

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA/
FINANSIJA I TREZORA



БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ТРЕЗОРА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

PRIRUČNIK

o procjeni fiskalnih utjecaja propisa
u institucijama Bosne i Hercegovine



USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Projekt jačanja institucija vlasti i procesa u Bosni i Hercegovini
Пројекат јачања институција власти и процеса у Босни и Херцеговини
Strengthening Governing Institutions and Processes (SGIP) in Bosnia and Herzegovina



SUNY/CENTER FOR INTERNATIONAL DEVELOPMENT

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA/
FINANSIJA I TREZORA



БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ТРЕЗОРА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

PRIRUČNIK

o procjeni fiskalnih utjecaja propisa
u institucijama Bosne i Hercegovine

PRIRUČNIK O PROCJENI FISKALNIH UTJECAJA PROPISA
U INSTITUCIJAMA BOSNE I HERCEGOVINE

Izdavač:	Ministarstvo financija i trezora BiH Trg BiH 1, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina Tel: +387(0)33 20 53 45 e-mail: trezorbih@mft.gov.ba, web: www.mft.gov.ba
Autorice:	Emina Ćirić Snežana Tuševljak Irma Zulić Lejla Hasanović
Glavni urednik:	Christian Haupt
Recenzija:	Alija Aljović
Lektura:	Tamara Čapelj (hrvatski jezik)
DTP i tisak:	T&T concept d.o.o. Sarajevo
Naklada:	150
Godina:	2017.

Ovaj Priručnik izrađen je uz potporu USAID-ovog Projekta jačanja institucija vlasti i procesa u BiH (USAID/SGIP), koji realizira Centar za međunarodni razvoj za Državno sveučilište New York (SUNY/CID). Ministarstvo financija i trezora BiH odgovorno je za sadržaj Priručnika, koji ne mora nužno odražavati mišljenja USAID-a ili Vlade SAD-a. Priručnik je objavljen na sva tri službena jezika u Bosni i Hercegovini.

Uvodna riječ

Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine kontinuirano radi na provođenju brojnih reformskih aktivnosti u cilju jačanja upravljanja javnim financijama i jačanja procesa europskih integracija.

Jedan od aspekata djelovanja Ministarstva financija i trezora BiH je i razvoj sustava fiskalne procjene propisa u skladu s najboljom praksom europskih zemalja, a kojim će se osigurati pravovremeno i odgovarajuće planiranje sredstava za provedbu propisa i planskih akata, te uključivanje njihovih fiskalnih procjena u proračunske procese.

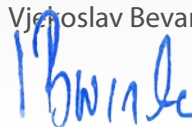
Usvajanjem *Izmjena i dopuna Jedinstvenih pravila za izradbu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine* („Službeni glasnik BiH“, broj 50/17) propisana je metodologija procjene utjecaja propisa u pogledu mogućih fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih troškova i koristi za nacрте i prijedloge propisa u institucijama BiH.

Priručnik o procjeni fiskalnih utjecaja propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, koji je pred Vama, rezultat je iskazane potrebe za pružanjem praktičnih savjeta, pojašnjavanjem pravila i olakšavanjem primjene odredaba Izmjena i dopuna Jedinstvenih pravila za izradbu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, a time doprinošenja učinkovitijem provođenju i postizanju ciljeva sustava fiskalne procjene. Priručnik je namijenjen prvenstveno državnim službenicima koji sudjeluju u izradi propisa u institucijama BiH, te službenicima u Ministarstvu financija i trezora BiH koji provode nadzor i daju mišljenje o financijskom aspektu zakona, propisa i planskih akata.

Priručnik je izrađen uz stručnu pomoć i podršku suradnika i osoblja USAID-ovog Projekta jačanja institucija vlasti i procesa u BiH, koji realizira Centar za međunarodni razvoj za Državno sveučilište New York, te im se ovom prilikom posebno zahvaljujemo.

Vjerujemo da će ovaj Priručnik biti jedan od ključnih praktičnih alata u ovome području, te da će poslužiti svim sudionicima u zakonodavnim i postupcima planiranja da razumiju potrebe, ciljeve i način primjene sustava fiskalne procjene propisa na proračun institucija BiH.

Ministar
Vjekoslav Bevanda



Sadržaj

1. Zakonodavni okvir	5
2. Tko procjenjuje očekivane fiskalne utjecaje propisa	6
3. Kako se evidentira procjena fiskalnih utjecaja propisa	7
4. Kome se dostavlja obrazac za procjeni fiskalnih utjecaja propisa	9
5. Upute za ispunjavanje pojedinog elementa obrasca OFP-DA	11
5.1. Nositelj normativnog posla (Odjeljak A.)	11
5.2. Osnovni podatci o propisu (Odjeljak B.)	12
5.3. Fiskalni utjecaji (Odjeljak C.)	13
5.3.1. Prihodi i primitci	15
5.3.2. Rashodi i izdatci	24
5.3.3. Obrazloženje promjena u prihodima i primitcima i rashodima i izdancima	44
5.4. Stanje u području ljudskih resursa i potencijalne obaveze (Odjeljak D.)	45
5.4.1. Promjene u broju zaposlenih	45
5.4.2. Potencijalne obaveze za proračun	50
5.5. Fiskalne posljedice na druge proračune i razine vlasti (Odjeljak E.)	50
5.6. Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH (Odjeljak F.)	53
5.7. Mišljenje Ministarstva financija i trezora BiH (Odjeljak G.)	53
6. Upute za popunu pojedinog elementa obrasca OFP-NE	54
6.1. Nositelj normativnog posla (Odjeljak A.)	54
6.2. Osnovni podatci o propisu (Odjeljak B.)	55
6.3. Izjava o nepostojanju dodatnih fiskalnih ujecaja na proračun (Odjeljak C.)	55
6.4. Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH (Odjeljak D.)	56
6.5. Mišljenje Ministarstva financija i trezora BiH (Odjeljak G.)	56
7. Umjesto zaključka	57
Prilog: Izmjene i dopune Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama BiH	59

1. Zakonodavni okvir

Obveza fiskalne procjene propisa na proračun postoji već dugi niz godina.

Sukladno **Jedinstvenim pravilima** za izradbu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, br. 11/05, 58/14 i 60/14), prilikom pripreme nacrtu ili prijedloga propisa, predlagatelj je dužan, uz nacrt ili prijedlog propisa, dostaviti obrazloženje koje sadrži ustavnopravnu i zakonsku osnovu za uvođenje propisa, razloge za uvođenje propisa i objašnjenje odabrane politike, usklađenost propisa s europskim zakonodavstvom, provedbene mehanizme i način osiguravanja poštivanja propisa, **obrazloženje finansijskih sredstava za provedbu propisa i finansijske učinke zakona**, opis konzultacija vođenih u procesu izrade propisa, te raspored eventualnog ponovnog preispitivanja uvedenog propisa. U skladu s člankom 65., obrazloženje finansijskih sredstava sadržava procjenu potrebnih sredstava, izvora i metoda osiguranja tih sredstava za provedbu propisa, kako bi ona bila na raspolaganju u dostupnom formatu upravnim, izvršnim i zakonodavnim tijelima u kojima se donose odluke.

Međutim, dugogodišnja primjena navedenih *Jedinstvenih pravila* ukazala je na potrebu unaprjeđenja procesa izrade propisa, prvenstveno iz razloga što ne postoje metodološke smjernice kojima bi se na detaljan način definirao način provođenja analitičkih postupaka procjene utjecaja, kao i iskazivanja fiskalne procjene posljedica na proračun. Slijedom navedenoga, radna skupina Ministarstva pravde BiH je, uz podršku projekta USAID/SGIP, pristupila izradi Analize koristeći se metodologijom postupka procjene utjecaja propisa, te analizirala stanje, odredila probleme, utvrdila ciljeve i opcije, procijenila utjecaj opcija, provela konzultacije, odabrala najpovoljnije opcije i definirala okvir za praćenje i evaluaciju, kako bi se izmjenama i dopunama *Jedinstvenih pravila* osigurala dosljedna primjena analitičkih postupaka koji prethode izradi propisa/politika na razini BiH.

Prijedlog izmjena i dopuna *Jedinstvenih pravila* utvrdilo je Vijeće ministara BiH na 88. sjednici, održanoj 18. 1. 2017. godine. Nakon usvajanja u oba doma Parlamentarne skupštine BiH, *Izmjene i dopune Jedinstvenih pravila* objavljene su u „Službenom glasniku BiH”, br. 50/17 od 11. 7. 2017. godine.

Izmjene i dopune Jedinstvenih pravila ogledaju se u primjeni metodologije procjene utjecaja koja čini Aneks 1. Jedinstvenih pravila, osobito u pogledu mogućih proračunskih (fiskalnih), ekonomskih, socijalnih i okolišnih troškova i koristi za nacрте ili prijedloge propisa u institucijama BiH, načina i procesa provođenja procjene utjecaja, te pratećih obrazaca. Članak 65. *Jedinstvenih pravila*, u kojem se govori o procjeni finansijskih sredstava i dobiti, dopunjen je stavkom (7), kojim je propisano da se procjena fiskalnih utjecaja propisa podnosi na Obrascu broj 2a iz *Aneksa I. Jedinstvenih pravila*. Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine određeno je za nadzorno tijelo u pogledu suštinske provjere procjene fiskalnih učinaka propisa, tj. navedenog obrasca.

Obrascem broj 2a iz *Aneksa I. Jedinstvenih pravila* utvrđen je način popunjavanja obrazaca OFP-DA i OFP-NE, čime su uspostavljene metodološke smjernice kojima se detaljno definira postupak iskazivanja fiskalne procjene posljedica na proračun u slučaju donošenja propisa.

2. Tko procjenjuje očekivane fiskalne utjecaje propisa

Svaki prednacrt, nacrt ili prijedlog novog ili izmjena postojećeg ustava, sporazuma, zakona, poslovnika, odluke, naputka, pravilnika i drugih općih pravnih akata sadrži odgovarajuću fiskalnu procjenu, iz koje se vidi povećavaju li se ili smanjuju prihodi ili rashodi u proračunu.

Prilikom pripreme propisa u institucijama izvršne vlasti Bosne i Hercegovine, **nositelj normativnog posla** ispunjava odgovarajući obrazac za procjenu fiskalnih utjecaja propisa. Obrazac, zajedno s predmetnim propisom, dostavlja se Ministarstvu financija i trezora BiH na mišljenje.

U skladu s *Pravilima za konzultacije u izradi pravnih propisa* („Službeni glasnik BiH“, broj 5/17), nositelj normativnog posla je **ministarstvo i drugo tijelo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine**.

3. Kako se evidentira procjena fiskalnih utjecaja propisa

Procjena fiskalnih utjecaja propisa podnosi se na Obrascu OFP-DA i Obrascu OFP-NE. Prilikom procjene sagledavaju se fiskalni utjecaj propisa na proračun tekuće i iduće dvije godine. Izgled i sadržaj navedenih obrazaca, s uputom za popunu, propisani su *Izmjenama i dopunama Jedinstvenih pravila za izradbu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine i pratećim Aneksom I. (u daljnjem tekstu: Jedinstvena pravila)* („Službeni glasnik BiH“, broj 50/17).

Fiskalna procjena daje se na **Obrascu OFP-DA** ako propis ima posljedice na proračun institucija BiH, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, kantona ili jedinica lokalne samouprave na način da je potrebno osigurati dodatna financijska sredstva.

Obrazac OFP-DA sadrži:

- naziv nositelja normativne aktivnosti;
- osnovne podatke o propisu (vrsta i naziv propisa);
- fiskalnu procjenu utjecaja propisa na prihode i primitke, rashode i izdatke za proračunsku godinu i iduće dvije godine;
- obrazloženje promjena u rashodima, izdancima, prihodima i primitcima, uključujući i učinke na ravnopravnost spolova;
- promjene u broju zaposlenih (sistematizirana i popunjena radna mjesta);
- potencijalne obveze za proračun (jamstva i ostalo);
- fiskalnu procjenu utjecaja propisa na druge proračune i razine vlasti (proračunske i izvanproračunske korisnike, kao i izvanproračunske fondove kantona i jedinica lokalne samouprave);
- pečat i potpis rukovoditelja nositelja normativnog posla;
- pečat i potpis ministra financija i trezora.

Obrazac fiskalne procjene mora biti obrazložen, te iskazan po ekonomskoj i organizacijskoj klasifikaciji i izvorima financiranja.

Fiskalna procjena daje se na **Obrascu OFP-NE** ako propis nema posljedice na proračun institucija BiH, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, kantona ili jedinica lokalne samouprave na način da nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva.

Obrazac OFP-NE sadrži:

- naziv nositelja normativnog posla;
- osnovne podatske o propisu (vrsta i naziv propisa);

- izjavu o nepostojanju dodatnih fiskalnih utjecaja propisa na proračun;
- pečat i potpis rukovoditelja nositelja normativnog posla;
- pečat i potpis ministra financija i trezora.

Važno! Budući da se pri popuni obrazaca ne sagledavaju isključivo posljedice na proračun tekuće godine nego i iduće dvije godine, Obrazac OFP-NE moguće je popuniti samo ako propis ili planski akt **nema posljedica na proračun u tekućoj, ali i u iduće dvije godine (n+1 i n+2).**

Propisivanjem oblika i sadržaja fiskalne procjene utjecaja propisa na proračun, fiskalna je procjena konkretizirana jer Obrazac OFP-DA traži povezivanje učinaka primjene propisa s ekonomskom klasifikacijom i izvorima financiranja. Naime, nositelj normativnog posla u Obrascu OFP-DA razrađuje procijenjena sredstva potrebna za provedbu predloženog propisa po skupinama ekonomske klasifikacije, kako bi bilo jasno na što se sredstva planiraju utrošiti (plaće, materijalni izdatci, subvencije i ostalo). Također, a s obzirom na proračunska ograničenja, iznimno je važno prilikom donošenja odluke o prihvatanju ili neprihvatanju predloženog propisa raspolagati informacijom hoće li njegova provedba, u odnosu na postojeće troškove, utjecati na visinu manjka ili viška proračuna ili će se financirati iz izvora financiranja koji ne ulaze u proračunska ograničenja, kao što su npr. pomoći ili donacije. Zbog toga je fiskalna procjena iskazana i po izvorima financiranja.

4. Kome se dostavlja obrazac za procjenu fiskalnih utjecaja propisa

U skladu s člankom 30. *Aneksa I. Jedinstvenih pravila*, nositelj normativnog posla pribavlja mišljenje Ministarstva financija i trezora BiH u pogledu suštinske provjere procjene fiskalnih utjecaja propisa.

Nositelj normativnog posla dostavlja propis MFiT-u zajedno s obrascem za fiskalnu procjenu danu na propisanom Obrascu OFP-DA ili Obrascu OFP-NE u papirnatom obliku. Obrasce potpisuje i ovjerava rukovoditelj nositelja normativnog posla, čime se jamči vjerodostojnost procjene.

Važno! Kada se prilikom izrade propisa u ulozi nositelja normativnog posla pojavljuje **ministarstvo/samostalna upravna organizacija**, odgovarajući obrazac za procjenu fiskalnih utjecaja **propisa potpisuje i pečatom ovjerava ministar/voditelj samostalne uprave organizacije**, odnosno eventualno osoba koju on ovlasti.

Međutim, u situacijama kada propis priprema **upravna organizacija u sastavu ministarstva** koja je, shodno odgovarajućim zakonskim ili drugim propisima, obvezna predložiti propis Vijeću ministara BiH posredstvom naadležnog ministarstva, obrazac za procjenu fiskalnih utjecaja propisa treba, **osim ministra, treba potpisati i ovjeriti voditelj te upravne organizacije**.

Ukoliko nositelj normativnog posla procijeni da propis ima fiskalni utjecaj na druge proračunske ili izvanproračunske korisnike na razini Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, kantona ili jedinica lokalne samouprave na način da je potrebno osigurati dodatna financijska sredstva, u postupku konzultacija o prijedlogu propisa ili posebnim zahtjevom prije dostave obrasca za fiskalnu procjenu Ministarstvu financija i trezora BiH, obavezan je zatražiti mišljenje resornog ministarstva na odgovarajućoj razini vlasti, odnosno jedinice lokalne samouprave.

Prilikom popune obrazaca, nositelj normativnog posla mora voditi računa o četiri temeljna načela, a to su:

- **sveobuhvatnost** odnosno potreba obuhvaćanja svih elemenata i činjenica koje bi mogle imati izravan utjecaj na proračune bilo koje razine vlasti;
- **izvjesnost** – treba se usredotočiti na izravne učinke koji proizlaze iz primjene samog predloženog propisa i ne uključivati učinke koji nisu izvjesni;
- **pouzdanost** – od presudnog je značaja da su podatci navedeni u obrascima pouzdani i vjerodostojni odnosno temeljni na relevantnim činjenicama;

- **dokumentiranost** – razina pojedinosti, posebice u narativnom dijelu obrazaca, treba davati ministarstvu financija dovoljno podataka o brojkama koje su navedene u obrascima.

Ministarstvo financija razmatra i daje svoje mišljenje o fiskalnoj procjeni utjecaja propisa, te dostavlja mišljenje nositelju normativnog posla u roku od 15 dana od dana zaprimanja zahtjeva za davanje mišljenja.

U skladu s člankom 32. *Aneksa I. Jedinstvenih pravila*, nositelj normativnog posla dostavlja pribavljeno mišljenje Ministarstva financija i trezora BiH i drugih nadzornih tijela Generalnom tajništvu Vijeća ministara BiH, koje daje mišljenje o provedenoj procjeni utjecaja.

Generalno tajništvo dostavlja sve materijale Vijeću ministara BiH radi uvrštavanja propisa u dnevni red sjednice. Svi materijali podnose se uz nacrt ili prijedlog propisa Vijeću ministara BiH i Parlamentarnoj skupštini BiH elektroničkim putem.

5. Upute za ispunjavanje pojedinog elementa obrasca OFP-DA

5.1. Nositelj normativnog posla (Odjeljak A.)

ODJELJAK A. Nosilac normativnog posla		
Razdjel	KOD	NAZIV

Pod ovom točkom unose se podatci o nositelju normativnog posla, u skladu s organizacijskom klasifikacijom proračuna.

Općenito govoreći, organizacijska klasifikacija sadrži povezane i međusobno usklađene (hijerarhijski i s obzirom na omjere prava i odgovornosti) cjeline proračuna i proračunskih korisnika koji odgovarajućim materijalnim sredstvima ostvaruju postavljene ciljeve.

Organizacijska klasifikacija na razini institucija BiH utvrđena je *Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH*. Organizacijski kod, prema odredbama *Pravilnika*, čini osam znakova, ali će se za potrebe popune obrazaca za fiskalnu procjenu utjecaja propisa koristiti prva četiri znaka, odnosno četveroznamenasti kod, koji u Informacijskom sustavu financijskog upravljanja (ISFU) jest oznaka institucije. Dakle, svaka institucija BiH ima svoj jedinstveni četveroznamenasti kod u ISFU-u, a po istim su kodovima šifrirani proračunski korisnici i u Informacijskom sustavu za planiranje i upravljanje proračunom (BPMIS).

Dakle, u pododjeljak **Razdjel** unosi se četveroznamenasti kod proračunskog korisnika i naziv obrađivača prijedloga propisa ili planskog akta.

Ilustracije radi, u nastavku je dan isječak iz organizacijske klasifikacije proračuna institucija Bosne i Hercegovine na 4 brojke:

- 0401 – Ministarstvo financija i trezora BiH
- 0402 – Agencija za statistiku BiH
- 0404 – Agencija za javne nabave BiH
- 0405 – Ured za razmatranje žalbi po javnim nabavama
- 0406 – Agencija za osiguranje
- 0407 – Središnja harmonizacijska jedinica.

Nositelji normativnih poslova su svi proračunski korisnici koji, prema organizacijskoj klasifikaciji,

imaju status razdjela. Upravne organizacije u sastavu ministarstva sudjeluju u izradi propisa, a obrazac za fiskalnu procjenu utjecaja propisa podnose putem resornog ministarstva.

U narednom periodu se planira definiranje razdjela u organizacijskoj klasifikaciji Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.

5.2. Osnovni podatci o propisu (Odjeljak B.)

ODJELJAK B. Osnovni podatci o propisu						
Vrsta propisa	Ustav		Poslovnik		Pravilnik	
	Sporazum		Odluka		Drugi opći pravni akt	
	Zakon		Naputak			
Naziv propisa						

Pod **Vrstom propisa** potrebno je, upisivanjem riječi DA, odabrati o kojem se propisu radi.

Na raspolaganju su sljedeći propisi:

- (1) ustav,
- (2) sporazum,
- (3) zakon,
- (4) poslovnik,
- (5) odluka,
- (6) naputak,
- (7) pravilnik i
- (8) drugi opći pravni akt.

U pododjeljak **Naziv propisa** unosi se naziv koji će propis imati nakon stupanja na snagu. Pokraj naziva stavlja se crtica i oznaka statusa propisa koji se dostavlja na mišljenje (naprimjer: prednacrt, nacrt ili prijedlog).

Fiskalna procjena utjecaja propisa dostavlja se na pripadajućem obrascu uz nacrt i uz prijedlog propisa. U slučaju izmjene propisa tijekom njegovog donošenja (prvo čitanje - drugo čitanje), ako u odnosu na prvotno izrađenu fiskalnu procjenu dođe do promjene, izrađuje se novi obrazac. U suprotnome se dostavlja prvotno izrađeni obrazac.

5.3. Fiskalni utjecaji (Odjeljak C.)

Ovaj odjeljak sadrži fiskalnu procjenu posljedica provedbe predloženog propisa na proračun. Prilikom izrade propisa, nositelj normativnog posla dužan je uzeti u obzir sredstva osigurana proračunom koji je donijela Parlamentarna skupština BiH, a koja su raspoređena po proračunskim klasifikacijama.

Proračunske klasifikacije po kojima su iskazani prihodi, primitci, rashodi i izdatci u proračunu, a bitni su u kontekstu iskazivanja fiskalne procjene propisa na proračun, su:

- organizacijska klasifikacija (objašnjena u dijelu 5.1. Priručnika),
- ekonomska klasifikacija i
- klasifikacija po izvorima financiranja/fondovska klasifikacija.

Ekonomska klasifikacija sadrži prihode i primitke po prirodnim vrstama te rashode i izdatke po njihovoj ekonomskoj namjeni.

Sukladno odredbama Zakona o financiranju institucija BiH:

- **Prihodi** podrazumijevaju, bez ograničenja, porezne i neporezne prihode, transfere iz proračuna entiteta, ostale prihode utvrđene zakonskim propisima, uključujući prihode od poslovnih aktivnosti proračunskih korisnika.
- **Rashodi** su umanjeње proračunskih resursa i čine ih: tekući troškovi (plaće i naknade za zaposlene, materijalne troškove i usluge, troškovi osiguranja, bankarske usluge i ugovorene usluge), tekući grantovi, kapitalni izdatci, servisiranje duga, grantovi dodijeljeni ostalim razinama vlasti, subvencije i donacije.

Bliže definicije prihoda, primitaka, rashoda i izdataka dane su u Pravilniku o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH, kako slijedi:

- Prihod je povećanje ekonomskih koristi tijekom izvještajnog razdoblja u obliku priljeva novca i novčanih istovrijednosnica. Prihodi proračuna institucija BiH klasificiraju se na prihode od neizravnih poreza, prihode od administrativnih i sudskih pristojbi, pristojbe i naknade po posebnim propisima, prihode od obavljenih usluga, pristojbe na spise i radnje u postupku neizravnog oporezivanja, naknade i pristojbe od osobnih, putnih isprava i registracije vozila i novčane kazne, prihodi od imovine i pozitivnih tečajnih razlika te prihode od donacija, pomoći i ostale prihode.
- Rashodi su smanjenja ekonomskih koristi u obliku smanjenja imovine ili povećanja obaveza. Rashodi budžeta institucija BiH klasifikuju se na rashode zabruto plate i naknade troškova zaposlenih, materijalne troškove, izdatke zakamate i otplatu spoljnog duga, tekućeg grantove, kapitalne grantove, kapitalne izdatke i ostale rashode.

- Primitci su priljevi novca i novčanih istovrijednosnica po svim osnovama.
- Izdaci su odljevi novca i novčanih istovrijednosnica po svim osnovama.

Kontnim planom proračuna utvrđene su brojčane oznake i nazivi pojedinih konta po kojima su proračun i proračunski korisnici obvezni knjigovodstveno iskazivati imovinu, potraživanja, obveze i izvore sredstva, te prihode/primitke i rashode/izdatke.

Konta su razvrstana na: klase, glavne kategorije, potkategorije, glavne skupine i analitička konta. Konta ekonomske klasifikacije iskazana u obrascu za procjenu fiskalnih utjecaja odgovaraju kontima kontnog plana za proračun i proračunske korisnike, s tim što su obuhvaćena isključivo konta klase 6 (rashodi), 7 (prihodi) i 8 (kapitalni primitci i izdaci) i njima pripadajuće glavne kategorije, potkategorije, glavne skupine i analitička konta.

Izvore financiranja čine skupine prihoda i primitaka iz kojih se podmiruju rashodi i izdaci određene vrste i utvrđene namjene. Vrste izvora financiranja za potrebe obrasca za procjenu fiskalnih utjecaja propisa podijeljene su u tri kategorije: *proračun*, *namjenski izvori* i *ostali izvori*, koji uključuju vlastite prihode i proračunsku rezervu.

Izvor financiranja **1. Proračun** uključuje prihode koji se ostvaruju na temelju posebnih propisa u kojima za prikupljene prihode nije definirana namjena korištenja, a to su: porezni prihodi, prihodi od poduzetništva i imovine, prihodi od pristojbi i naknada, prihodi od novčanih kazni i prihodi od imovine. Prihodi koji ulaze u ovaj izvor nisu raspoloživi ministarstvima i ostalim proračunskim korisnicima za trošenje, ali su ministarstva i korisnici obvezni pratiti njihovu naplatu.

Izvor financiranja **2. Namjenski izvori** čine pomoći, donacije, prihodi koji se prikupljaju prema posebnim propisima kojima je utvrđena namjena korištenja tih prihoda, prihodi od prodaje ili zamjene imovine i namjenski primitci od zaduživanja.

Prihodi za posebne namjene su prihodi čiji su korištenje i namjena utvrđeni posebnim propisima. Namjenski prihodi i primitci koji nisu iskorišteni u prethodnoj godini za programirane namjene prenose se u proračun za tekuću godinu za iste namjene.

Izvor financiranja **3. Ostali izvori** uključuje vlastite prihode i proračunsku rezervu.

Vlastiti prihodi proračunskih korisnika su prihodi koje proračunski korisnici ostvare od obavljanja javnih usluga i osnovne djelatnosti, kojima je posebnim propisima dano pravo da slobodno njima raspolažu. Prihodi koje korisnici ostvaruju obavljanjem vlastite djelatnosti moraju se uplaćivati na Jedinstveni račun Trezora. Uplate na temelju ostvarenih vlastitih prihoda proračunskih korisnika evidentiraju se kao vlastiti prihod svakog korisnika u Glavnoj knjizi Trezora.

Sredstva tekuće rezerve planirana proračunom koriste se za financiranje hitnih i izvanrednih izdataka i programe koji nisu uvršteni u proračun (jer ih pri planiranju proračun nije bilo moguće predvidjeti), financiranje troškova međunarodnih sporova, arbitraža, financiranje novih institucija Bosne i Hercegovine koje u fiskalnoj godini steknu status proračunskog korisnika i grantove neprofitnim organizacijama.

Proračunsko izdvajanje za tekuću rezervu ne smije prijeći iznos od 3 % ukupnoga proračuna, izuzimajući iznos za servisiranje duga.

5.3.1. Prihodi i primitci

Navode se prihodi i primitci na koje utječe provedba predloženog propisa slijedeći ekonomsku klasifikaciju i izvore financiranja.

Povećanje ili smanjenje se u svim stupcima iskazuje brojačano, s tim što se za očekivano smanjenje upisuje predznak minus („-“).

Stupce 1., 2. i 3. Očekivane prihode i primitke u tekućoj godini *n* potrebno je razraditi na izvore financiranja: ***Proračun, Namjenski izvori i Ostali izvori***. U ove stupce unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti u tekućoj godini provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno prihode i primitke koji su već predviđeni u proračunu.

Ukoliko se radi o potpuno novom propisu kojim se uvodi novi prihod ili primitak, u stupce 1., 2. i 3. upisuje se ukupna procjena očekivanih prihoda ili primitaka u tekućoj godini.

Ukoliko se radi o izmjenama i dopunama postojećeg propisa čijom su dosadašnjom provedbom u proračunu već planirani i ostvareni određeni prihodi i primitci, a izmjenama i dopunama se povećava ili smanjuje osnovica i/ili broj obveznika plaćanja, u ove se stupce upisuje procjena povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka kao rezultat predloženih izmjena i dopuna (bez prihoda i primitaka koji se planiraju ostvariti temeljem postojećeg propisa).

Procjenu očekivanog povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka potrebno je iskazati po ekonomskoj klasifikaciji i po izvorima financiranja.

Vrste izvora financiranja su: *Proračun, Namjenski izvori i Ostali izvori* koji uključuju vlastite prihode i proračunske rezerve.

Detaljno obrazloženje izvora financiranja dano je u dijelu 5.3. ovoga Priručnika.

Važno! je naglasiti da izvori financiranja, odnosno **prihodi i primitci koji ih čine, različito utječu na rezultat proračuna, odnosno razinu manjka (deficit) ili viška (suficit) proračuna.**

Tako, primjerice, **smanjenje prihoda** koji ulaze u izvor financiranja proračuna (**negativno**) **utječe na rezultat proračuna.** Međutim, prihodi kao što su:

- pomoći, donacije, prihodi koji se prikupljaju prema posebnim propisima kojima je utvrđena namjena korištenja tih prihoda, prihodi od prodaje ili zamjene imovine, a koji ulaze u izvor financiranja:

Namjenski izvori,

- kao i vlastiti prihodi koji se vode u okviru izvora financiranja: **Ostali izvori, ne utječu na rezultat proračuna jer su korisnicima raspoloživi do visine njihove uplate u proračun.**

Iznimka su namjenski primitci od zaduživanja, koji su vezani uz izvor financiranja Namjenski izvori i proračunske rezerve koja čini dio izvora Ostali izvori, a čije smanjenje ili povećanje utječe na proračunski rezultat.

Upravo stoga plan i procjenu očekivanog povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka, kao rezultata provedbe propisa, treba razraditi na način na koji će se vidjeti povećavaju li se ili smanjuju izvori financiranja koji proračunskim korisnicima nisu raspoloživi za trošenje, a utječu na visinu rezultata proračuna ili koji su proračunskim korisnicima raspoloživi za trošenje do visine njihove uplate, a ne ulaze u proračunske limite i ne utječu na visinu rezultata proračuna.

Naime, s obzirom na proračunska ograničenja, iznimno je važno da Vijeće ministara BiH i Parlamentarna skupština BiH pri donošenju odluke o prihvatanju ili neprihvatanju predloženog propisa ili planskog akta raspolažu informacijom o tome hoće li njegova provedba, u odnosu na postojeće troškove, utjecati na visinu „rezultata“ proračuna ili će se financirati iz izvora koji ne ulaze u proračunske limite i ne utječu na visinu „manjka ili viška“ proračuna. Osim Vijeću ministara BiH i Parlamenarnoj skupštini BiH, ova informacija iznimno je bitna Ministarstvu financija i trezora BiH za što kvalitetniju i realniju izradu limita ukupnih proračunskih rashoda.

Stupac 4. Ukupni dodatni prihodi i primitci predstavlja zbroj očekivanog povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti temeljem provedbe propisa u tekućoj godini iz tri izvora financiranja 1. Proračun, 2. Namjenski izvori i 3. Ostali izvori. Popunjava se automatski unosom podataka u prva tri stupca.

Stupac 5. Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu daje prikaz već planiranih prihoda i primitaka iskazanih u proračunu za tekuću godinu za provedbu propisa.

Može se dogoditi da u proračunu uopće nisu planirani prihodi i primitci koji se ostvaruju provedbom predloženog propisa u tekućoj godini ili nisu iskazani u realnom iznosu. To treba obrazložiti u dijelu 3.3. *Obrazloženje promjena u prihodima i primitcima, te rashodima i izdadcima* Obrasca OFP-DA. Međutim, navedeno ne predstavlja rizik za proračun i fiskalnu poziciju ako je procijenjeno povećanje prihoda i primitaka koji će se ostvariti temeljem provedbe propisa.

U stupac 6. *Ukupni prihodi i primitci nakon provedbe* unosi se zbroj planiranih povećanja ili smanjenja temeljem provedbe propisa iskazanih u proračunu u tekućoj godini (označenih u stupcu 5.), te prihoda i primitaka planiranih u proračunu za tekuću godinu temeljem provedbe propisa (iskazanih u stupcu 4.).

U stupce 7., 8. i 9. *Očekivani prihodi i primitci u tekućoj godini n+1 (Proračun, Namjenski izvori i Ostali izvori)* unosi se procjena očekivanog povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka koji će nastati u godini n+1 provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje odnosno prihode i primitke koji su već predviđeni u proračunu za tekuću godinu (n). Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka i ovdje treba razraditi na izvore 1. *Proračun*, 2. *Namjenski izvori* i 3. *Ostali izvori*.

Ako provedba predloženog propisa neće rezultirati povećanjem ili smanjenjem prihoda i primitaka u godini n+1 u odnosu na plan prihoda i primitaka u proračunu za tekuću godinu (n), u ovim stupcima iskazuje se 0.

Ako je očekivano povećanje ili smanjenje prihoda i primitaka u godini n+1 istovjetno procjeni očekivanog povećanja ili smanjenja prihoda u godini n, u ovim stupcima iskazuju se isti iznosi kao u stupcima 1., 2. i 3.

Stupac 10. *Ukupni dodatni prihodi i primitci* predstavlja zbroj očekivanog povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti temeljem provedbe propisa u godini n+1 iz tri izvora financiranja 1. *Proračun*, 2. *Namjenski izvori* i 3. *Ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u stupce 7., 8. i 9.

U stupcu 11. *Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu n+1* daje se prikaz prihoda i primitaka već planiranih u proračunu za godinu n+1 za provedbu propisa.

U stupac 12. *Ukupni prihodi i primitci nakon provedbe* unosi se zbroj procjene očekivanog povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti temeljem provedbe propisa u godini n+1 (iskazanih u stupcu 11.) te prihoda i primitaka već projiciranih u proračunu za godinu n+1 temeljem provedbe propisa (iskazanih u stupcu 10).

U stupce 13., 14. i 15. Očekivani prihodi i primitci u tekućoj godini n+2 unosi se procjena očekivanog povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka koji će nastati u godini n+2 provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje odnosno prihode i primitke koji su već predviđeni u proračunu za tekuću godinu (n). Procjenu očekivanog povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka i ovdje treba razraditi na izvore *1. Proračun, 2. Namjenski izvori i 3. Ostali izvori*. Ako provedba propisa neće rezultirati povećanjem ili smanjenjem prihoda i primitaka u godini n+2 u odnosu na plan prihoda i primitaka u proračunu za tekuću godinu (n), u ovim stupcima iskazuje se 0.

Stupac 16. Ukupni dodatni prihodi i primitci predstavlja zbroj očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti temeljem provedbe propisa u godini n+2 iz tri izvora financiranja *1. Proračun, 2. Namjenski izvori i 3. Ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u stupce 13., 14. i 15.

U stupcu 17. Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu n+2 daje se prikaz prihoda i primitaka već projiciranih u proračunu za godinu n+2 za provedbu propisa.

U stupac 18. Ukupni prihodi i primitci nakon provedbe unosi se zbroj procjene očekivanog povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti temeljem provedbe propisa u godini n+2 (iskazanih u stupcu 17.) te prihoda i primitaka projiciranih u proračunu za godinu n+2 temeljem provedbe propisa (iskazanih u stupcu 16.).

Primjer - provedba predloženog propisa utječe na prihode - jednokratno povećanje pristojbe u tekućoj godini: *važećim propisima utvrđena je obveza plaćanja naknade za izdavanje dokumenta iz nadležnosti institucija BiH u iznosu od 10 KM. Planom proračuna za tekuću godinu predviđeno je izdavanje predmetnog dokumenta za 500.000 podnositelja zahtjeva. Izmjenama i dopunama propisa predlaže se jednokratno povećanje naknade u tekućoj godini za 1 KM po izdanom dokumentu. Naknada je prihod proračuna institucija BiH.*

ODJELJAK C. Fiskalni učinak																			
1. Prihodi i primitci proračuna																			
KOD	NAZIV	OČEKIVANI PRIHODI I PRIMITCI U TEKUĆOJ GODINI n						OČEKIVANI PRIHODI I PRIMITCI U TEKUĆOJ GODINI n+1						OČEKIVANI PRIHODI I PRIMITCI U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primitci	Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu	Ukupni prihodi i primitci nakon provedbe	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primitci	Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu n+1	Ukupni prihodi i primitci nakon provedbe	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primitci	Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu n+2	Ukupni prihodi i primitci nakon provedbe
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10=7+8+9	11	12=10+11	13	14	15	16=13+14+15	17	18=16+17
716000	Porez na dohodak																		
717000	Prihodi od neizravnih poreza																		
719000	Ostali porezi																		
721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika																		
722000	Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.500.000,00					5.000.000,00	5.000.000,00					5.000.000,00	5.000.000,00
UKUPNI PRIHODI I PRIMITCI		500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.500.000,00					5.000.000,00	5.000.000,00					5.000.000,00	5.000.000,00

Dakle, važećim propisom je za 500.000 obveznika već propisana obveza plaćanja naknade za izdavanje dokumenta iz nadležnosti institucija BiH u iznosu od 10 KM godišnje. Slijedom navedenoga, u stupcu 5. *Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu* te stupcima 11. i 17. *Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu n+1 i n+2* iskazan je iznos od 5.000.000 KM (500.000 obveznika x 10 KM).

Međutim, izmjenama i dopunama zakona iznos naknade se u tekućoj godini povećava s 10 na 11 KM. Slijedom toga, a budući da je naknada prihod proračuna, u stupcu 1. *Proračun* iskazano je očekivano povećanje prihoda od 500.000 KM (500.000 obveznika x povećanje naknade za 1 KM). Zbrajanjem tog povećanja s prihodom koji se ostvaruje po važećoj zakonskoj osnovi dolazi se do ukupnog prihoda nakon provedbe u iznosu od 5.500.000 KM u tekućoj godini.

Budući da se izmjenama i dopunama zakona predviđa povećanje naknade samo u tekućoj godini, u idućim se godinama ne očekuje povećanje prihoda pa ukupni prihodi i nadalje iznose 5.000.000 KM (500.000 obveznika x 10 KM, odnosno iznos neuvećane naknade po važećoj zakonskoj osnovi).

Primjer - provedba predloženog propisa utječe na prihode - trajno povećanje pristojbe: važećim propisima utvrđena je obveza plaćanja naknade za izdavanje dokumenta iz nadležnosti institucija BiH u iznosu od 10 KM. Planom proračuna za tekuću godinu predviđeno je izdavanje dokumenta za 500.000 podnositelja zahtjeva. Nadležna institucija BiH predložila je izmjene i dopune pravilnika o cijeni predmetnog dokumenta kojima se trajno povećava cijena po jednom izdanom dokumentu za 1 KM. Naknada je prihod proračuna institucija BiH.

ODJELJAK C. Fiskalni efekat																			
1. Prihodi i primitici proračuna																			
KOD	NAZIV	OČEKIVANI PRIHODI I PRIMITCI U TEKUĆOJ GODINI n						OČEKIVANI PRIHODI I PRIMITCI U TEKUĆOJ GODINI n+1						OČEKIVANI PRIHODI I PRIMITCI U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primitci	Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu	Ukupni prihodi i primitci nakon provedbe	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primitci	Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu n+1	Ukupni prihodi i primitci nakon provedbe	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primitci	Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu n+2	Ukupni prihodi i primitci nakon provedbe
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10=7+8+9	11	12=10+11	13	14	15	16=13+14+15	17	18=16+17
714000	Porez na imovinu																		
715000	Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obaveze na temelju poreza na promet dobara i usluga)																		
716000	Porez na dohodak																		
717000	Prihodi od neizravnih poreza																		
719000	Ostali porezi																		
721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika																		
722000	Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.500.000,00	500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.500.000,00	500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.500.000,00
UKUPNI PRIHODI I PRIMITCI		500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.500.000,00	500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.500.000,00	500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.500.000,00

Važećim propisom je za 500.000 obveznika već propisana obveza plaćanja za izdavanje dokumenta iz nadležnosti institucija BiH u iznosu od 10 KM. Slijedom navedenoga, u stupcu 5. Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu te stupcima 11. i 17. Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu n+1 i n+2 iskazan je iznos od 5.000.000 KM (500.000 obveznika x 10 KM).

Međutim, izmjenama i dopunama zakona iznos naknade trajno se povećava s 10 na 11 KM. Slijedom toga, a budući da je pristojba prihod proračuna, u stupcu 1. Proračun iskazano je očekivano povećanje prihoda od 500.000 KM (500.000 obveznika x povećanje naknade za 1 KM). Zbrajanjem tog povećanja s prihodom koji se ostvaruje po važećoj zakonskoj osnovi dolazi se do ukupnog prihoda nakon provedbe u iznosu od 5.500.000 KM u tekućoj godini.

Budući da je izmjenama i dopunama zakona predviđeno trajno povećanje naknade, povećanje prihoda od 500.000 KM, osim u tekućoj godini, iskazano je i u idućim godinama u stupcima 7. i 13. Proračun, pa prihodi nakon provedbe i u idućim godinama iznose 5.500.000 KM.

Primjer - provedba predloženog propisa utječe na prihode - trajno smanjenje pristojbe: važećim zakonom propisana je obveza plaćanja godišnje pristojbe u iznosu od 5 KM. Obveza postoji za oko 10.000 obveznika. Izmjenama i dopunama zakona predlaže se trajno smanjenje iznosa pristojbe za 2 KM. Pristojba je prihod proračuna.

ODJELJAK C. Fiskalni efekat																			
1. Prihodi i primitci proračuna																			
KOD	NAZIV	OČEKIVANI PRIHODI I PRIMITCI U TEKUĆOJ GODINI n						OČEKIVANI PRIHODI I PRIMITCI U TEKUĆOJ GODINI n+1						OČEKIVANI PRIHODI I PRIMITCI U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primitci	Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu	Ukupni prihodi i primitci nakon provedbe	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primitci	Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu n+1	Ukupni prihodi i primitci nakon provedbe	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primitci	Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu n+2	Ukupni prihodi i primitci nakon provedbe
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10=7+8+9	11	12=10+11	13	14	15	16=13+14+15	17	18=16+17
714000	Porez na imovinu																		
715000	Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obaveze na temelju poreza na promet dobara i usluga)																		
716000	Porez na dohodak																		
717000	Prihodi od neizravnih poreza																		
719000	Ostali porezi																		
721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika																		
722000	Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	-20.000,00			-20.000,00	50.000,00	30.000,00	-10.000,00			-20.000,00	50.000,00	30.000,00	-20.000,00			-20.000,00	50.000,00	30.000,00
UKUPNI PRIHODI I PRIMITCI		-20.000,00			-20.000,00	50.000,00	30.000,00	-10.000,00			-20.000,00	50.000,00	30.000,00	-20.000,00			-20.000,00	50.000,00	30.000,00

Važećim propisom je za 10.000 obveznika već propisana obveza plaćanja godišnje pristojbe u iznosu od 5 KM godišnje. Slijedom navedenoga, u stupcu 5. *Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu* te stupcima 11. i 17. *Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu n+1 i n+2* iskazan je iznos od 50.000 KM (10.000 obveznika x 5 KM).

Međutim, izmjenama i dopunama zakona trajno se smanjuje iznos pristojbe s 5 na 3 KM. Slijedom toga, a budući da je pristojba prihod proračuna, u stupcu 1. *Proračun* iskazano je očekivano smanjenje prihoda od -20.000 KM (10.000 obveznika x smanjenje pristojbe za 2 KM). Zbrajanjem tog smanjenja s prihodom koji se ostvaruje po važećoj zakonskoj osnovi dolazi se do ukupnog prihoda nakon provedbe u iznosu od 30.000 KM u tekućoj godini.

Budući da se izmjenama i dopunama zakona predviđa trajno smanjenje pristojbe, smanjenje prihoda od -20.000 KM iskazano je, osim u tekućoj godini, i u idućim godinama u stupcima 7. i 13. *Proračun*, pa prihodi nakon provedbe i u idućim godinama iznose 30.000 KM.

Primjer - provedba predloženog propisa utječe i na prihode drugih razina vlasti: usvajanjem pravilnika o cijeni dokumenata utvrđena je cijena od 100 KM po izdanom dokumentu. Procijenjeno je da će u tekućoj godini 10.000 građana podnijeti zahtjev za izdavanje dokumenta. Ostvareni prihod po ovoj osnovi dijeli se na 30 % za proračune entiteta, u skladu s udjelom plaćene naknade na području entiteta, i 70 % za proračun institucija BiH. Pravilnik se počinje primjenjivati u tekućoj godini.

ODJELJAK C. Fiskalni efekat																			
1. Prihodi i primitci proračuna																			
KOD	NAZIV	OČEKIVANI PRIHODI I PRIMITCI U TEKUĆOJ GODINI n						OČEKIVANI PRIHODI I PRIMITCI U TEKUĆOJ GODINI n+1						OČEKIVANI PRIHODI I PRIMITCI U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primitci	Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu	Ukupni prihodi i primitci nakon provedbe	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primitci	Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu n+1	Ukupni prihodi i primitci nakon provedbe	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primitci	Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu n+2	Ukupni prihodi i primitci nakon provedbe
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10=7+8+9	11	12=10+11	13	14	15	16=13+14+15	17	18=16+17
714000	Porez na imovinu																		
716000	Porez na dohodak																		
717000	Prihodi od neizravnih poreza																		
719000	Ostali porezi																		
721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika																		
722000	Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	700.000,00			700.000,00		700.000,00	700.000,00			700.000,00		700.000,00	700.000,00			700.000,00		700.000,00
UKUPNI PRIHODI I PRIMITCI		700.000,00			700.000,00		700.000,00	700.000,00			700.000,00		700.000,00	700.000,00			700.000,00		700.000,00

Dakle, predloženim pravilnikom o cijeni dokumenata utvrđena je cijena od 100 KM po izdanom dokumentu. Ostvareni prihod po ovoj osnovi dijeli se na 30 % za proračune entiteta, u skladu s udjelom plaćene naknade na području entiteta, i 70 % za proračun institucija BiH. Učinak na proračun iskazuje se u točki 1. *Prihodi i primitci proračuna*.

Procijenjeno je da će u tekućoj godini 10.000 građana podnijeti zahtjev za izdavanje dokumenta.

Budući da se prihod ostvaren po ovoj osnovi dijeli na 30 % u korist proračuna entiteta i 70 % u korist proračuna institucija BiH, u točki 1. *Prihodi i primitci proračuna* u tekućoj godini i u godinama n+1 i n+2 iskazano je 700.000 KM (70 %) od godišnje naknade.

Nadalje, radi se o novoj naknadi koja do sada nije bila naplaćivana, pa u proračunu institucija BiH nisu planirani prihodi po ovoj osnovi. Slijedom toga, ne popunjavaju se stupac 5. *Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu* te stupci 12. i 18. *Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu n+1* i *Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu n+2*.

Prihod koji se očekuje temeljem provedbe predloženog propisa za proračune entiteta iskazuje se u Odjeljku E. *Fiskalne posljedice na druge proračune i razine vlasti*, i to kako je prikazano u nastavku.

ODJELJAK E. Fiskalne posljedice na druge proračune i razine vlasti

NAZIV	
Proračun Federacije Bosne i Hercegovine, federalni izvanproračunski fondovi i korisnici	Predloženim Pravilnikom o cijeni izdatih dokumenata utvrđuje se cijena od 100 KM po izdatom dokumentu. Nadležna institucija BiH procijenila je da će u tekućoj godini 10.000 građana podnijeti zahtjev za izdavanje predmetnog dokumenta. Ostvareni prihod po ovom osnovu se dijeli 30% na proračune entiteta, sukladno udjelu plaćene naknade na području entiteta i 70% na proračun institucija BiH. Predviđeno je da se Pravilnik počne primjenjivati u tekućoj godini. Slijedom toga, očekivani prihod entiteta po osnovu primjene predloženog propisa u tekućoj godini i narednim godinama iznosi 300.000 KM a raspodjela će se vršiti sukladno udjelu plaćene naknade na području entiteta.
Proračun Republike Srpske, izvanproračunski fondovi i korisnici	Predloženim Pravilnikom o cijeni izdatih dokumenata utvrđuje se cijena od 100 KM po izdatom dokumentu. Nadležna institucija BiH procijenila je da će u tekućoj godini 10.000 građana podnijeti zahtjev za izdavanje predmetnog dokumenta. Ostvareni prihod po ovom osnovu se dijeli 30% na proračune entiteta, sukladno udjelu plaćene naknade na području entiteta i 70% na proračun institucija BiH. Predviđeno je da se Pravilnik počne primjenjivati u tekućoj godini. Slijedom toga, očekivani prihod entiteta po osnovu primjene predloženog propisa u tekućoj godini i narednim godinama iznosi 300.000 KM a raspodjela će se vršiti sukladno udjelu plaćene naknade na području entiteta.
Proračun Brčko distrikta Bosne i Hercegovine	
Proračuni kantona, kantonalni izvanproračunski fondovi i korisnici	
Proračuni jedinica lokalne samouprave (općine i gradovi)	

5.3.2. Rashodi i izdatci

Navode se rashodi i izdatci potrebni za provedbu propisa slijedeći ekonomsku klasifikaciju i izvore financiranja. U dijelu 5.3. ovoga Priručnika dano je detaljno obrazloženje ekonomske klasifikacije i izvora financiranja.

Očekivano povećanje ili smanjenje iskazuje se brojačano u svim stupcima, s tim što se za očekivano smanjenje upisuje predznak minus („-“).

Ukoliko provedba propisa utječe na visinu plaća, a samim time i pripadajućih doprinosa, te su posljedično u ovome dijelu obrasca popunjene stavke koje se odnose na te vrste troškova, obvezno treba popuniti dio obrasca *Odjeljak D.1. Promjena broja zaposlenih* (vidjeti dio 5.4. ovoga Priručnika). U slučaju promjene broja zaposlenika i povećanja plaća, potrebno je sagledati te u obrascu iskazati i utjecaj na materijalne izdatke.

U stupce 1., 2. i 3. *Troškovi provedbe u tekućoj godini n (Proračun, Namjenski izvori i Ostali izvori)* unosi se procjena očekivanog povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati u tekućoj godini provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje odnosno rashode i izdatke koji su već predviđeni u proračunu.

Ukoliko se radi o izmjenama i dopunama postojećeg propisa kada su za provedbu tog postojećeg propisa u proračunu već planirani i izvršeni određeni rashodi i izdatci, u ove se stupce upisuje procjena povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka kao rezultat predloženih izmjena i dopuna (bez rashoda i izdataka koji su posljedica provedbe postojećeg propisa).

Procjenu očekivanog povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka potrebno je iskazati po ekonomskoj klasifikaciji i klasifikaciji po izvorima financiranja.

Procijenjene rashode i izdatke potrebno je u obrascu povezati s izvorima iz kojih će se financirati, a na raspolaganju su: 1. *Proračun*, 2. *Namjenski izvori* i 3. *Ostali izvori*.

Stupac 4. *Ukupno dodatna sredstva predstavlja* zbroj očekivanog povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u tekućoj godini, a financirat će se iz tri izvora 1. *Proračun*, 2. *Namjenski izvori* i 3. *Ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u prva tri stupca.

U stupcu 5. *Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n* daje se prikaz već planiranih rashoda i izdataka iskazanih u proračunu za tekuću godinu za potrebe provedbe propisa.

U stupcu 6. *Ukupna potrebna sredstva za provedbu* unosi se zbroj rashoda i izdataka planiranih u proračunu za tekuću godinu za provedbu propisa (iskazanih u stupcu 5.), te očekivanog povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u tekućoj godini, a financirat će se iz tri izvora 1. *Proračun*, 2. *Namjenski izvori* i 3. *Ostali izvori* (iskazanog u stupcu 4.).

Primjer - novi propis: predlagatelj je izradio novi propis za područje koje do sada nije bilo uređeno. Propisom se predviđa isplata nove novčane naknade u iznosu od 200 KM godišnje, i to za 100 korisnika. Iznos naknade osigurava se iz dva izvora financiranja: 50 % iz proračuna, a 50 % iz namjenskih izvora. Očekuje se da će predloženi propis stupiti na snagu 1. srpnja tekuće godine.

2. Rashodi i izdatci proračuna																				
KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n							TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini	Ukupna potrebna sredstva za provedbu	Preraspodjela	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+1	Ukupna potrebna sredstva za provedbu	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+2	Ukupna potrebna sredstva za provedbu
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Plaće i naknade troškova uposlenih																			
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi																			
613000	Izdatci za materijal, sitni inventar i usluge																			
614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	5.000,00	5.000,00		10.000,00		10.000,00		10.000,00	10.000,00		20.000,00		20.000,00	10.000,00	10.000,00		20.000,00		20.000,00
615000	Kapitalni transferi																			
616000	Izdatci za kamate																			
689000	Rashodi od internih transakcija																			
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava																			
822000	Izdatci za financijsku imovinu																			
823000	Izdatci za otplate dugova																			
UKUPNO RASHODI I IZDATCI		5.000,00	5.000,00		10.000,00		10.000,00		10.000,00	10.000,00		20.000,00		20.000,00	10.000,00	10.000,00		20.000,00		20.000,00

Kao što je navedeno, predloženim propisom uvodi se nova novčana naknada u iznosu od 200 KM godišnje za 100 korisnika, ali tek od 1. srpnja tekuće godine, pa se u tekućoj godini očekuje isplata od 100 KM po korisniku. Također se predviđa da će 50 % sredstava za isplatu naknade biti osigurano iz izvora *Proračun*, a 50 % iz *Namjenskih izvora*.

Dakle, trošak provedbe predloženog propisa u tekućoj godini iznosi 10.000 KM (100 KM odnosno pola iznosa novčane naknade x 100 korisnika). Taj izračunati trošak provedbe predloženog propisa potrebno je iskazati po izvorima financiranja, odnosno na izvoru *Proračun* (izvoru koji utječe na visinu manjka proračuna) 50 % odnosno 5.000 KM, a na *Namjenskim izvorima* (izvorima koji ne utječu na visinu manjka proračuna) preostalih 50 % odnosno 5.000 KM.

Budući da do sada nije isplaćivana naknada, sredstva nisu planirana u proračunu pa se slijedom toga ne popunjavaju stupac 5. *Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini* te stupci 12. i 18. *Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+1* i *Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+2*.

Isplata novčane naknade očekuje se i u idućim godinama, ali u punom godišnjem iznosu, a ne samo pola iznosa kao u tekućoj godini.

Dakle, trošak provedbe predloženog propisa u idućim godinama iznosi 20.000 KM (200 KM odnosno puni godišnji iznos novčane naknade x 100 korisnika). I u idućim se godinama trošak iskazuje po izvorima, i to na izvoru *Proračun* (izvoru koji utječe na visinu manjka proračuna) 50 % odnosno 5.000 KM, a na *Namjenskim izvorima* (u dijelu koji ne utječu na visinu manjka proračuna) preostalih 50 % odnosno 5.000 KM.

Ministarstvo financija i trezora BiH negativno se očitovalo o prijedlogu novoga propisa jer proračunom nisu predviđena sredstva za njegovu provedbu od 1. srpnja do kraja tekuće godine. Slijedom navedenoga, obrađivač propisa predložio je novi Obrazac OFP-DA u kojem je osigurao sredstva za navedeno razdoblje preraspodjelom.

U dijelu Obrasca OFP-DA 3.3. *Obrazloženje promjena u prihodima i primitcima, te rashodima i izdatcima* detaljno je naveo i izvore financiranja za predloženu preraspodjelu, budući da njih nije moguće navesti u stupcu 7. Obrasca.

2. Rashodi i izdatci proračuna																				
KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n							TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini	Ukupna potrebna sredstva za provedbu	Preraspodjela	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+1	Ukupna potrebna sredstva za provedbu	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+2	Ukupna potrebna sredstva za provedbu
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih																			
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi																			
613000	Izdatci za materijal, sitni inventar i usluge							10.000,00												
614000	Tekuci transferi i drugi tekući rashodi	5.000,00	5.000,00		10.000,00	10.000,00			10.000,00		20.000,00		20.000,00	10.000,00	10.000,00		20.000,00		20.000,00	
615000	Kapitalni transferi																			
616000	Izdatci za kamate																			
689000	Rashodi od internih transakcija																			
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava																			
822000	Izdatci za financijsku imovinu																			
823000	Izdatci za otplate dugova																			
UKUPNO RASHODI I IZDATCI		5.000,00	5.000,00		10.000,00		10.000,00	10.000,00		10.000,00		20.000,00		20.000,00	10.000,00	10.000,00		20.000,00		20.000,00
3. Obrazloženje promjena u prihodima i primitcima, te rashodima i izdatcima																				

Primjer - izmjene i dopune postojećeg propisa/stavljanje izvan snage postojećeg propisa - povećanje troška: predlagatelj je izradio izmjene i dopune postojećeg propisa. Temeljem važećeg propisa isplaćivana je novčana naknada u iznosu od 200 KM godišnje za 100 korisnika. Izmjenama i dopunama povećava se novčana naknada s 200 KM na 250 KM. Iznos naknade osigurava se iz dva izvora financiranja: 50 % iz proračuna, a 50 % iz namjenskih izvora. Očekuje se da će predloženi propis stupiti na snagu 1. srpnja tekuće godine.

2. Rashodi i izdatci proračuna																				
KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n							TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini	Ukupna potrebna sredstva za provedbu	Preraspodjela	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+1	Ukupna potrebna sredstva za provedbu	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+2	Ukupna potrebna sredstva za provedbu
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Plaće i naknade troškova uposlenih																			
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi																			
613000	Izdatci za materijal, sitni inventar i usluge																			
614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.250,00	1.250,00		2.500,00	20.000,00	22.500,00		2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00	2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00
615000	Kapitalni transferi																			
616000	Izdatci za kamate																			
689000	Rashodi od internih transakcija																			
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava																			
822000	Izdatci za financijsku imovinu																			
823000	Izdatci za otplate dugova																			
UKUPNO RASHODI I IZDATCI		1.250,00	1.250,00		2.500,00	20.000,00	22.500,00		2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00	2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00

Kao što je navedeno, predloženim propisom povećava se postojeća novčana naknada, koja se isplaćuje za 100 korisnika, s 200 KM na 250 KM, ali tek od 1. srpnja tekuće godine pa se u tekućoj godini očekuje isplata samo polovice povećanog iznosa naknade. Također se predviđa da će 50 % sredstava za isplatu naknade biti osigurano iz izvora financiranja *Proračun*, a 50 % iz *Namjenskih izvora*.

Dakle, dodatni godišnji trošak za novčanu naknadu, u odnosu na postojeći iznos naknade, jest 5.000 KM. Međutim, kako izmjene i dopune propisa stupaju na snagu polovicom godine, fiskalni učinak propisa iznosi 2.500 KM. Taj izračunati trošak provedbe predloženog propisa treba iskazati po izvorima financiranja, odnosno na izvoru *Proračun* (izvoru koji utječe na visinu manjka proračuna) 50 % odnosno 1.250 KM, a na *Namjenskim izvorima* preostalih 50 % odnosno 1.250 KM.

Kao što je navedeno, u danome primjeru se temeljem važećih propisa već isplaćuje novčana naknada u iznosu od 200 KM godišnje, i to za 100 korisnika.

Dakle, početno stanje odnosno početni trošak iznosi 20.000 KM i slijedom toga u proračunu su planirana sredstva koja se iskazuju u stupcu 5. *Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini* te stupcima 12. i 18. *Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+1* i *Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+2*.

Isplata povećane novčane naknade očekuje se i u idućim godinama, ali u punom godišnjem iznosu, a ne samo pola iznosa kao u tekućoj godini.

Dakle, trošak povećanja postojeće novčane naknade u idućim godinama iznosi 5.000 KM (50 KM odnosno puni godišnji iznos povećanja novčane naknade x 100 korisnika). I u idućim se godinama trošak iskazuje po izvorima, i to na izvoru financiranja *Proračun* (izvoru koji utječe na visinu manjka proračuna) 50 % odnosno 2.500 KM, a na *Namjenskim izvorima* preostalih 50 % odnosno 2.500 KM.

Ministarstvo financija i trezora BiH negativno se očitovalo o prijedlogu novoga propisa jer proračunom nisu predviđena sredstva za njegovu provedbu od 1. srpnja do kraja tekuće godine. Kako se sredstva za njegovu provedbu nisu mogla osigurati niti preraspodjelom sredstava, promijenjen je datum stupanja na snagu izmjena i dopuna propisa s 1. srpnja tekuće godine na 1. siječnja iduće godine.

2. Rashodi i izdatci proračuna																				
KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n							TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini	Ukupna potrebna sredstva za provedbu	Preraspodjela	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+1	Ukupna potrebna sredstva za provedbu	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+2	Ukupna potrebna sredstva za provedbu
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Plate i naknade troškova zaposlenih																			
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi																			
613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge																			
614000	Tekuću transferi i drugi tekući rashodi					20.000,00	20.000,00		2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00	2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00
615000	Kapitalni transferi																			
616000	Izdaci za kamate																			
689000	Rashodi od internih transakcija																			
821000	Izdaci za nabavu stalnih sredstava																			
822000	Izdaci za financijsku imovinu																			
823000	Izdaci za otplate dugova																			
UKUPNO RASHODI I IZDACI						20.000,00	20.000,00		2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00	2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00

Primjer - izmjene i dopune postojećeg propisa/stavljanje izvan snage postojećeg propisa - uštede: predlagatelj je izradio izmjene i dopune postojećeg propisa. Temeljem važećeg propisa isplaćivana je novčana naknada u iznosu od 200 KM godišnje za 100 korisnika. Izmjenama i dopunama propisa smanjuje se novčana naknada s 200 KM na 150 KM. Iznos naknade osigurava se iz dva izvora financiranja: 50 % iz proračuna, a 50 % iz namjenskih izvora. Očekuje se da će predloženi propis stupiti na snagu 1. srpnja tekuće godine.

2. Rashodi i izdatci proračuna																				
KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n							TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini	Ukupna potrebna sredstva za provedbu	Preraspodjela	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+1	Ukupna potrebna sredstva za provedbu	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+2	Ukupna potrebna sredstva za provedbu
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Plaće i naknade troškova uposlenih																			
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi																			
613000	Izdatci za materijal, sitni inventar i usluge																			
614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	-1.250,00	-1.250,00		-2.500,00	20.000,00	17.500,00		-2.500,00	-2.500,00		-5.000,00	20.000,00	15.000,00	-2.500,00	-2.500,00		-5.000,00	20.000,00	15.000,00
615000	Kapitalni transferi																			
616000	Izdatci za kamate																			
689000	Rashodi od internih transakcija																			
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava																			
822000	Izdatci za financijsku imovinu																			
823000	Izdatci za otplate dugova																			
UKUPNO RASHODI I IZDATCI		-1.250,00	-1.250,00		-2.500,00	20.000,00	17.500,00		-2.500,00	-2.500,00		-5.000,00	20.000,00	15.000,00	-2.500,00	-2.500,00		-5.000,00	20.000,00	15.000,00

Kao što je navedeno, predloženim propisom postojeća novčana naknada koja se isplaćuje za 100 korisnika smanjuje se s 200 KM na 150 KM, ali tek od 1. srpnja tekuće godine pa se u tekućoj godini očekuje isplata samo polovice smanjenog iznosa naknade. Također se predviđa osiguravanje 50 % sredstava za isplatu naknade iz izvora financiranja *Proračun*, a 50 % iz *Namjenskih izvora*.

Dakle, ušteda ostvarena smanjenjem postojeće novčane naknade na godišnjoj razini iznosi 5.000 KM (50 KM x 100 korisnika). Međutim, kako propis stupa na snagu polovinom godine, ostvarit će se i polovična ušteda u iznosu od 2.500 KM. Taj izračunati iznos uštede potrebno je iskazati po izvorima financiranja, odnosno na izvoru financiranja *Proračun* (izvoru koji utječe na visinu manjka proračuna) 50 % odnosno -1.250 KM, a na *Namjenskim izvorima* preostalih 50%, odnosno -1.250 KM.

Kao što je navedeno, u danom primjeru se, temeljem važećih propisa, već isplaćuje novčana naknada u iznosu 200 KM godišnje, i to za 100 korisnika.

Dakle, početno stanje odnosno početni trošak iznosi 20.000 KM i slijedom toga su u proračunu planirana sredstva koja se iskazuju u stupcu 5. *Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini* te stupcima 12. i 18. *Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+1* i *Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+2*.

Provedbom predloženog propisa u tekućoj godini očekuju se uštede zbog smanjenja iznosa novčane naknade, i to u iznosu od 2.500 KM. Međutim, u proračunu su planirana sredstva za isplatu neumanjenog iznosa novčane naknade, dakle u iznosu od 20.000 KM.

Slijedom navedenoga, u stupcu 6. *Ukupna potrebna sredstva za provedbu* daje se iznos stvarno potrebnih sredstava za provedbu propisa odnosno 17.500 KM, budući da se u odnosu na planiranu razinu sredstava od 20.000 KM, a temeljem provedbe predloženog propisa, očekuju uštede od 2.500 KM.

Isplata umanjene novčane naknade očekuje se i u idućim godinama, ali u punom godišnjem iznosu, a ne samo polovice kao u tekućoj godini.

Dakle, ušteda ostvarena smanjenjem postojeće novčane naknade u idućim godinama iznosi 5.000 KM (50 KM odnosno puni godišnji iznos smanjenja postojeće novčane naknade x 100 korisnika). I u idućim se godinama iznos očekivane uštede iskazuje po izvorima, i to na izvoru financiranja *Proračun* (izvoru koji utječe na visinu manjka proračuna) 50 % odnosno -2.500 KM, a na *Namjenskim izvorima* preostalih 50% odnosno -2.500 KM.

Provedbom predloženog propisa u idućim godinama očekuju se uštede zbog smanjenja iznosa novčane naknade, i to u iznosu od 5.000 KM. Međutim, u proračunu su planirana sredstva za isplatu neumanjenog iznosa novčane naknade, dakle u iznosu od 20.000 KM.

Slijedom navedenoga, u stupcima 13. i 19. *Ukupna potrebna sredstva za provedbu* (u godinama n+1 i n+2) iskazan je iznos stvarno potrebnih sredstava za provedbu propisa odnosno 15.000 KM, budući da se u odnosu na planiranu razinu sredstava (20.000 KM), temeljem provedbe predloženog propisa, očekuju uštede od 5.000 KM godišnje u godinama n+1 i n+2.

Primjer - sredstva za provedbu predloženog propisa osiguravaju se iz izvora financiranja koji ne utječe na rezultat proračuna: predlagatelj je izradio propis kojim se mijenja, odnosno dopunjuje, postojeći propis. Predloženim propisom odnosno njegovim dopunama uvodi se obveza dostave izvješća putem internetske aplikacije. Sukladno inicijalno prikupljenim ponudama, procjenjuje se da će razvoj i uspostava internetske aplikacije koštati 100.000 KM, a godišnji trošak održavanja 10.000 KM. Do kraja tekuće godine očekuju se razvoj i uspostava, a početak primjene 1. siječnja iduće godine. Troškovi razvoja i uspostave te održavanja osigurat će se iz namjenske donacije.

2. Rashodi i izdatci proračuna																				
KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n							TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini	Ukupna potrebna sredstva za provedbu	Preraspo- djela	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+1	Ukupna potrebna sredstva za provedbu	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+2	Ukupna potrebna sredstva za provedbu
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Plaće i naknade troškova uposlenih																			
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi																			
613000	Izdatci za materijal, sitni inventar i usluge								10.000,00			10.000,00		10.000,00		10.000,00		10.000,00	10.000,00	
614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi																			
615000	Kapitalni transferi																			
616000	Izdatci za kamate																			
689000	Rashodi od internih transakcija																			
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava		100.000,00		100.000,00		100.000,00													
822000	Izdatci za financijsku imovinu																			
823000	Izdatci za otplate dugova																			
UKUPNO RASHODI I IZDATCI			100.000,00		100.000,00		100.000,00		10.000,00			10.000,00		10.000,00		10.000,00		10.000,00	10.000,00	

Za provedbu postojećeg propisa nisu bila osigurana posebna sredstva u proračunu, već su sve predviđene obveze ispunjavali službenici i zaposlenici, za što su osigurana sredstva na proračunskoj stavci za plaće.

Budući da te obveze nisu jedino za što su postojeći službenici i zaposlenici plaćeni, u stupcu 6. *Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini* te u stupcima 12. i 18. *Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+1* i *Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+2* nije potrebno iskazati sredstva koja se osiguravaju na proračunskoj stavci za plaće. Kada bi se ta sredstva iskazala, moglo bi se zaključiti da su službenici i zaposlenici plaćeni samo i isključivo za te obveze, što nije točno.

Predloženim propisom odnosno izmjenama i dopunama uvodi se obveza dostave izvješća putem internetske aplikacije. Sukladno početno prikupljenim ponudama, procjenjuje se da će razvoj i uspostava internetske aplikacije koštati 100.000 KM, a godišnji trošak održavanja 10.000 KM. Do kraja tekuće godine očekuju se razvoj i uspostava, a početak primjene s 1. siječnjom iduće godine.

Sredstava za troškove razvoja i uspostave te održavanja internetske aplikacije u tekućoj godini bit će osigurana iz namjenskih donacija. Slijedom toga, u točki 3.2. *Rashodi i izdatci* proračuna troškovi razvoja i uspostave internetske aplikacije u tekućoj godini u iznosu od 100.000 KM te troškovi održavanja u n+1 i n+2 u iznosu od 10.000 KM godišnje u cijelosti su iskazani u stupcu 2. *Namjenski izvori*.

Iako sredstva za razvoj i uspostavu internetske aplikacije nisu planirana u proračunu, nositelj normativne aktivnosti u dijelu Obrasca IFP-DA 3. *Obrazloženje promjena u prihodima i primitcima, te rashodima i izdadcima* navodi kako će u tekućoj godini ostvariti sredstva namjenske donacije u iznosu od 100.000 KM, što će biti izvor financiranja za razvoj i uspostavu internetske aplikacije.

U stupac 7. Preraspodjela unosi se iznos nedostatnih sredstava, i to kao prijedlog za preraspodjelu s drugih stavki proračuna obrađivača ako sredstva odobrena unutar proračuna za tekuću godinu nisu dostatna za provedbu novopredloženog propisa ili planskog akta. Iznos sredstava za koji se predlaže preraspodjela unosi se na skupinu računa ekonomske klasifikacije, s koje će se preraspodijeliti na novu. Dakle, ako su odobrena sredstva (stupac 5.) manja od ukupnog troška provedbe (stupac 4.), u ovom stupcu treba prikazati može li se i kako osigurati ta ukupna razlika.

Primjer - sredstva za provedbu predloženog propisa treba osigurati preraspodjelom: važećim propisom već je preuzeta obveza plaćanja godišnje članarine u nekoj međunarodnoj organizaciji. Članarina iznosi 10.000 KM godišnje. Međutim, međunarodna organizacija donijela je odluku o povećanju iznosa članarine na 15.000 KM. Slijedom toga, izrađen je prijedlog izmjena i dopuna važećeg propisa, a nedostatna sredstva u iznosu od 5.000 KM osigurat će se preraspodjelom.

2. Rashodi i izdatci proračuna																				
KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n							TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini	Ukupna potrebna sredstva za provedbu	Preraspodjela	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+1	Ukupna potrebna sredstva za provedbu	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+2	Ukupna potrebna sredstva za provedbu
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Plaće i naknade troškova uposlenih																			
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi																			
613000	Izdatci za materijal, sitni inventar i usluge							5.000,00												
614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi			5.000,00	5.000,00	10.000,00	15.000,00			5.000,00	5.000,00	10.000,00	15.000,00			5.000,00	5.000,00	10.000,00	15.000,00	
615000	Kapitalni transferi																			
616000	Izdatci za kamate																			
689000	Rashodi od internih transakcija																			
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava																			
822000	Izdatci za financijsku imovinu																			
823000	Izdatci za otplate dugova																			
UKUPNO RASHODI I IZDATCI				5.000,00	5.000,00	10.000,00	15.000,00	5.000,00			5.000,00	5.000,00	10.000,00	15.000,00			5.000,00	5.000,00	10.000,00	15.000,00

Kao što je navedeno, u danom primjeru se, temeljem važećih propisa, plaća godišnja članarina u iznosu od 10.000 KM. Ta su sredstva planirana u proračunu i slijedom toga iskazana u stupcu 5. *Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini* te u stupcima 12. i 18. *Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+1* i *Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+2*.

Međutim, predloženim propisom se iznos godišnje članarine (koja se plaća iz vlastitih izvora) povećava s 10.000 KM na 15.000 KM godišnje, i to u tekućoj i idućim godinama.

Slijedom toga, u stupcima 3., 10. i 16. je, kao novi trošak u tekućoj i godinama n+1 i n+2, iskazano očekivano povećanje iznosa članarine za 5.000 KM godišnje.

Budući da je u tekućoj godini planirano 10.000 KM, a trošak za članarinu sada iznosi 15.000 KM, nedostatnih 5.000 KM potrebno je osigurati preraspodjelom.

Dakle, ako sredstva odobrena unutar proračuna za tekuću godinu nisu dostatna za provedbu postojećeg i novopredloženog propisa/planskog akta, u stupac 7. *Preraspodjela* unosi se iznos nedostatnih sredstava, i to kao prijedlog za preraspodjelu s drugih stavki proračuna nositelja normativnog posla unutar proračuna, ukoliko je to realno izvedivo za nositelja normativnog posla. Iznos sredstava za koji se predlaže preraspodjela veže se uz skupinu računa ekonomske klasifikacije s koje će se izvršiti preraspodjela. Iznos preraspodjele ne mora nužno odgovarati iznosu nedostajućih sredstava i može biti manji od tog iznosa. Na taj način se omogućava nositelju normativnog posla da bar djelomično pokuša osigurati sredstva za provedbu zakona.

Na postojećoj aktivnosti iz potkategorije 614000 *Tekući transferi i drugi tekući rashodi* planirano je svega 10.000 KM za plaćanje članarine, pa će nositelj normativnog posla s druge aktivnosti iz potkategorije 613000 *Izdatci za materijal, sitni inventar i usluge* preraspodijeliti nedostatna sredstva u iznosu od 5.000 KM. Dakle, iznos nedostatnih sredstava iskazan je na potkategoriji 613000 *Izdatci za materijal, sitni inventar i usluge*, s kojeg će se preraspodijeliti na potkategoriju 614000 *Tekući transferi i drugi tekući rashodi*.

U stupce 8., 9. i 10. Troškovi provedbe u tekućoj godini n+1 (Proračun, Namjenski izvori i Ostali izvori) unosi se procjena očekivanog povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati u godini n+1 provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno rashode i izdatke koji su već predviđeni u proračunu za tekuću godinu n.

Ukoliko se radi o potpuno novom propisu koji po prvi puta iziskuje određene troškove provedbe, u ove se stupce upisuju ukupni rashodi i izdatci provedbe tog propisa u godini n+1.

Ukoliko se radi o izmjenama i dopunama postojećeg propisa čijom su dosadašnjom provedbom u proračunu već planirani i izvršeni određeni rashodi i izdatci, u ove se stupce upisuje procjena povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka kao rezultat predloženih izmjena i dopuna koji će nastati u godini n+1 provedbom propisa (bez rashoda i izdataka koji su posljedica provedbe postojećeg propisa). Isti je pristup i u slučaju kada se donosi novi propis.

Ako provedba propisa neće rezultirati povećanjem ili smanjenjem rashoda i izdataka u godini n+1 u odnosu na plan rashoda i izdataka u proračunu za tekuću godinu (n), u ovim stupcima iskazuje se 0. Ako je očekivano povećanje ili smanjenje rashoda i izdataka u godini n+1 istovjetno procjeni očekivanog povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka u godini n, u ovim stupcima iskazuju se isti iznosi kao iskazani u stupcima 1., 2. i 3.

Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka u godini n+1 potrebno je iskazati po ekonomskoj klasifikaciji i klasifikaciji po izvorima financiranja.

Stupac 11. Ukupno dodatna sredstva predstavlja zbroj očekivanog povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u godini n+1, a financirat će se iz tri izvora 1. *Proračun*, 2. *Namjenski izvori* i 3. *Ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u stupce 8., 9. i 10.

U stupcu 12. Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+1 daje se prikaz rashoda i izdataka već unaprijed planiranih u proračunu za godinu n+1 za provedbu propisa.

U stupac 13. Ukupna potrebna sredstva za provedbu unosi se zbroj rashoda i izdataka projiciranih u proračunu za godinu n+1 temeljem provedbe propisa (iskazanih u stupcu 12.) te očekivanog povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u godini n+1, a financirat će se iz tri izvora 1. *Proračun*, 2. *Namjenski izvori* i 3. *Ostali izvori* (iskazanog u stupcu 11.).

U stupce 14., 15. i 16. Troškovi provedbe u tekućoj godini n+2 (Proračun, Namjenski izvori i Ostali izvori) unosi se procjena očekivanog povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati u godini n+2 provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno rashode i izdatke koji su

već predviđeni u proračunu za tekuću godinu n. Primjenjuje se isti pristup kao i za popunjavanje dijela obrasca koji se odnosi na godinu n+1, s tim što se procjenjuju rashodi i izdatci za godinu n+2.

Stupac 17. *Ukupno dodana sredstva* predstavlja zbroj očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u godini n+2, a financirat će se iz tri izvora: 1. *Proračun*, 2. *Namjenski izvori* i 3. *Ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u stupce 14., 15. i 16..

U stupcu 18. *Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+2* daje se prikaz rashoda i izdataka već planiranih u proračunu za godinu n+2 za provedbu propisa. Primjenjuje se isti pristup kao i za popunjavanje dijela obrasca koji se odnosi na godinu n+1, s tim što se procjenjuju rashodi i izdatci za godinu n+2.

U stupcu 19. *Ukupna potrebna sredstva za provedbu* unosi se zbroj rashoda i izdataka projiciranih u proračunu za godinu n+2 temeljem provedbe propisa (iskazanih u stupcu 18.) te očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u godini n+2, a financirat će se iz tri izvora: 1. *Proračun*, 2. *Namjenski izvori* i 3. *Ostali izvori* (iskazanog u stupcu 17.).

Primjer - propis s troškovima provedbe (novo zapošljavanje) u godinama n+1 i n+2: provedba novopredloženog zakona zahtijeva zapošljavanje pet novih službenika. Važećim propisom o unutarnjem ustrojstvu sistematizirano je 105 radnih mjesta, od čega je 100 službenika i namještenika, a 5 rukovodećih službenika. U proračunu su planirana sredstva za 85 radnih mjesta (80 službenika i namještenika i 5 rukovodećih službenika), dok je stvarno popunjeno 80 radnih mjesta (75 službenika i namještenika i 5 rukovodećih službenika).

2. Rashodi i izdatci proračuna																				
KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n							TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini	Ukupna potrebna sredstva za provedbu	Preraspodjela	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+1	Ukupna potrebna sredstva za provedbu	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+2	Ukupna potrebna sredstva za provedbu
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Plaće i naknade troškova uposlenih					1.980.000,00			120.000,00			120.000,00	1.980.000,00	2.100.000,00	120.000,00			120.000,00	1.980.000,00	2.100.000,00
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi					207.900,00			12.600,00			12.600,00	207.900,00	220.500,00	12.600,00			12.600,00	207.900,00	220.500,00
613000	Izdatci za materijal, sitni inventar i usluge																			
614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi																			
615000	Kapitalni transferi																			
616000	Izdatci za kamate																			
689000	Rashodi od internih transakcija																			
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava																			
822000	Izdatci za financijsku imovinu																			
823000	Izdatci za otplate dugova																			
UKUPNO RASHODI I IZDATCI						2.187.900,00			132.600,00			132.600,00	2.187.900,00	2.320.500,00	132.600,00			240.000,00	2.187.900,00	2.320.500,00

U danom primjeru za provedbu predloženog propisa treba zaposliti pet novih službenika.

Uz pretpostavku da je prosječna bruto plaća službenika 2.000 KM x 12 mjeseci, godišnji trošak za jednog službenika iznosi 24.000 KM. Dakle, za zapošljavanje pet novih službenika potrebna sredstva na godišnjoj razini iznose 120.000 KM i taj iznos se iskazuje u stupcima *Proračun, n+1* i *n+2*, jer se novo zapošljavanje ne očekuje u tekućoj godini (n) nego tek od godine n+1.

Međutim, osim troška za samu plaću, novo zapošljavanje podrazumijeva i trošak za doprinose. Stope doprinosa na isplaćena primanja na teret poslodavca iznose 6 % za mirovinsko i invalidsko osiguranje, 4 % za zdravstveno osiguranje i 0,5 % za osiguranje od nezaposlenosti. Dakle, slijedom toga ukupni trošak za doprinose na teret poslodavca za pet novih službenika iznosi 12.600 KM (120.000 x 10,5 %). Taj iznos iskazan je u stupcima 8. i 14. *Proračun, n+1* i *n+2*, jer se novo zapošljavanje ne očekuje u tekućoj godini (n) nego tek od godine n+1.

Trenutačno je stvarno popunjeno 80 radnih mjesta (75 službenika i zaposlenika i 5 rukovodećih službenika).

U stupcu 6. *Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini* te stupcima 12. i 18. *Planirana sredstva unutar proračuna u godini n+1* i *n+2* iskazana su planirana sredstva za postojeće službenike odnosno 1.980.000 KM (1.800.000 KM za službenike i 180.000 KM za rukovodeće službenike).

Slijedom navedenoga, u stupcu *Ukupna potrebna sredstva za provedbu* i u tekućoj godini iznose 1.980.000 KM (sredstva samo za postojeće zaposlene), dok u godinama n+1 i n+2 dobivamo da ta sredstva iznose 2.100.000 KM za postojeće (1.980.000 KM) i nove službenike (120.000 KM).

Slijedom toga, u stupcu *Ukupna potrebna sredstva za provedbu* iskazan je iznos od 1.980.000 KM (sredstva za plaće za postojeće zaposlene) i 207.900 KM (sredstva za doprinose za postojeće zaposlene), dok je u godinama n+1 i n+2 iskazan iznos od 2.100.000 KM za plaće (za postojeće (1.980.000 KM) i nove službenike (120.000 KM)) te 220.500 KM za doprinose (za postojeće (207.900 KM) i nove službenike (12.600 KM)).

Primjer - akt o unutarnjem ustrojstvu - povećanje sistematiziranog broja u godinama n+1 i n+2: važećim aktom o unutarnjem ustrojstvu sistematizirano je 105 radnih mjesta, od čega je 100 službenika i zaposlenika, a 5 rukovodećih službenika. Stvarno je popunjeno 95 radnih mjesta (90 službenika i zaposlenika i 5 rukovodećih službenika) i u proračunu su za ta mjesta planirana potrebna sredstva. Novim aktom o unutarnjem ustrojstvu predviđa se uspostava nove organizacijske jedinice s 31 radnim mjestom (30 službenika i zaposlenika i 1 rukovodeći službenik).

2. Rashodi i izdatci proračuna																				
KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2						
		Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva u okviru proračuna u tekućoj godini	Ukupno potrebna sredstva za provedbu	Preraspo- djela	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva u okviru proračuna u tekućoj godini n+1	Ukupno potrebna sredstva za provedbu	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva u okviru proračuna u tekućoj godini n+2	Ukupno potrebna sredstva za provedbu
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Plaće i naknade troškova uposlenih					2.340.000,00	2.340.000,00		756.000,00			756.000,00	2.340.000,00	3.096.000,00	756.000,00			756.000,00	2.340.000,00	3.096.000,00
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi					245.700,00	245.700,00		79.380,00			79.380,00	245.700,00	325.080,00	79.380,00			79.380,00	245.700,00	325.080,00
613000	Izdatci za materijal, sitni inventar i usluge					950.000,00	950.000,00		310.000,00			310.000,00	950.000,00	1.260.000,00	310.000,00			310.000,00	950.000,00	1.260.000,00
614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi																			
615000	Kapitalni transferi																			
616000	Izdatci za kamate																			
689000	Rashodi od internih transakcija																			
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava																			
822000	Izdaci za financijsku imovinu																			
823000	Izdatci za otplate dugova																			
UKUPNO RASHODI I IZDATCI						3.535.700,00	3.535.700,00		1.145.380,00			1.145.380,00	3.535.700,00	4.681.080,00	1.145.380,00			1.145.380,00	3.535.700,00	4.681.080,00

U danom primjeru je, prema važećem aktu o unutarnjem ustrojstvu, sistematizirano 105 radnih mjesta, od čega je 100 službenika i zaposlenika, a pet rukovodećih službenika. Međutim, stvarno je popunjeno 95 radnih mjesta (90 službenika i zaposlenika i pet rukovodećih službenika) i u proračunu su za ta mjesta planirana potrebna sredstva.

Slijedom toga, u stupcu 6. *Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini* te stupcima 12. i 18. *Planirana sredstva unutar proračuna u godini n+1 i n+2* iskazana su planirana sredstva za plaće za postojeće službenike odnosno 2.340.000 KM (2.160.000 KM za službenike (90 službenika x 24.000 KM) i 180.000 KM za rukovodeće službenike (5 rukovodećih x 36.000 KM).

Međutim, osim troška za same plaće, poslodavac ima i trošak za doprinose. Ukupni trošak za doprinose na teret poslodavca za postojeće službenike iznosi 245.700 KM godišnje (2.340.000 KM x 10,5 %).

Osim plaća i doprinosa, poslodavac mora osigurati službenicima i prikladne radne uvjete u smislu računala, radnog stola i stolca, prijevoza, edukacije, struje, telefona i ostalih materijalnih izdataka. Prosječni trošak za ove izdatke po zaposlenome iznosi oko 10.000 KM. Materijalni izdatci za postojeće zaposlene iznose oko 950.000 KM godišnje.

Novim aktom o unutarnjem ustroju predviđa se uspostava nove organizacijske jedinice s 31 radnim mjestom (30 službenika i zaposlenika i jedan rukovodeći službenik).

Dakle, za uspostavu nove organizacijske jedinice na godišnjoj razini treba osigurati:

- 756.000 KM za plaće (30 službenika x 24.000 KM + 1 rukovodeći x 36.000 KM)
- 79.380 KM za doprinose (756.000 KM x 10,5 %) i
- 310.000 KM za materijalne izdatke.

Ovi iznosi iskazuju se u stupcima 8. i 14. *Proračun n+1 i n+2*, jer se uspostava nove organizacijske jedinice ne očekuje u tekućoj godini (n) nego tek od godine n+1.

Slijedom navedenoga, u stupcu *Ukupna potrebna sredstva za provedbu* ona u tekućoj godini iznose 2.340.000 KM (sredstva za plaće za postojeće zaposlene), 245.700 KM (sredstva za doprinose za postojeće zaposlene) i 910.000 KM za materijalne izdatke. Međutim, u godinama n+1 i n+2 ta se sredstva povećavaju za troškove nove organizacijske jedinice i iznose:

- 3.096.000 KM za plaće (za postojeće (2.340.000 KM) i nova ustrojstvena jedinica (756.000 KM))
- 325.080 KM za doprinose (za postojeće (245.700 KM) i nova ustrojstvena jedinica (79.380 KM)) i
- 1.260.000 KM za materijalne izdatke (za postojeće (950.000 KM) i nova ustrojstvena jedinica (310.000 KM)).

5.3.3. Obrazloženje promjena u prihodima i primitcima i rashodima i izdancima

Navodi se obrazloženje prethodno kvantificiranih promjena. Za iznose sredstava po pojedinim skupinama računa ekonomske klasifikacije potrebno je objasniti u koju će se svrhu utrošiti (za rashode i izdatke), odnosno uslijed čega će nastati (za prihode i primitke).

U ovome dijelu daje se i prikaz pretpostavki i ulaznih podataka korištenih za ukupnu procjenu prihoda i primitaka, a posebice rashoda i izdataka za provedbu propisa. To su elementi poput promjene broja zaposlenih, broja korisnika novčane naknade/subvencije/transfera ili njihovog iznosa, IT usluga, zakupa poslovnog prostora, prijevoznih sredstava, naknada za rad članovima povjerenstava, vijeća, implikacije na ravnopravnost spolova i postizanje ciljeva u tom području i slično.

5.4. Stanje u području ljudskih resursa i potencijalne obveze (Odjeljak D.)

5.4.1. Promjene u broju zaposlenih

U ovome dijelu obrasca daje se detaljan prikaz promjene broja sljedećih kategorija zaposlenih: rukovodeći i ostali državni službenici, savjetnici, zaposlenici, pripravnici i volonteri, kao rezultata provedbe propisa.

Navedene kategorije zaposlenih brojčano su prikazane po sljedećim razdobljima planiranja, i to za:

- sistematizirana radna mjesta,
- proračunom planirana radna mjesta,
- trenutačno popunjena radna mjesta i
- potrebna radna mjesta.

U **stupce** koji označuju postojeće stanje upisuje se postojeći broj sistematiziranih, proračunom planiranih, trenutačno zaposlenih i potrebnih zaposlenih.

U **stupce** koji označuju n+1 i n+2 upisuje se očekivano povećanje/smanjenje broja sistematiziranih, proračunom planiranih, trenutačno zaposlenih i potrebnih zaposlenih.

U dijelu **Obrazloženje promjena u broju zaposlenih** objašnjavaju se razlozi povećanja ili smanjenja broja zaposlenih, a posebice ako, u odnosu na postojeće stanje, dolazi do povećanja ili smanjenja broja zaposlenih u godini n+1 ili n+2.

Primjer - promjene vezane uz broj zaposlenih unutar sistematiziranog broja: važećim aktom o unutarnjem ustrojstvu sistematizirano je 105 radnih mjesta, od čega je 100 službenika i zaposlenika, a 5 rukovodećih službenika. Stvarno je popunjeno 80 radnih mjesta (75 službenika i zaposlenika i 5 rukovodećih službenika), a u proračunu su planirana sredstva za 85 radnih mjesta. Provedba novopredloženog zakona zahtijeva zapošljavanje pet novih službenika u godini n+1 u odnosu na broj planiran proračunom tekuće godine.

ODJELJAK D. Stanje u oblasti ljudskih potencijala i potencijalne obveze													
1. Promjena broja uposlenih													
PERIOD	SISTEMATIZIRANO			PLANIRANO PRORAČUNOM			TRENUTAČNO STANJE				POTREBNO		
	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)		n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2
							m	ž					
Rukovodeći službenici i savjetnici	5	5	5	5	5	5	2	3			5	5	5
Službenici i uposlenici	100	100	100	80	80	80	40	35			80	85	85
Vježbenici													
Volonteri													
UKUPNO	105	105	105	85	85	85	42	38			85	90	90
Obrazloženje													

Sistematizacijom je planirano 105 mjesta za službenike i zaposlenike (100 službenika i zaposlenika i 5 rukovodećih službenika). Navedeno se iskazuje u rubrici *SISTEMATIZIRANO*, u stupcima *Postojeće stanje (n)*, *n+1* i *n+2*.

U tekućoj godini stvarno je popunjeno 80 radnih mjesta (75 službenika i zaposlenika i 5 rukovodećih službenika). Navedeno se iskazuje u rubrici *TRENUTAČNO STANJE*, u stupcima *Postojeće stanje (n)*, *n+1* i *n+2*. Stupci *(n+1)* i *(n+2)* *Postojećeg stanja* se ne popunjavaju. Za 85 radnih mjesta planirana su sredstva u proračunu, i to se iskazuje u rubrici *PLANIRANO PRORAČUNOM*, u stupcima *Postojeće stanje (n)*, *n+1* i *n+2*.

Međutim, za provedbu predloženog propisa potrebno je zaposliti pet novih službenika u godini *n+1* i *n+2*, pa je u rubrici *POTREBNO*, u stupcima *n+1* i *n+2* kao stanje iskazano 90 radnih mjesta (80 službenika i zaposlenika - 80 postojećih + 5 novih službenika te 5 postojećih rukovodećih službenika). Dakle, u stupcima *n+1* i *n+2* rubrike *POTREBNO*, u odnosu na *TRENUTAČNO STANJE*, broj službenika i zaposlenika povećan je s 85 na 90. Ta zapošljavanja neće rezultirati promjenama broja sistematiziranih mjesta jer će broj potrebnih službenika u godinama *n+1* i *n+2* (90) i dalje biti unutar sistematiziranih (105).

Primjer - promjene vezane uz broj zaposlenih iznad sistematiziranog broja: važećim aktom o unutarnjem ustrojstvu sistematizirano je 105 radnih mjesta, od čega je 100 službenika i zaposlenika, a 5 rukovodećih službenika. Stvarno je popunjeno 95 radnih mjesta (90 službenika i zaposlenika i 5 rukovodećih službenika) i u proračunu su za ta mjesta planirana potrebna sredstva. Novim aktom o unutarnjem ustrojstvu predviđa se uspostava nove organizacijske jedinice s 31 radnim mjestom (30 službenika i namještenika i 1 rukovodeći službenik).

ODJELJAK D. Stanje u oblasti ljudskih potencijala i potencijalne obveze													
1. Promjena broja uposlenih													
PERIOD	SISTEMATIZIRANO			PLANIRANO PRORAČUNOM			TRENUTAČNO STANJE				POTREBNO		
	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)		n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2
							m	ž					
Rukovodeći službenici i savjetnici	5	5	5	5	5	5	2	3			5	6	6
Službenici i uposlenici	100	100	100	90	90	90	45	45			90	120	120
Vježbenici													
Volonteri													
UKUPNO	105	105	105	95	95	95	47	48			95	126	126
Obrazloženje													

Sistematizacijom je planirano 105 mjesta za službenike i zaposlenike (100 službenika i zaposlenika i 5 rukovodećih službenika). Navedeno se iskazuje u rubrici *SISTEMATIZIRANO*, u stupcima *Postojeće stanje (n)*, *n+1* i *n+2*.

U tekućoj godini stvarno je popunjeno 95 radnih mjesta (90 službenika i zaposlenika i 5 rukovodećih službenika). Navedeno se iskazuje u rubrici *TRENUTAČNO STANJE*, u stupcu *Postojeće stanje (n)*. Stupci *(n+1)* i *(n+2)* *Postojećeg stanja* se ne popunjavaju. Za 95 radnih mjesta planirana su sredstva u proračunu, i to se iskazuje u rubrici *PLANIRANO PRORAČUNOM*, u stupcima *Postojeće stanje (n)*, *n+1* i *n+2*.

Međutim, predviđa se uspostava nove organizacijske jedinice s 31 radnim mjestom (30 službenika i zaposlenika i 1 rukovodeći službenik) u godini *n+1*, pa je u rubrici *POTREBNO*, u stupcima *n+1* i *n+2* kao stanje iskazano 126 radnih mjesta (120 službenika i zaposlenika - 90 postojećih + 30 novih te 5 postojećih rukovodećih službenika + 1 novi). Dakle, u stupcima *n+1* i *n+2* unutar rubrike *POTREBNO*, u odnosu na *TRENUTAČNO STANJE*, broj službenika i zaposlenika povećan je s 95 na 126. To zapošljavanje rezultirat će promjenama broja sistematiziranih mjesta jer će broj potrebnih službenika u godinama *n+1* i *n+2* (126) i biti veći od sistematiziranih (105).

5.4.2. Potencijalne obveze za proračun

Popunjava se ako, uslijed provedbe propisa, postoji mogućnost nastanka obveze za proračun. Potencijalne obveze podijeljene su na Garancije i Ostalo (vjerodajnice, kreditne linije, dugovanja po osnovi odštetnih zahtjeva i neriješenih sporova po sklopljenim ugovorima).

2. Potencijalne obveze za proračun	
NAZIV	
Garancije	
Ostalo	

5.5. Fiskalne posljedice na druge proračune i razine vlasti (Odjeljak E.)

Ako provedba propisa ima fiskalne posljedice na druge proračunske i izvanproračunske korisnike i izvanproračunske fondove na istoj ili drugim razinama vlasti, nositelj normativne aktivnosti ih je dužan procijeniti i opisati.

Budući da je nositelj normativne aktivnosti, ukoliko procijeni da propis ima fiskalnih posljedica na druge proračunske ili izvanproračunske korisnike na istoj ili drugim razinama, obavezan u procesu konzultacija zatražiti mišljenje resornog ministarstva na odgovarajućoj razini vlasti odnosno za jedinice lokalne samouprave, on ima dovoljno informacija i podataka za odgovarajuću procjenu utjecaja na druge proračunske i izvanproračunske korisnike i izvanproračunske fondove na istoj ili drugim razinama.

Naime, uz mišljenje resornog ministarstva odgovarajuće razine vlasti, nositelj normativne aktivnosti će tražiti dostavu obrasca za fiskalnu procjenu utjecaja propisa, koji se uspoređo s propisom koji priprema nositelj normativne aktivnosti donosi ili mijenja na odgovarajućoj (drujoj) razini vlasti ako se i jednim i drugim propisom uređuje ista materija. ***Uz navedeni obrazac, resorno ministarstvo odgovarajuće razine vlasti u svakom slučaju može dostaviti mišljenje ministarstva financija te razine vlasti.***

Ukoliko na odgovarajućoj (drujoj) razini vlasti nema propisa kojim se uređuje ista materija, nositelj normativne aktivnosti će tražiti od resornog ministarstva odgovarajuće razine vlasti dostavu svih podataka koje sadrži obrazac za fiskalnu procjenu utjecaja propisa odnosno fiskalnu procjenu utjecaja na prihode i primitke, rashode i izdatke za proračunsku i iduće dvije godine, iskazanu po ekonomskoj i organizacijskoj klasifikaciji i izvorima financiranja. Uz te podatke, ***resorno ministarstvo odgovarajuće razine vlasti može dostaviti i mišljenje ministarstva financija te razine vlasti kao stajalište vlade te razine vlasti, ovisno o tome što je predviđeno propisima kojima se uređuje ovo pitanje na toj razini vlasti.***

Primjer - provedba predloženog propisa utječe i na proračun i na izvanproračunske korisnike i/ili jedinice lokalne samouprave: predloženim propisom daje se ovlast ministarstvu XY da potpiše sporazum o sufinanciranju izgradnje objekta. Sukladno nacrtu ugovora s odabranim izvođačem radova, ukupna vrijednost radova procijenjena je na 5.000.000 KM. Svi radovi bit će izvedeni u tekućoj godini. Sporazumom se predviđa sufinanciranje u sljedećim omjerima: ministarstvo FBiH 25 %, proračun BiH 25 % i RS 50 %.

2. Rashodi i izdatci proračuna																						
KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n							TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1							TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2						
		Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva u okviru proračuna u tekućoj godini	Ukupno potrebna sredstva za provedbu	Preraspodjela	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva u okviru proračuna u tekućoj godini n+1	Ukupno potrebna sredstva za provedbu	Proračun	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva u okviru proračuna u tekućoj godini n+2	Ukupno potrebna sredstva za provedbu		
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18		
611000	Plaće i naknade troškova uposlenih																					
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi																					
613000	Izdatci za materijal, sitni inventar i usluge																					
614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi																					
615000	Kapitalni transferi																					
616000	Izdatci za kamate																					
689000	Rashodi od internih transakcija																					
821000	Izdatci za nabavu stalnih sredstava	1.250.000,00			1.250.000,00		1.250.000,00															
822000	Izdatci za finansijsku imovinu																					
823000	Izdatci za otplate dugova																					
UKUPNO RASHODI I IZDATCI		1.250.000,00			1.250.000,00		1.250.000,00															
3. Obrazloženje promjena u prihodima i primitcima, te rashodima i izdadcima																						
Sukladno nacrtu ugovora s odabranim izvođačem radova, ukupna vrijednost radova procijenjena je na 5.000.00 KM. Svi radovi bit će izvršeni u tekućoj godini. Sporazumom se predviđa sufinanciranje u slijedećim omjerima: ministarstvo xy 25%, Proračun BiH 25% i grad qy 50%. Slijedom toga, na pozicijama proračuna osigurano je 1.250.000 KM za izgradnju objekta.																						

Budući da, sukladno sporazumu, ministarstvo BiH osigurava 25 % ukupne vrijednosti radova procijenjenih na 5.000.000 KM, u točki 3.1. *Rashodi i izdatci* proračuna u tekućoj godini iskazano je 1.250.000 KM.

ODJELJAK E. Fiskalne posljedice na druge proračune i razine vlasti	
NAZIV	
Proračun Federacije Bosne i Hercegovine, federalni izvanproračunski fondovi i korisnici	Sukladno nacrtu ugovora s odabranim izvođačem radova ukupna vrijednost radova procijenjena je na 5.000.000 KM. Svi radovi bit će izvršeni u tekućoj godini. Sporazumom se predviđa sufinanciranje u sljedećim omjerima: ministarstvo FBiH 25%, Proračun BiH 25% i RS 50%.
Proračun Republike Srpske, izvanproračunski fondovi i korisnici	Sukladno nacrtu ugovora s odabranim izvođačem radova ukupna vrijednost radova procijenjena je na 5.000.000 KM. Svi radovi bit će izvršeni u tekućoj godini. Sporazumom se predviđa sufinanciranje u sljedećim omjerima: ministarstvo FBiH 25%, Proračun BiH 25% i RS 50%.
Proračun Brčko distrikta Bosne i Hercegovine	
Proračuni kantona, kantonalni izvanproračunski fondovi i korisnici	
Proračuni jedinica lokalne samouprave (općine i gradovi)	

Budući da se, sukladno sporazumu, iz proračuna FBiH osigurava 25 %, u točki 6. *Fiskalni učinak na druge razine vlasti*, pod *Proračun FBiH* u tekućoj godini iskazano je 1.250.000 KM. Iz proračuna RS-a osigurava se 50 %, pa je pod *Proračun RS* u tekućoj godini iskazano 2.500.000 KM.

5.6. Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH (Odjeljak F.)

Izjavu potpisuje rukovoditelj institucije BiH, koji svojim potpisom jamči vjerodostojnost procjene. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjere.

F. Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH		
Mjesto i datum	Pečat	Potpis rukovoditelja nositelja normativnog posla

5.7. Mišljenje Ministarstva financija i trezora BiH (Odjeljak G.)

Mišljenje Ministarstva financija i trezora BiH o obrascu za fiskalnu procjenu utjecaja propisa na proračun potpisuje ministar financija i trezora. Mišljenje se ovjerava pečatom, uz naznaku datuma i mjesta ovjere.

G. Mišljenje Ministarstva financija i trezora		
Mjesto i datum	Pečat	Potpis ministra financija i trezora

6. Upute za popunu pojedinog elementa obrasca OFP-NE

6.1. Nositelj normativnog posla (Odjeljak A.)

Pod ovom točkom unose se podatci o nositelju normativnog posla, u skladu s organizacijskom klasifikacijom proračuna.

U pododjeljak **Razdjel** unosi se četveroznamenasti kod proračunskog korisnika po organizacijskoj klasifikaciji proračuna i naziv nositelja normativne aktivnosti prijedloga propisa.

Općenito govoreći, organizacijska klasifikacija sadrži povezane i međusobno usklađene (hijerarhijski i s obzirom na omjere prava i odgovornosti) cjeline proračuna i proračunskih korisnika koje odgovarajućim materijalnim sredstvima ostvaruju postavljene ciljeve.

Organizacijska klasifikacija na razini institucija BiH utvrđena je Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Organizacijski kod, prema odredbama Pravilnika, čini osam znakova, ali će se za potrebe popune obrazaca za fiskalnu procjenu utjecaja propisa koristiti prva četiri znaka, odnosno četveroznamenasti kod, koji u Informacijskom sustavu financijskog upravljanja (ISFU) predstavlja oznaku institucije. Dakle, svaka institucija BiH ima svoj jedinstveni četveroznamenasti kod u ISFU-u, a po istim su kodovima šifrirani proračunski korisnici i u Informacijskom sustavu za planiranje i upravljanje proračunom (BPMIS).

Ilustracije radi, u nastavku je dan isječak iz organizacijske klasifikacije proračuna institucija Bosne i Hercegovine s četiri znamenke:

- 0401 – Ministarstvo financija i trezora BiH
- 0402 – Agencija za statistiku BiH
- 0404 – Agencija za javne nabave BiH
- 0405 – Ured za razmatranje žalbi po javnim nabavama
- 0406 – Agencija za osiguranje
- 0407 – Središnja harmonizacijska jedinica

Nositelji normativnih poslova su svi proračunski korisnici koji, prema organizacijskoj klasifikaciji, imaju status razdjela. Upravne organizacije u sastavu ministarstva sudjeluju u izradi propisa i putem resornog ministarstva podnose obrazac za fiskalnu procjenu utjecaja propisa.

6.2. Osnovni podatci o propisu (Odjeljak B.)

Pod **Vrstom propisa/akta** potrebno je, upisom riječi DA, odabrati o kojem se prijedlogu propisa ili planskog akta radi.

Na raspolaganju su sljedeći propisi:

- (1) ustav,
- (2) sporazum,
- (3) zakon,
- (4) poslovnik,
- (5) odluka,
- (6) naputak,
- (7) pravilnik i
- (8) drugi opći pravni akt.

U pododjeljak **Naziv propisa** unosi se naziv koji će propis imati nakon stupanja na snagu. Pokraj naziva stavljaju se crtica i oznaka statusa propisa koji se dostavlja na mišljenje (naprimjer: prednacrt, nacrt ili prijedlog).

Fiskalna procjena utjecaja propisa dostavlja se na pripadajućem obrascu uz nacrt i prijedlog propisa. U slučaju izmjene propisa tijekom njegovog donošenja (prvo čitanje - drugo čitanje), ako u odnosu na prvotno izrađenu fiskalnu procjenu dođe do promjene, izrađuje se novi obrazac. U suprotnome se dostavlja prvotno izrađeni obrazac.

6.3. Izjava o nepostojanju dodatnih fiskalnih utjecaja na proračun (Odjeljak C.)

Ako prijedlog propisa nema nikakvu fiskalnu posljedicu na proračun, kao niti na druge proračune i razine vlasti, izvanproračunske korisnike i fondove, nositelj normativnog posla u ovom dijelu Obrasca 2a OFP-NE jasno i nedvojbeno navodi da prihvaćanje odnosno provedba propisa nema i neće rezultirati fiskalnim učinkom. *Isključivo nomotehničke izmjene i dopune postojećeg propisa primjer su propisa koji ne stvara fiskalne posljedice na proračune.*

C. Izjava o nepostojanju dodatnih fiskalnih učinaka na proračun

Prijedlog propisa nema nikakav fiskalni učinak jer se radi o nomotehničkim izmjenama i dopunama postojećeg propisa.

Važno! Budući da se pri popunjavanju obrazaca ne sagledavaju isključivo posljedice na proračun za tekuću godinu nego i iduće dvije godine, Obrazac OFP-NE moguće je popuniti samo ako propis **nema posljedica na proračun u tekućoj, ali i u iduće dvije godine (n+1 i n+2).**

6.4. Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH (Odjeljak D.)

Obrazac 2a OFP-NE potpisuje rukovoditelj institucije BiH, koji svojim potpisom jamči vjerodostojnost procjene. Obrazac se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjere.

D. Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH		
Mjesto i datum	Pečat	Potpis rukovoditelja nositelja normativnog posla

6.5. Mišljenje Ministarstva financija i trezora BiH (Odjeljak G.)

Mišljenje Ministarstva financija i trezora BiH o obrascu za fiskalnu procjenu utjecaja propisa na proračun potpisuje ministar financija i trezora. Mišljenje se ovjerava pečatom, uz naznaku datuma i mjesta ovjere.

E. Mišljenje Ministarstva financija i trezora		
Mjesto i datum	Pečat	Potpis ministra financija i trezora

8. Umjesto zaključka

Usvajanjem *Izmjena i dopuna Jedinstvenih pravila za izradbu pravnih propisa u institucijama BiH* uspostavljen je mehanizam za fiskalnu procjenu utjecaja propisa na proračun, a koji se ogledaju u obrascima na kojim se daje izjava o fiskalnoj procjeni. Na taj način je izrada i provedba propisa usko povezana s ekonomskom klasifikacijom proračuna i izvorima financiranja, a Ministarstvu financija i trezora BiH osiguran je bolji nadzor procjene fiskalnih utjecaja na proračun predloženog propisa. Istodobno, nositelj normativnog posla u mogućnosti je detaljno procijeniti troškove i koristi provedbe propisa u srednjeročnom razdoblju.

Fiskalnom procjenom utjecaja propisa na proračun anticipira se buduća potrošnja i na transparentan se način evidentiraju javni rashodi i izdatci u predviđenom makroekonomskom okviru.

Bitno je napomenuti da nositelj normativnog posla može ubrzati postupak donošenja predloženog propisa pridržavajući se uputa danih u ovome Priručniku, jer se izbjegava nepotrebno vraćanje dokumentacije na doradu i/ili traženje nedostajuće dokumentacije od ministarstva financija. Tome će doprinijeti i softverska aplikacija za fiskalnu procjenu utjecaja, koja je u fazi izrade kao dodatak Informacijskom sustavu za planiranje i upravljanje proračunom (BPMIS). Na ovaj način će nositelji normativnog posla podnositi fiskalne procjene utjecaja pojedinog propisa na proračun, te će se ova procedura uklopiti u trend elektronskog poslovanja.

Ono što je dodatno vrijedno u jačanju fiskalne discipline svakako je činjenica što se fiskalna procjena utjecaja efektivno primjenjuje i na razini Federacije BiH i u svih 10 kantona, te vjerujemo da će pojednako olakšati planiranje sredstava za pojedine propise i na razini institucija BiH.

**Izmjene i dopune
Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa
u institucijama BiH¹**

¹ "Službeni glasnik BiH", br. 50/17 od 11. 07. 2017., str: 3 - 44.

Na temelju članka IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 30. sjednici Doma naroda, održanoj 30. lipnja 2017. godine i na 48. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 14. lipnja i 5. srpnja 2017. godine, usvojila je

IZMJENE I DOPUNE JEDINSTVENIH PRAVILA ZA IZRADU PRAVNIH PROPISA U INSTITUCIJAMA BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 1.

U Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 11/05, 58/14 i 60/14), u članku 58. dodaju se novi st. (3) i (4) koji glase:

- "(3) Izuzetno od odredbi st. (1) i (2) ovog članka, za nacрте ili prijedloge propisa u institucijama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: institucije BiH), za koje se provodi sveobuhvatna procjena učinaka u skladu sa Aneksom I. ovih pravila, nositelj normativnog posla umjesto obrazloženja podnosi izvješće o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka.
- (4) Aneks I. iz stavka (3) ovog članka čini sastavni dio ovih pravila"

Članak 2.

U članku 60. stavak (1) iza točke b) dodaje se nova točka c) koja glasi:

"(c) načela na kojima je utemeljen propis,"

Dosadašnje toč. c), d) i e) postaju toč. d), e) i f) iza kojih se dodaje nova točka g) koja glasi:

"(g) obrazloženje mogućih ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka propisa,"

Dosadašnje toč. f) i g) postaju toč. h) i i).

Članak 3.

U članku 65. dodaje se stavak (7) koji glasi:

"(7) Procjena fiskalnih učinaka propisa podnosi se na Obrascu broj 2a iz Aneksa I. ovih pravila."

Članak 4.

U članku 68. stavak (1) iza riječi "proces" dodaju se riječi: "procjene učinaka,"

Članak 5.

Članak 69. mijenja se i glasi:

"Članak 69.

(Koordinatori postupka procjene učinaka i odgovorni državni službenici)

- (1) U institucijama BiH određuju se koordinatori postupka procjene učinaka.
- (2) Poslovi koordinatora postupka procjene učinaka obuhvaćaju slijedeće:
 - a) osigurava metodološko jedinstvo i dosljednu primjenu postupka procjene učinaka u okviru institucije BiH,
 - b) po potrebi, aktivno sudjeluje u provedbi prethodne i sveobuhvatne procjene učinaka propisa,
 - c) osigurava koherentnost i usklađenost propisa sa strateškim ciljevima, strateškim programima i pripadajućim aktivnostima u okviru nadležnosti institucije BiH,

- d) u slučaju identifikiranja neusuglašenosti, preklapanja ili praznina između propisa pojedinih ustrojstvenih jedinica institucije, pruža stručnu pomoć i koordinira između odgovornih ustrojstvenih jedinica institucije BiH, s ciljem otklanjanja takvih neusuglašenosti, preklapanja ili praznina i vršenja odgovarajućih usklađivanja,
 - e) surađuje sa središnjim koordinirajućim i kontrolnim tijelima postupka procjene učinaka, kao i drugim institucijama BiH i drugih razina vlasti u Bosni i Hercegovini, uključujući osiguranje provedbe konzultacija sa svim zainteresiranim stranama (strukovne udruge, nevladine organizacije, predstavnici akademske zajednice, predstavnici međunarodnih organizacija i sl.) u postupku procjene učinaka,
 - f) koordinira i surađuje sa nadležnom ustrojstvenom jedinicom institucije BiH za pripremu i izvršenje proračuna u postupku izrade dokumenta o okviru proračuna i godišnjeg proračunskog zahtjeva institucije BiH s ciljem planiranja i osiguranja odgovarajućih proračunskih i izvanproračunskih sredstava potrebnih za provedbu sveobuhvatnih procjena učinaka,
 - g) nadgleda proces praktične primjene metodologije za procjenu učinaka u okviru institucije BiH, s ciljem identifikiranja eventualnih slabosti i nedostataka, te, u slučaju potrebe, predlaže odgovarajuće mjere rukovoditelju institucije s ciljem njihovog prevladavanja i
 - h) obavlja druge poslove u skladu sa Aneksom I. ovih pravila.
- (3) Rukovodeći državni službenici, šefovi unutarnjih ustrojstvenih jedinica i stručni savjetnici u institucijama BiH odgovorni su za provedbu postupka procjene učinaka prilikom izrade propisa."

Članak 6.

U Dijelu četvrtom naziv Poglavlja II. mijenja se i glasi:

"POGLAVLJE II. POSTUPAK PROCJENE UČINAKA I IZRADE PROPISA".

Članak 7.

Članak 70. mijenja se i glasi:

"Članak 70.

(Pokretanje postupka za pripremu propisa)

Postupak za izradu prednacrt, nacrt i prijedloga propisa pokreće se u skladu sa člankom 6. Aneksa I. ovih pravila (prethodna procjena učinaka)."

Članak 8.

Članak 71. mijenja se i glasi:

"Članak 71.

(Sastav radne skupine za sveobuhvatnu procjenu učinaka i izradu propisa)

- (1) Za propise za koje se kroz provedenu prethodnu procjenu učinaka, u skladu sa Aneksom I. ovih pravila, utvrdi da nije potrebno provoditi sveobuhvatnu procjenu učinaka, rukovoditelj institucije BiH koja je nositelj normativnog posla uspostavlja radnu skupinu za izradu propisa, koju čine državni službenici iz članka 68. i po potrebi državni službenici iz članka 69. ovih pravila.
- (2) Nositelj normativnog posla, u skladu sa Aneksom I. ovih pravila pristupa sveobuhvatnoj procjeni učinaka i pripremi propisa uspostavom radne skupine, koju čine državni službenici iz čl. 68. i 69. ovih pravila.

- (3) Ako se stručnost ne može osigurati unutar institucije BiH koja je nositelj normativnog posla ili ukoliko sadržaj propisa zahtijeva suradnju sa drugim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini, rukovoditelj institucije može, u ovisnosti od slučaja, Vijeću ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara) podnijeti zahtjev za uspostavu međuinstitucionalne ili međuvladine radne skupine koju čine državni službenici iz institucije nositelja normativnog posla, drugih institucija BiH ili nadležnih institucija drugih razina vlasti u Bosni i Hercegovini, te predstavnici organizacija civilnog društva i, po potrebi, istaknuti domaći ili strani stručnjaci. Radom međuinstitucionalne ili međuvladine radne skupine koordinira institucija BiH koja je nositelj normativnog posla.
- (4) Prilikom uspostave radnih skupina iz st. (1), (2) i (3) ovog članka, potrebno je osigurati ravnopravnu zastupljenost spolova u članstvu radne skupine."

Članak 9.

Čl. 72. i 73. brišu se.

Članak 10.

Članak 74. mijenja se i glasi:

"Članak 74.

(Priprema prednacrt, nacrt ili prijedloga propisa)

- (1) U skladu s provedenim postupkom prethodne, odnosno sveobuhvatne procjene učinaka iz Aneksa I. ovih pravila, radna skupina priprema prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa.
- (2) U pripremi prednacrt, nacrt ili prijedloga propisa primjenjuju se kriteriji koji su postavljeni u poglavljima od I. do III. i Aneksom I. ovih pravila."

Članak 11.

Članak 75. mijenja se i glasi:

"Članak 75.

(Proces konzultacija)

Proces konzultacija u postupku procjene učinaka i izrade propisa provodi se u skladu sa Aneksom I. ovih pravila i Pravilima za konzultacije u izradi pravnih propisa."

Članak 12.

Članak 76. mijenja se i glasi:

"Članak 76.

(Priprema nacrt, odnosno prijedloga propisa)

- (1) Na temelju rezultata konzultacija, radna skupina za procjenu učinaka i izradu propisa priprema nacrt, odnosno prijedlog propisa.
- (2) U pripremi nacrt, odnosno prijedloga propisa primjenjuju se kriteriji određeni u poglavljima od I. do III. i Aneksu I. ovih pravila."

Članak 13.

Članak 77. mijenja se i glasi:

"Članak 77.

(Odobranje izvješća o procjeni učinaka i nacrt, odnosno prijedloga propisa)

- (1) Radna skupina za procjenu učinaka i izradu propisa podnosi izvješće o provedenoj procjeni učinaka propisa i nacrt, odnosno prijedlog propisa na odobrenje rukovoditelju institucije BiH, u skladu sa odredbama Aneksa I. ovih pravila.
- (2) Po dobivanju odobrenja rukovoditelja institucije BiH iz stavka (1) ovog članka, uz nacrt, odnosno prijedlog propisa, ovisno od slučaja, Vijeću ministara ili Predsjedništvu Bosne i Hercegovine se dostavljaju:
 - a) obrazloženje koje ispunjava kriterije iz Poglavlja II. ovih pravila, za propise za koje se provodi samo prethodna procjena učinaka u skladu sa Aneksom I. ovih pravila,
 - b) obrazac broj 1 Aneksa I. ovih pravila, odobren od rukovoditelja institucije BiH,
 - c) obrazac broj 2 Aneksa I. ovih pravila, odobren od rukovoditelja institucije BiH,
 - d) instrumenti za usklađivanje sa pravnom stečevinom EU odnosno tabela o usklađenosti i izjava o usklađenosti, za propise za koje je provedena sveobuhvatna procjena učinaka,
 - e) dokumentacija o obavljenim konzultacijama, odnosno obavljenoj javnoj raspravi,
 - f) mišljenja kontrolnih tijela iz Aneksa I. ovih pravila, Generalnog tajništva Vijeća ministara, kao i drugih nadležnih tijela u skladu sa Poslovníkom o radu Vijeća ministara."

Članak 14. **(Stupanje na snagu i primjena)**

Ove izmjene i dopune Jedinštvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine stupaju na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a primjenjuju se od 1.7.2017. godine.

Broj 01,02-02-4-566/17
5. srpnja 2017. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Šefik Džaferović, v. r.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Bariša Čolak, v. r.

ANEKS I.

METODOLOGIJA PROCJENE UČINAKA PRILIKOM IZRADE PROPISA

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Članak 1. **(Predmet)**

Ovim aneksom propisuje se metodologija procjene učinaka prilikom izrade prednacrt, nacrt ili prijedloga novih ili izmjena i dopuna postojećih propisa iz članka 2. stavak (1) ovih pravila u institucijama izvršne vlasti Bosne i Hercegovine, vrste procjena i obrasci za procjenu učinaka, postupak procjene učinaka, uključujući i način međuinstitucionalnih i međuvladinih konzultacija, kao i konzultacija sa javnošću u tom postupku, kontrolna tijela za suštinsku provjeru provedene procjene fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka i središnje koordinirajuće tijelo, postupak razmatranja sveobuhvatne procjene i nacrt i prijedloga propisa, elektronički sustav potpore postupku procjene učinaka, stručno osposobljavanje i usavršavanje vezano za procjenu učinaka i izradu propisa, instrumenti za sveobuhvatno unaprjeđenje kvaliteta propisa, te druga pitanja u vezi s postupkom procjene učinaka.

Članak 2. **(Procjena učinaka)**

- (1) Procjena učinaka predstavlja niz međusobno povezanih istraživačko-analitičkih postupaka i radnji koji uključuju: objektivnu analizu stanja i definiranje problema, utvrđivanje ciljeva i mogućih rješenja za njihovo ostvarivanje, procjenu pozitivnih i negativnih učinaka mogućih rješenja u fiskalnom, ekonomskom, socijalnom i okolišnom pogledu, međusobno poređenje prednosti i nedostatka mogućih rješenja, odabir rješenja koja će biti sadržana u prijedlogu novog ili izmjeni i dopuni postojećeg propisa ili provedena putem nenormativnih aktivnosti i mjera, utvrđivanje i provedbu okvira za praćenje, izvješćivanje i ocjenu.
- (2) Procjena učinaka temelji se na činjenicama i dokazima i provodi se uz istovremene međuinstitucionalne i konzultacije sa javnošću, a po potrebi i konzultacije sa institucijama drugih razina vlasti u Bosni i Hercegovini.

Članak 3. **(Ciljevi procjene učinaka)**

- (1) Opći cilj procjene učinaka je stvaranje uvjeta za izradu i donošenje kvalitetnijih propisa utemeljenih na raspoloživim činjenicama i dokazima, tako da se ciljevi propisa ostvaruju uz najniže moguće troškove i ne stvaraju prepreke poslovnom okruženju, građanima i društvu općenito.
- (2) Posebni ciljevi procjene učinaka su:
 - a) podsticanje međuinstitucionalne i međuvladine suradnje i koordinacije nositelja izrade propisa radi jednostavnijeg i bržeg usuglašavanja rješenja i ostvarivanja ciljeva,
 - b) doprinos jačanju transparentnosti i sudioničkoj demokraciji kroz uključivanje svih zainteresiranih strana, uključujući javnost, u postupcima izrade, predlaganja, praćenja primjene, izvješćivanja i ocjene propisa,
 - c) doprinos ekonomičnom, efikasnom, učinkovitom i transparentnijem planiranju i

- korištenju proračunskih sredstava,
- d) doprinos integriranom, pametnom, održivom i inkluzivnom ekonomskom rastu i razvitku,
 - e) doprinos povećanju mogućnosti za upošljavanje, smanjenju siromaštva, uključenosti u obrazovanju, unaprijeđenju zdravstvene zaštite i sveukupnom smanjenju socijalne isključenosti i diskriminacije, uključujući osiguranje načela ravnopravnosti spolova, osnaživanja vladavine prava, napretka u borbi protiv organiziranog kriminala, terorizma i korupcije u Bosni i Hercegovini,
 - f) doprinos ostvarenju strateških ciljeva Bosne i Hercegovine u oblasti zaštite okoliša, koji između ostalog uključuje poboljšanje upravljanja okolišem i razvitak okolišne infrastrukture uz povećanje otpornosti na klimatske promjene, zaštiti bioraznolikosti, razvitku energetske potencijala, osobito obnovljivih izvora energije i povećanju energetske efikasnosti, itd.

Članak 4.

(Osnovna načela procjene učinaka)

Osnovna načela procjene učinaka su:

- a) *usmjerenost* - prijedlozi mogućih rješenja su usmjereni na potpuno ili djelomično otklanjanje negativnih učinaka utvrđenih problema,
- b) *srazmjernost* - prijedlozi mogućih rješenja srazmjerni su riziku uzročno-posljedičnih veza problema,
- c) *odgovornost* - prijedlozi mogućih rješenja su odraz detaljne procjene i odabira najpovoljnijeg rješenja koji podrazumijevaju odgovornost za djelovanje u toj oblasti, donijete odluke u vezi s tim, njihovu dosljednu provedbu, uključujući obvezu izvješćivanja, osobito u pogledu odgovornosti za posljedice odabranih rješenja,
- d) *transparentnost* - prijedlozi mogućih rješenja su rezultat detaljne procjene mogućih učinaka i konzultacija svih zainteresiranih strana,
- e) *objektivnost* - procjena učinaka i prijedlog najpovoljnijeg rješenja temelji se na objektivnoj procjeni prema zadanim kriterijima,
- f) *usklađenost* - predložena rješenja usklađuju se sa pravnim okvirom u Bosni i Hercegovini, međunarodnim standardima i *Acquis-em*,
- g) *fiskalna održivost* - moguća rješenja i prijedlog najpovoljnijeg rješenja usklađeni su sa srednjoročnim fiskalnim okvirom,
- h) *sveobuhvatan* (integralan) pristup - procjena učinaka provodi se na uravnotežen način, u međusobno povezanom postupku procjene fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka.

Članak 5.

(Primjena drugih propisa)

- (1) Postupak planiranja normativno-pravnih aktivnosti provodi se u skladu sa Odlukom o godišnjem planiranju rada i načinu praćenja i izvješćivanja o radu u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 94/14) i Naputkom o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvješća o radu u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 45/15).
- (2) Na pitanja konzultacija sa javnošću u postupku procjene učinaka primjenjuju se Pravila za konzultacije u izradi pravnih propisa.

DIO DRUGI – VRSTE PROCJENE I OBRASCI ZA PROCJENU UČINAKA

Članak 6. (Prethodna procjena učinaka)

- (1) Prijedlog plana normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH temelji se na izvršenoj prethodnoj procjeni mogućih učinaka (u daljnjem tekstu: Prethodna procjena).
- (2) Prethodna procjena provodi se za sve propise koji se namjeravaju predložiti u plan normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH i Vijeća ministara, kao sastavni dio godišnjeg programa rada institucije BiH i Vijeća ministara, kao i za propise koji se predlažu za usklađivanje zakonodavstva Bosne i Hercegovine s *Acquis-em*, te sklapanje međunarodnih sporazuma.
- (3) U fazi planiranja normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH prethodna procjena provodi se, dokumentira i podnosi uz plan normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH, te se u fazi razmatranja i donošenja propisa prilaže uz prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa na Obrascu broj 1 ovog aneksa.
- (4) Institucija BiH provodi postupak prethodnih konzultacija prilikom izrade plana normativno-pravnih aktivnosti u skladu sa Pravilima za konzultacije u izradi pravnih propisa.

Članak 7. (Sveobuhvatna procjena učinaka)

- (1) Sveobuhvatna procjena učinaka provodi se za propise utvrđene godišnjim planom normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH i Vijeća ministara, za koje je kroz prethodnu procjenu učinaka, na temelju kriterija propisanih u Obrascu 1 ovog aneksa, utvrđeno da mogu imati značajne fiskalne, ekonomske, socijalne ili okolišne učinke.
- (2) Izuzetno, u skladu sa zaključkom Vijeća ministara, Predsjedništva Bosne i Hercegovine ili Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, institucija BiH provodi prethodnu, a po potrebi i sveobuhvatnu procjenu učinaka i za propise koji nisu sadržani u godišnjem planu normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH i Vijeća ministara, u skladu sa odredbama ovog aneksa.
- (3) Za propise iz stavka (2) ovog članka, za koje je utvrđena potreba provedbe sveobuhvatne procjene učinaka, sukladno se primjenjuju odredbe ovog članka.
- (4) Kao polazište u postupku provedbe sveobuhvatne procjene učinaka koristi se Obrazac broj 1 ovog aneksa o provedenoj prethodnoj procjeni učinaka.
- (5) Izvješće o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka dokumentira se i podnosi na Obrascu broj 2 ovog aneksa uz prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa nadležnom donositelju propisa.

DIO TREĆI - POSTUPAK PROCJENE UČINAKA

Članak 8. (Provedba procjene učinaka)

- (1) Procjenu učinaka iz čl. 6. i 7. ovog aneksa provodi nositelj normativnog posla.
- (2) Postupak procjene obuhvaća slijedeće radnje:
 - a) analiza stanja i utvrđivanje problema,
 - b) utvrđivanje ciljeva,

- c) predlaganje mogućih rješenja za prevladavanje identificiranih problema, odnosno za postizanje utvrđenih ciljeva,
- d) procjena učinaka mogućih rješenja u fiskalnom, ekonomskom, socijalnom i okolišnom pogledu,
- e) provedbu horizontalnih međuinstitucionalnih, a po potrebi i vertikalnih međuinstitucionalnih konzultacija,
- f) provedbu konzultacija sa javnošću,
- g) provedbu uporedne analize predloženih rješenja,
- h) predstavljanje rezultata i predlaganje najpovoljnijih rješenja,
- i) utvrđivanje okvira za praćenje, izvješćivanje i ocjenu,
- j) praćenje i izvješćivanje o provedbi propisa u skladu s utvrđenim okvirom za praćenje iz točke i) ovog članka i
- k) provedbu srednjoročne odnosno *ex post* ocjene propisa.

Članak 9.

(Analiza stanja i utvrđivanje problema)

- (1) U postupku analize stanja i utvrđivanja problema potrebno je što sveobuhvatnije sagledati postojeće stanje, identificirati i detaljno analizirati postojeći problem i razloge njegovog nastanka, uz identifikaciju interesnih strana na koje se problem odnosi izravno ili neizravno, te utvrditi da li je riječ o povremenom ili stalnom problemu. U ovoj fazi postupka procjene učinaka, potrebno je ukratko opisati razvitak problema tijekom vremena, utvrditi zašto postojeća situacija nije više održiva, uz utvrđivanje uzročno-posljedičnih veza i rizika koji se mogu očekivati ukoliko se ne donese novi, izmijenjeni postojeći propis ili primijeni odgovarajuća nenormativna mjera za prevladavanje problema.
- (2) U postupku analize trenutačnog stanja i utvrđivanja problema kao polazište se koriste:
 - a) dostupni i mjerodavni sekundarni izvori informacija koji se u pravilu kombiniraju sa primarnim izvorima informacija,
 - b) organiziranje i provedba horizontalnih, a po potrebi i vertikalnih međuinstitucionalnih konzultacija uz aktivno sudjelovanje predstavnika organizacija civilnog društva i istaknutih stručnjaka odgovarajućeg profila,
 - c) sekundarni izvori iz stavka (2) točka a) ovoga članka, između ostalog, uključuju mjerodavne izvore podataka koji su dostupni putem odgovarajućih nadležnih institucija u Bosni i Hercegovini, kao i iz drugih značajnih javno dostupnih izvora, kao što su znanstvena istraživanja, studije, izvješća akademskih i organizacija civilnog društva i tome slično.
- (3) Osim izvora podataka iz stavka (2) ovoga članka, za utvrđivanje činjenica i podataka koji će poslužiti kao polazna osnova i podloga za sve naredne faze postupka procjene učinaka propisa, koriste se i drugi značajni izvori podataka iz odgovarajućih institucija Europske unije i drugih odgovarajućih međunarodnih organizacija i institucija.
- (4) Na temelju poduzetih istraživačko-analitičkih radnji iz stavka (2) ovog članka, izrađuje se problemsko stablo putem kojeg se utvrđuju uzročno-posljedične veze problema, sa težištem na utvrđivanju neposrednih i dubljih uzroka problema.

Članak 10.

(Utvrđivanje ciljeva)

- (1) Na temelju utvrđenih problema iz članka 9. ovog aneksa pristupa se utvrđivanju slijedećih ciljeva:
 - a) općeg cilja kojim se iskazuje krajnji rezultat ili konačni dugoročni učinak propisa,
 - b) posebnih ciljeva koji kumulativno i neposredno dovode do ostvarenja općeg cilja,
 - c) operativnih ciljeva koji kumulativno i neposredno dovode do ostvarenja posebnog cilja u okviru kojeg se utvrđuju.
- (2) Ciljevi iz stavka (1) ovog članka utvrđuju se u skladu sa slijedećim kriterijima:
 - a) *specifičan*: ciljevi trebaju biti precizni i dovoljno konkretni kako ne bi podlijevali oprečnim tumačenjima,
 - b) *mjerljiv*: ciljevi trebaju definirati buduće željeno stanje u mjerljivom obliku kako bi se kasnije moglo procijeniti da li je cilj ostvaren ili ne,
 - c) *prihvatljiv*: ciljevi trebaju biti prihvatljivi, razumljivi i slično tumačeni od strane svih onih od kojih se očekuje preuzimanje dijela odgovornosti za njihovo ostvarenje,
 - d) *realističan*: ciljevi trebaju biti ambiciozni, ali istovremeno i realno postavljeni kako bi ih svi odgovorni prihvatili kao značajne,
 - e) *vremenski određen*: ciljevi su vremenski određeni ako je njihovo ostvarenje moguće definirati u određenom vremenskom razdoblju, tj. moguće je odrediti rokove njihovog izvršenja.

Članak 11.

(Utvrđivanje mogućih rješenja)

- (1) Za potrebe ostvarivanja operativnih ciljeva obvezno se utvrđuju tri moguća rješenja:
 - a) zadržati postojeće stanje,
 - b) postupni pristup u načinu rješavanja utvrđenog problema,
 - c) potpuno novi pristup u odnosu na trenutačno stanje u načinu rješavanja utvrđenog problema.
- (2) Jedno od mogućih rješenja iz stavka (1) toč. b) i c) ovog članka može predstavljati nenormativno, odnosno normativno rješenje.
- (3) U slučaju nemogućnosti utvrđivanja nenormativnog rješenja, utvrđuju se normativna rješenja za moguća rješenja iz stavka (1) toč. b) i c) ovog članka.
- (4) Izuzetno od stavka (1) ovog članka, u slučaju usklađivanja zakonodavstva Bosne i Hercegovine sa *Acquis-em* razmatraju se dva moguća rješenja:
 - a) djelomično usklađivanje i
 - b) potpuno usklađivanje.

Članak 12.

(Procjena fiskalnih učinaka mogućih rješenja)

- (1) Očekivani fiskalni učinci procjenjuju se u odnosu na očekivane troškove i dobiti od uvođenja propisa i mogućih alternativa uvođenju propisa, na temelju slijedećih kriterija:
 - a) fiskalni učinci uvođenja propisa na prihode i primitke, rashode i izdatke za proračunsku godinu i dvije naredne godine,
 - b) obrazloženje promjena u rashodima, izdacima, prihodima i primicima, uključujući i učinke

- na ravnopravnost spolova,
 - c) promjene u broju uposlenih (sistematizirana i popunjena radna mjesta),
 - d) potencijalne obveze za proračun (garancije i ostalo),
 - e) fiskalna procjena učinaka propisa na druge proračune i razine vlasti (proračunske i izvanproračunske korisnike, kao i izvanproračunske fondove), ukoliko takvi učinci postoje i
 - f) izvori i metode osiguranja sredstava.
- (2) Kriteriji iz stavka (1) ovog članka utvrđuju se procjenom očekivanih učinaka prema mjerilima: vjerojatno mali, značajni i vrlo značajni.
 - (3) Očekivani fiskalni učinci mogućih rješenja iskazuju se u Obrascu broj 2 ovog aneksa, a fiskalni učinci odabranih najpovoljnijih rješenja dokumentiraju se i podnose na Obrascu 2a ovog aneksa.

Članak 13.

(Procjena ekonomskih učinaka mogućih rješenja)

- (1) Očekivani ekonomski učinci na pojedinu gospodarsku oblast ili sektor procjenjuju se u odnosu na slijedeće kriterije:
 - a) upošljavanje u gospodarskim subjektima,
 - b) zahtjevi za investicije vezano za poslovanje gospodarskih subjekata,
 - c) operativni troškovi i poslovanje gospodarskih subjekata,
 - d) novi administrativni troškovi za gospodarske subjekte,
 - e) stvaranje novih javnih ovlasti,
 - f) učinak na imovinska prava.
- (2) Očekivani ekonomski učinci na gospodarstvo u cjelini procjenjuju se u odnosu na slijedeće kriterije:
 - a) konkurentnost gospodarstva i priljev investicija,
 - b) gospodarski rast,
 - c) održivost okoliša,
 - d) postizanje ciljeva društvenog razvitka,
 - e) regionalno i na posebne sektore,
 - f) makroekonomsko okruženje,
 - g) tržišna konkurentnost i
 - h) druge učinke na gospodarstvo ukoliko se procjenjuju značajnim.
- (3) Kriteriji iz stavka (1) ovog članka utvrđuju se procjenom očekivanih učinaka prema mjerilima: vjerojatno mali, značajni i vrlo značajni.
- (4) Očekivani ekonomski učinci mogućih rješenja iskazuju se u Obrascu broj 2 ovog aneksa, a ekonomski učinci odabranih najpovoljnijih rješenja dokumentiraju se i podnose na Obrascu 2b ovog aneksa.

Članak 14.

(Procjena socijalnih učinaka mogućih rješenja)

- (1) Očekivani učinci na socijalno osjetljive i druge skupine s posebnim interesima i potrebama te

učinak na zdravstveni i socijalni status građana procjenjuju se u odnosu na slijedeće kriterije:

- a) uposlenost i tržište rada,
 - b) norme i prava vezana uz kvalitetu radnog mjesta,
 - c) socijalnu uključenost i zaštitu osobito ranjivih društvenih skupina ili pojedinaca,
 - d) jednakost u tretmanu i mogućnostima, zabrana diskriminacije,
 - e) privatnost i obiteljski život,
 - f) zaštitu ili izloženost osobnih podataka pojedinca,
 - g) javno zdravlje,
 - h) pristup socijalnoj zaštiti, zdravstvenim i obrazovnim sustavima i posljedice za njih,
 - i) kriminal i terorizam,
 - j) korupciju i sukob interesa,
 - k) javnu sigurnost i kriminal,
 - l) obranu,
 - m) kulturu i
 - n) druge socijalne učinke, ukoliko se procjenjuju značajnim.
- (2) Očekivani učinci iz stavka (1) ovog članka utvrđuju se prema slijedećim mjerilima: vjerojatno mali, značajni i vrlo značajni.
- (3) Očekivani socijalni učinci mogućih rješenja iskazuju se u Obrascu broj 2 ovog aneksa, a socijalni učinci odabranih najpovoljnijih rješenja dokumentiraju se i podnose na Obrascu 2c ovog aneksa.

Članak 15.

(Procjena okolišnih učinaka mogućih rješenja)

- (1) Za očekivane okolišne učinke mjerodavne su procjene vjerojatnih učinaka u odnosu na slijedeće kriterije:
- a) klima,
 - b) kvalitet zraka,
 - c) kvalitet vode, mora i vodnih potencijala,
 - d) kvalitet zemljišta i potencijala,
 - e) obnovljivi i neobnovljivi izvori energije,
 - f) bioraznolikost (zaštita biljnog i životinjskog svijeta) i pejzažna raznolikost,
 - g) uporaba zemljišta,
 - h) upravljanje otpadom,
 - i) omjer ili vjerojatnoća rizika za okoliš,
 - j) učinak aktivnosti gospodarskih subjekata na okoliš,
 - k) zdravlje životinja i biljaka i sigurnost hrane i
 - l) drugi očekivani učinci na okoliš, ukoliko se procjenjuju značajnim.
- (2) Procjena očekivanih učinaka iz stavka (1) ovog članka provodi se tako da se za svako područje u kojem se očekuje djelovanje propisa utvrdi očekivana vjerojatnost nastanka učinaka prema slijedećim mjerilima: vjerojatno mali, značajni i vrlo značajni.
- (3) Očekivani okolišni učinci mogućih rješenja iskazuju se u Obrascu broj 2 ovog aneksa, a okolišni učinci odabranih najpovoljnijih rješenja dokumentiraju se i podnose na Obrascu 2d ovog aneksa.

Članak 16.
(Procjena učinaka na održivi razvitak)

Procjena učinaka na održivi razvitak predstavlja kombinaciju procijenjenih učinaka na sve oblasti iz čl. od 12. do 15. ovog aneksa.

Članak 17.
(Kombiniranje metoda kvalitativne i kvantitativne procjene učinaka)

Kada god je to moguće, utvrđeni kvalitativni učinci mogućih rješenja iz čl. od 12. do 16. ovog aneksa procjenjuju se i iskazuju i u kvantitativnom i monetarnom pogledu.

Članak 18.
(Mjerila očekivane vjerojatnosti nastanka učinaka)

Mjerila očekivane vjerojatnosti nastanka učinaka procjenjuju se diskrecijskom ocjenom nositelja normativnog posla, koja se temelji na pribavljenim podacima i dokazima, te stručnom i znanstvenom pristupu utvrđenoj problematici i praksi vezano za ciljeve koji se nastoje postići kao rješenje problema.

Članak 19.
(Procjena rizika, neizvjesnosti i prepreka)

U postupku procjene učinaka mogućih rješenja iz čl. od 12. do 16. ovog aneksa provodi se i procjena pratećih rizika, neizvjesnosti i prepreka vezanih za provedbu mogućih rješenja, uz utvrđivanje prijedloga za njihovo prevladavanje.

Članak 20.
(Konzultacije)

- (1) Za potrebe sveobuhvatnijeg i objektivnijeg sagledavanja problema, utvrđivanja ciljeva, procjene učinaka mogućih rješenja koja se razmatraju, te iznalaženja najpovoljnijih rješenja, nositelj normativnih poslova primjenjuje odgovarajuću metodu aktivnih konzultacija sa nadležnim institucijama BiH, organizacijama civilnog društva i neovisnim stručnjacima. Kada je to potrebno, konzultacije se provode i sa nadležnim institucijama entiteta, kantona i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.
- (2) Nositelj normativnog posla primjenjuje odgovarajuću metodu aktivnih konzultacija u jednoj ili više faza procjene učinaka iz članka 8. stavak (2) toč. a) do c), a obvezno u fazi procjene učinaka mogućih rješenja iz članka 8. stavak (2) točka d) ovog aneksa.
- (3) Aktivna metoda konzultacija iz stavka (2) ovog članka podrazumijeva provedbu individualnih i skupnih konzultativnih sastanaka, anketiranje, intervju, okrugle stolove, fokus skupine, javne i stručne rasprave putem radija, televizije i društvenih mreža, javne tribine i sl.

Članak 21.
(Uporedna analiza predloženih rješenja)

Za provedbu uporedne analize predloženih rješenja i odabir najpovoljnijeg rješenja koriste se slijedeći kriteriji:

- a) *financijska izvedivost* podrazumijeva raspoloživost finansijskih sredstava (budžetska ili vanbudžetska sredstva potrebna za provedbu rješenja),

- b) *organizaciona izvedivost* podrazumijeva raspoloživost ustrojstvenih kapaciteta, uključujući znanje, iskustvo, vodstvo, organizacionu sposobnost, motivaciju i sl.,
- c) *tehnička provedivost* podrazumijeva raspoloživost, odnosno postojanje potrebnih tehničkih sredstava i opreme za provedbu rješenja,
- d) *održivost* podrazumijeva dugoročni pozitivni učinak rješenja u širem okruženju i duljem vremenskom razdoblju i kapacitete različitih sudionika za provedbu odabranog rješenja u dugoročnom smislu,
- e) *efikasnost* podrazumijeva omjer koristi i troškova, odnosno u kojoj mjeri se mogu ostvariti očekivani ishodi, rezultati i učinci s obzirom na razumne troškove provedbe rješenja,
- f) *učinkovitost* podrazumijeva potencijalni razinu ostvarenosti očekivanih učinaka općeg, posebnih i operativnih ciljeva i
- g) *koherentnost* (unutarnja i vanjska) podrazumijeva usklađenost rješenja s drugim politikama ili propisima unutar Bosne i Hercegovine i s Europskom unijom i drugim međunarodnim sporazumima.

Članak 22.

(Rezultati procjene učinaka i predlaganje najpovoljnijih rješenja)

Na temelju kriterija iz članka 21. ovog aneksa, međusobnim poređenjem utvrđenih mogućih rješenja, analiziraju se njihove glavne prednosti i nedostaci i utvrđuje prijedlog najpovoljnijeg rješenja.

Članak 23.

(Okvir za praćenje, izvješćivanje i ocjenu)

- (1) Praćenje predstavlja proces sistematičnog prikupljanja podataka o razvitku i provedbi propisa, te ostvarivanju ciljeva koji se odvija tijekom provedbe, u određenim vremenskim intervalima, na temelju prethodno definiranih pokazatelja koje je moguće upoređivati sa polaznim stanjem, u skladu sa okvirom za praćenje, izvješćivanje i ocjenu.
- (2) Ocjena predstavlja postupak sistematskog i objektivnog vrednovanja izrade, provedbe i rezultata usvojenog propisa kroz analizu relevantnosti, ekonomičnosti, efektivnosti, učinaka i održivosti usvojenog propisa u odnosu na utvrđene ciljeve, a radi donošenja odgovarajućih zaključaka koji se mogu koristiti kao osnov za unaprjeđenje ili eventualno ukidanje određenog propisa.
- (3) Okvir za praćenje, izvješćivanje i ocjenu iz stavka (1) ovog članka osobito sadrži slijedeće elemente:
 - a) institucionalni okvir za praćenje provedbe i izvješćivanje,
 - b) pokazatelje izvršenja i uspješnosti provedbe koji uključuju polazne i ciljne vrijednosti,
 - c) izvore i metode verifikacije podataka,
 - d) metode prikupljanja podataka,
 - e) obrasce za praćenje i izvješćivanje,
 - f) institucije kojima se podnosi izvješće o praćenju provedbe propisa,
 - g) rokove za podnošenje izvješća,
 - h) u slučaju potrebe, financijska sredstva za potrebe praćenja provedbe propisa,
 - i) vrstu ocjene,
 - j) ocjenjivačke kriterije i pitanja,
 - k) sudionike ocjenjivačkog postupka,

- l) rok za provedbu ocjene,
- m) institucije kojima se podnosi ocjenjivački izvješće i
- n) u slučaju potrebe, financijska sredstva za provedbu ocjene.

Članak 24. (Definicija i vrste pokazatelja)

- (1) Pokazatelj predstavlja kvalitativnu i kvantitativnu mjeru koja se koristi da demonstrira promjenu u stanju, napretku ili rezultatu u pogledu ostvarenja ciljeva propisa.
- (2) Na razini općeg cilja utvrđuje se pokazatelj učinaka, odnosno dugoročnih rezultata.
- (3) Na razini posebnih ciljeva utvrđuju se pokazatelji krajnjih rezultata.
- (4) Na razini operativnih ciljeva utvrđuju se pokazatelji izlaznih rezultata.
- (5) Na razini odabranih rješenja utvrđuju se ulazni i procesni pokazatelji.

Članak 25. (Kriteriji za procjenu kvaliteta pokazatelja)

Procjena kvaliteta pokazatelja obavlja se naspram slijedećih kriterija:

- a) *valjanost*: podaci trebaju jasno i odgovarajuće predstavljati očekivani rezultat,
- b) *integritet*: prikupljeni podaci moraju osigurati i minimalizirati potencijalne greške i manipulacije s podacima,
- c) *preciznost*: podaci trebaju imati odgovarajuću razinu detalja kako bi omogućili donošenje informiranih odluka od strane nositelja političkih dužnosti,
- d) *pouzdanost*: podaci moraju odražavati stabilan i dosljedan proces prikupljanja i metodu analize tijekom cijelog razdoblja i
- e) *pravovremenost*: podaci trebaju biti dostupni učestalo, moraju biti aktualni, ažurirani i pravovremeno dostupni.

Članak 26. (Praćenje i izvješćivanje o provedbi propisa)

- (1) U skladu sa okvirom za praćenje, izvješćivanje i ocjenu iz članka 23. ovog aneksa, nositelj normativnog posla, u suradnji sa drugim nositeljima provedbe propisa obavlja:
 - a) redovito praćenje provedbe propisa i u tom smislu prikupljanje potrebnih podataka prema unaprijed utvrđenim vremenskim intervalima,
 - b) procjene naspram definiranih pokazatelja uspješnosti provedbe,
 - c) nadgledanje promjena i poređenje s polaznim stanjem,
 - d) identificiranje rizika uz davanje prijedloga odgovarajućih mjera i aktivnosti za njihovo prevladavanje i
 - e) predlaganje izmjena i dopuna propisa ukoliko se utvrđeni ciljevi propisa ne ostvaruju.
- (2) Izvješće o praćenju provedbe propisa podnosi se najmanje jednom godišnje Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i odlučivanje.

Članak 27. (Srednjoročna odnosno *ex post* ocjena propisa)

- (1) *Ex post* ocjena provodi se za sve propise za koje je provedena sveobuhvatna procjena učinaka,

najmanje nakon četiri do najviše šest godina od stupanja na snagu propisa.

- (2) U slučaju provedbe složenih propisa, pored *ex post* ocjene iz stavka (1) ovog članka, može se provesti i srednjoročna ocjena, nakon tri do četiri godine primjene propisa, putem koje se, između ostalog, razmatraju slijedeća pitanja: relevantnost ciljeva i logike intervencije u odnosu na ciljeve, učinkovitost, odnosno razinu ostvarenosti ciljeva kroz analizu rezultata ili učinaka, te efikasnost, odnosno odnos između utrošenih potencijala i ostvarenih rezultata.
- (3) Izvješće o provedenoj srednjoročnoj ocjeni osobito ukazuje na eventualna odstupanja od ciljeva propisa tijekom njegove provedbe, uz davanje preporuka za unaprjeđenje propisa.

Članak 28. **(Ocjenjivački kriteriji)**

- (1) Ocjenjivački kriteriji su:
 - a) *relevantnost*: primjerenost propisa s obzirom na problem i kontekst, osobito primjerenost ciljeva i logike intervencije,
 - b) *koherentnost (unutarnja i vanjska)*: usklađenost različitih ciljeva propisa, usklađenost propisa s drugim relevantnim javnim politikama i propisima, te međunarodnim sporazumima,
 - c) *efikasnost/ekonomičnost/učinkovitost*: omjer koristi i troškova, odnosno mjera u kojoj su ostvareni ishodi, rezultati i učinak s obzirom na razumne troškove provedbe,
 - d) *djelotvornost*: razinu ostvarenosti očekivanih učinaka, odnosno ciljeva,
 - e) *održivost*: potencijal dugoročnog pozitivnog učinaka propisa i kapaciteti različitih sudionika za daljnji nastavak provedbe propisa, ukoliko je ona dalje potrebna,
 - f) *učinak*: promjena u širem okruženju i u duljem vremenskom razdoblju uslijed ukupnih učinaka propisa.
- (2) Prilikom odabira kriterija iz stavka (1) ovog članka u svakom pojedinačnom slučaju ocjene učinaka propisa u obzir se uzimaju posebna svrha ocjene, sadržaj i ciljevi propisa koji se ocjenjuje, dostupnost podataka, raspoloživo vrijeme, sredstva i stručnjaci za provedbu ocjene, politički interesi naručitelja ocjene, te interesi ciljnih skupina.

Članak 29. **(Ocjenjivački postupak)**

- (1) S ciljem provedbe ocjenjivačkog postupka potrebno je prethodno utvrditi:
 - a) posebnu svrhu ocjene,
 - b) ciljne skupine,
 - c) najvažnije ocjenjivačke kriterije s obzirom na svrhu ocjene,
 - d) glavna pitanja na koja treba odgovoriti ocjena,
 - e) pokazatelje, ukoliko nisu prethodno utvrđeni,
 - f) informacije koje je potrebno prikupiti,
 - g) izvore i dostupnost informacija,
 - h) metode prikupljanja informacija,
 - i) sudionike ocjenjivačkog postupka.

- (2) U slučaju provedbe vanjske ocjene utvrđuje se opis ocjenjivačkog zadatka, koji osobito sadrži slijedeće elemente:
- a) naziv naručitelja ocjene,
 - b) predmet ocjene,
 - c) ciljeve ocjene,
 - d) rok za provedbu ocjene,
 - e) vrijednost ugovora,
 - f) ciljne skupine koje treba obuhvatiti,
 - g) ocjenjivačke kriterije,
 - h) ključna ocjenjivačka pitanja,
 - i) posebne uvjete za izbor izvršitelja ocjene,
 - j) uvjete povjerljivosti,
 - k) provjeru postojanja sukoba interesa.
- (3) Završno izvješće o provedenom ocjenjivačkom postupku sadrži slijedeće:
- a) sažetak izvješća ne dulji od šest stranica,
 - b) kritičko mišljenje, utemeljeno na nizu podataka, o ocjenjivačkim kriterijima koji će biti predmet ocjene,
 - c) jasan sažetak primijenjene metodologije i završna procjena ograničenja odabranog pristupa i korištenih podataka,
 - d) jasan logički slijed između analize i predstavljenih rezultata, odgovora na pitanja za ocjenu i donesenih zaključaka.
- (4) Završno srednjoročno, odnosno *ex post* ocjenjivačko izvješće dostavlja se Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i odlučivanje.
- (5) Usvojeno završno srednjoročno, odnosno *ex post* ocjenjivačko izvješće iz stavka (4) ovog članka objavljuju se na internet platformi Vijeća ministara.

DIO ČETVRTI – KOORDINIRAJUĆE I KONTROLNA TIJELA

Članak 30. (Kontrolna tijela)

- (1) Nositelj normativnog posla pribavlja mišljenja u vezi provedene sveobuhvatne procjene učinaka od slijedećih kontrolnih tijela:
- a) Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine u pogledu suštinske provjere procjene fiskalnih učinaka propisa, u skladu sa svojim nadležnostima,
 - b) Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine u pogledu suštinske provjere procjene ekonomskih i okolišnih učinaka, u skladu sa svojim nadležnostima,
 - c) Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, Agencije za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine, Agencije za prevenciju i borbu protiv korupcije Bosne i Hercegovine i Agencije za zaštitu osobnih podataka Bosne i Hercegovine

- u pogledu suštinske provjere provedene procjene socijalnih učinaka, u skladu sa svojim nadležnostima,
- d) Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara u pogledu usklađenosti između sadržaja izvješća o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka i nacrtu ili prijedloga propisa, a osobito u kojoj mjeri i na koji način su odabrana najpovoljnija rješenja, institucionalni okvir i mehanizmi za praćenje, izvješćivanje i ocjenu utvrđeni u izvješću o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka ugrađeni u nacrt ili prijedlog propisa.
- (2) U slučaju propisa koji mogu imati učinak na niže razine vlasti u Bosni i Hercegovini, kontrolna tijela iz stavka (1) ovog članka prilikom davanja mišljenja konzultiraju odgovarajuća nadležna tijela nižih razina vlasti u Bosni i Hercegovini.
 - (3) Kontrolna tijela iz stavka (1) toč. a), b) i c) ovog članka daju mišljenja iz svoje nadležnosti na obrascima iz čl. 12. do 15. ovog aneksa, a kontrolno tijelo iz stavka (1) točka d) ovog članka u okviru mišljenja koje daje u skladu sa Poslovníkom o radu Vijeća ministara.
 - (4) Rok za davanje mišljenja kontrolnih tijela iz stavka (1) ovog članka je 15 dana od dana primitka zahtjeva za davanje mišljenja.

Članak 31. (Središnje koordinirajuće tijelo)

- (1) Generalno tajništvo Vijeća ministara je središnje koordinirajuće tijelo postupka procjene učinaka.
- (2) Generalno tajništvo Vijeća ministara razmatra prijedlog plana normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH i obavlja uvid u dostavljene obrasce prethodne procjene te,
- (3) po ocijenjenoj potrebi, vraća obrazac prethodne procjene instituciji BiH na doradu, uz odgovarajuće naputke i rok za izvršenje, popunjavanjem i dostavom Obrasca broj 1 iz Priloga 3 Napuci o načinu pripreme i godišnjeg programa rada i izvješća o radu u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 45/15).
- (4) Institucija BiH je dužna prijedlog plana normativno-pravnih aktivnosti usuglasiti sa Generalnim tajništvom Vijeća ministara najkasnije do 30.11. tekuće godine, radi njegovog uvrštavanja u godišnji program rada institucije BiH i Vijeća ministara za slijedeću godinu.

Članak 32. (Postupak razmatranja sveobuhvatne procjene i nacrtu i prijedlogu propisa)

- (1) Stručni kolegij institucije BiH razmatra nacrt izvješća o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka (u daljnjem tekstu: Obrazac broj 2), uz prednacrt, nacrt, ili prijedlog propisa, te obavlja procjenu njihovog sadržajnog kvaliteta i međusobne usklađenosti. U postupku razmatranja, stručni kolegij institucije posebnu pozornost posvećuje slijedećim pitanjima:
 - a) usklađenost sa politikama drugih sektora unutar institucije BiH, međusektorska usklađenost i dosljednost materijala iz stavka (1) ovog članka sa strateškim prioritetima i politikama Bosne i Hercegovine,
 - b) kvalitet procjene postojeće situacije i definiranja problema,
 - c) jasnoća ciljeva i namjeravanih rezultata,
 - d) predstavljena moguća rješenja za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, odnosno prevladavanje

- utvrđenih problema i njihovi mogući učinci,
- e) izvješće o provedenim konzultacijama, a osobito način na koji su pribavljeni komentari razmotreni i ugrađeni u Obrazac broj 2 i prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa,
 - f) argumenti za odabir najpovoljnijih rješenja,
 - g) provjerava sa stručne strane gledišta da li su materijali iz stavka (1) ovog članka pripremljeni u skladu sa postupkom procjene učinaka iz ovog aneksa i nomotehničkim pravilima propisanim u ovim pravilima,
 - h) ukoliko stručni kolegij institucije BiH zaključi da Obrazac broj 2, prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa ili njihovi pojedini dijelovi nisu spremni za upućivanje u daljnju proceduru razmatranja u skladu sa ovim aneksom i Poslovnikom o radu Vijeća ministara, u tom slučaju stručni kolegij institucije može dati prijedlog rukovoditelju institucije BiH da se Obrazac broj 2 sa prednacrtom, nacrtom ili prijedlogom propisa vrati radnoj skupini na doradu uz odgovarajuće naputke i određivanje roka za izvršenje.
- (2) Po dobivanju suglasnosti rukovoditelja institucije BiH na materijale iz stavka (1) ovog članka, provode se međuinstitucionalne i javne konzultacije objavom na internet platformi Vijeća ministara.
 - (3) Nakon provedenih konzultacija iz stavka (2) ovog članka, provodi se analiza pribavljenih komentara i prijedloga, izrađuje izvješće o provedenim konzultacijama, materijali iz stavka (1) ovog članka se prema potrebi usklađuju sa pribavljenim komentarima i prijedlozima, te dostavljaju stručnom kolegiju institucije BiH na razmatranje i odlučivanje rukovoditelja institucije BiH.
 - (4) Po dobivanju suglasnosti rukovoditelja institucije BiH iz stavka (3) ovog članka, pristupa se pribavljanju mišljenja kontrolnih tijela iz članka 30. ovog aneksa. Nakon pribavljanja mišljenja kontrolnih tijela iz stavka (4) ovog članka i analize istih, Obrazac broj 2, prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa se prema potrebi usklađuje sa pribavljenim mišljenjima.
 - (5) Nakon što pribavi mišljenja kontrolnih tijela i po potrebi usuglasi sadržaj sveobuhvatne procjene učinaka, uključujući usuglašavanje sadržaja nacrta ili prijedloga propisa sa pribavljenim mišljenjima, nositelj normativnog posla ih dostavlja Generalnom tajništvu Vijeća ministara, koji popunjavanjem i ovjerom Obrasca broj 3 ovog aneksa daje mišljenje o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka u pogledu poštivanja svih proceduralnih koraka sadržanih u ovom aneksu.
 - (6) U slučaju neslaganja nositelja normativnog posla sa mišljenjem nadležnog kontrolnog tijela iz stavka (4) ovog članka, nositelj normativnog posla uz Obrazac broj 2 ovog aneksa sa pribavljenim mišljenjima kontrolnih tijela i uz nacrt ili prijedlog propisa dostavlja Generalnom tajništvu Vijeća ministara i očitovanje u kojem navodi oblasti i razloge neslaganja. Generalno tajništvo Vijeća ministara postupa u skladu sa stavkom (5) ovog članka, te sve materijale iz ovog stavka dostavlja nadležnom odboru Vijeća ministara na razmatranje. Ukoliko se ni na nadležnom odboru Vijeća ministara ne usuglase različita stajališta nositelja normativnog posla i kontrolnog tijela, Obrazac broj 2 ovog aneksa, uz nacrt ili prijedlog propisa, te pribavljena mišljenja kontrolnih tijela, kao i očitovanje nositelja normativnog posla uvrštava se u dnevni red sjednice Vijeća ministara, koje ga razmatra i donosi odgovarajuću odluku.
 - (7) U slučaju kada Generalno tajništvo Vijeća ministara ocijeni da dostavljena sveobuhvatna procjena učinaka ne ispunjava uvjete iz Obrasca broj 3 ovog aneksa, vratit će Obrazac broj 2 o provedenoj

sveobuhvatnoj procjeni učinaka na doradu nositelju normativnog posla uz odgovarajuće naputke, te odrediti rok izvršenja.

- (8) Vijeće ministara će odbiti uvrstiti propis na dnevni red sjednice, ukoliko nisu ispunjeni uvjeti iz stavka (5) ovog članka.

Članak 33. (Elektronički sustav potpore)

- (1) Provedene fiskalne procjene učinaka propisa dostavljaju se Ministarstvu financija i trezora Bosne i Hercegovine putem BPIMIS elektroničkog sustava na Obrascu broj 2a iz članka 12. ovog aneksa.
- (2) Provedene procjene ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka propisa dostavljaju se kontrolnim tijelima iz članka 30. stavak (1) toč. b) i c) ovog aneksa elektroničkim putem na obrascima iz čl. od 13. do 15. ovog aneksa, a kontrolnom tijelu iz članka 30. stavak (1) točka d) uz prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa dostavlja se elektroničkim putem Obrazac broj 2 o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka.
- (3) Obrazac broj 2 o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni učinaka propisa, sa pribavljenim mišljenjima središnjeg koordinirajućeg i kontrolnih tijela, podnose se uz nacrt ili prijedlog propisa Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine elektroničkim putem.

DIO PETI – STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE I USAVRŠAVANJE

Članak 34. (Nadležnost i obuhvat stručnog osposobljavanja i usavršavanja)

- (1) Odgovorni državni službenici u institucijama BiH iz čl. 68. i 69. ovih pravila, uključujući i odgovorne državne službenike kontrolnih tijela i središnjeg koordinirajućeg tijela iz čl. 30. i 31. ovog aneksa, imaju pravo i obvezu stručnog osposobljavanja i usavršavanja iz oblasti procjene učinaka i izrade propisa.
- (2) Obuke iz stavka (1) ovog članka provode se u skladu sa planom i programom obuke koji donosi Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine.
- (3) Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine jednom godišnje, uz konzultacije sa središnjim koordinirajućim i kontrolnim tijelima za procjenu učinaka i koordinatorima za procjenu učinaka u institucijama BiH, obavlja analizu uspješnosti provedenih obuka i utvrđuje daljnje potrebe za obukom, uz definiranje odgovarajućih programa obuke.

Članak 35. (Priručnici za procjenu učinaka i izradu propisa)

- (1) Državni službenici iz članka 34. stavak (1) ovog aneksa, mogu upotpunjavati i usavršavati svoje stručno znanje i vještine iz oblasti procjene učinaka i izrade propisa korištenjem slijedećih priručnika:
 - a) Priručnik za procjenu učinaka,
 - b) Priručnik za izradu pravnih propisa,
 - c) Priručnik za izradu obrazloženja pravnih propisa,
 - d) Priručnik o rodno odgovornom budžetiranju,
 - e) Priručnik za integriranje ravnopravnosti spolova u pravne propise i

- f) drugi priručnici u vezi postupka procjene učinaka koji po potrebi mogu biti izrađeni.
- (2) Priručnici iz stavka (1) ovog članka dostupni su na internet platformi Vijeća ministara *www.ekonsultacije.gov.ba*.

Članak 36.
(Zajednica praktičara)

- (1) U cilju unaprjeđenja međuinstitucionalne suradnje, putem razmjene iskustava u primjeni postupka procjene učinaka i izrade propisa, nadgradnje stečenih znanja i vještina, utvrđivanja inicijativa za daljnja unaprjeđenja sustava za procjenu učinaka u institucijama BiH, te razmatranja drugih pitanja vezanih za sustav procjene učinaka i izrade propisa u institucijama BiH uspostavlja se zajednica praktičara koju čine državni službenici iz čl. 68. i 69. ovih pravila i predstavnici tijela iz čl. 30. i 31. ovog aneksa.
- (2) Sastanke zajednice praktičara iz stavka (1) ovog članka, koji se održavaju najmanje jednom godišnje, saziva i njihovim radom koordinira Generalno tajništvo Vijeća ministara.
- (3) Po potrebi, na sastanke zajednice praktičara iz stavka (2) ovog članka mogu se pozvati predstavnici drugih institucija BiH, stručnjaci – praktičari iz oblasti procjene učinaka i izrade propisa iz institucija drugih razina vlasti u Bosni i Hercegovini, istaknuti neovisni stručnjaci, predstavnici akademske zajednice, civilnog društva i međunarodnih organizacija.

DIO ŠESTI – INSTRUMENTI ZA UNAPRJEĐENJE KVALITETA PROPISA

Članak 37.
(Instrumenti za unaprjeđenje kvaliteta propisa)

Instrumenti za unaprjeđenje kvaliteta propisa su:

- a) Strategija unaprjeđenja kvaliteta propisa (u daljnjem tekstu: Strategija),
- b) Akcijski plan unaprjeđenja kvaliteta propisa (u daljnjem tekstu: Akcijski plan),
- c) izvješća o provedbi Strategije, Akcijskog plana i ovog aneksa (u daljnjem tekstu: Izvješće).

Članak 38.
(Strategija i Akcijski plan)

- (1) Strategijom se srednjoročno usmjerava razvitak sustava procjene učinaka i izrade propisa u institucijama BiH, utvrđuju ciljevi, oblasti za unaprjeđenje kvaliteta propisa i razvitak stručnih kapaciteta.
- (2) Akcijski plan određuje prioritetne mjere i aktivnosti na razvitku sustava procjene učinaka propisa, način provedbe mjera, redoslijed ostvarivanja mjera, rokove izvršenja, nositelje provedbe, projekte, procjenu sredstava potrebnih za provedbu aktivnosti predviđenih Akcijskim planom, te procjenu troškova i koristi.
- (3) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine, u suradnji sa kontrolnim tijelima iz čl. 30. i 31. ovog aneksa, je koordinator postupka izrade Strategije i Akcijskog plana.

Članak 39.
(Praćenje i izvješćivanje o provedbi Strategije, Akcijskog plana i Aneksa I.)

- (1) Za potrebe praćenja i izvješćivanja o provedbi Strategije i Akcijskog plana, kao i praćenja i

izvješćivanja o primjeni ovog aneksa, uspostavlja se Stručno radno tijelo, kojeg čine koordinatori postupka procjene učinaka iz članka 69. ovih pravila, rukovodeći državni službenik iz Generalnog tajništva Vijeća ministara i Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara i jedan član, predstavnik nevladinog sektora.

- (2) Članove Stručnog radnog tijela imenuje Vijeće ministara, na prijedlog rukovoditelja institucija BiH iz kojih pojedini članovi dolaze, te predstavnika nevladinog sektora izabranog putem javnog poziva, pri čemu je dužno osigurati ravnopravnu zastupljenost spolova u ukupnoj strukturi članova.
- (3) Stručno radno tijelo prati i izrađuje periodična izvješća o provedbi Strategije i Akcijskog plana, te primjeni ovog aneksa, koji se najmanje jednom godišnje podnose Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i odlučivanje i objavljuju na internet platformi Vijeća ministara.

DIO SEDMI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 40.

(Imenovanje koordinatora za procjenu učinaka)

Vijeće ministara će, na prijedlog institucija BiH, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa, imenovati koordinate postupka procjene učinaka u institucijama BiH iz članka 69. stavak (1) ovih pravila iz reda rukovodećih državnih službenika, pri čemu je dužno osigurati ravnomjernu zastupljenost spolova u njihovoj ukupnoj strukturi.

Članak 41.

(Usklađivanje pravilnika o unutarnjem ustrojstvu)

Institucije BiH će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa izvršiti usklađivanje svojih pravilnika o unutarnjem ustrojstvu sa odredbama čl. 30. i 31. ovog aneksa i članka 69. ovih pravila.

Članak 42.

(Usklađivanje Poslovnika o radu)

Vijeće ministara će, na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, uskladiti Poslovnik o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine sa odredbama ovog aneksa u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa.

Članak 43.

(Usklađivanje Napuci o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvješća o radu u institucijama BiH)

Vijeće ministara će, na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, uskladiti Naputak o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvješća o radu u institucijama BiH sa odredbama ovog aneksa u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa.

Članak 44.

(Objavljivanje priručnika)

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa

objaviti priručnike iz članka 35. stavak (1) toč. b) do e) na internet platformi Vijeća ministara.

Članak 45.

(Donošenje plana i programa obuke za procjenu učinaka i izradu propisa)

Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog aneksa donijeti plan i program obuke iz članka 34. stavak (2) ovog aneksa.

Članak 46.

(Izrada i objavljivanje Priručnika za procjenu učinaka)

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog aneksa izraditi i objaviti na internet platformi Vijeća ministara Priručnik za procjenu učinaka iz članka 35. stavak (1) točka a) ovog aneksa.

Članak 47.

(Dogradnja BPIMIS informacijskog sustava)

Ministarstvo financija i trezora će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog aneksa dograditi BPIMIS informacijski sustav za potrebe provedbe fiskalne procjene učinaka u skladu sa ovim aneksom.

Članak 48.

(Izrada i usvajanje Strategije i Akcijskog plana)

Vijeće ministara će, na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa usvojiti Strategiju i Akcijski plan iz članka 38. st. (1) i (2) ovog aneksa, koji će se objaviti na internet platformi Vijeća ministara.

Članak 49.

(Imenovanje članova Stručnog radnog tijela)

- (1) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine objavit će javni poziv i izvršiti izbor predstavnika nevladinog sektora za člana Stručnog radnog tijela iz članka 39. st. (1) i (2) ovog aneksa u roku od 45 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa.
- (2) Članove Stručnog radnog tijela iz članka 39. stavak (2) ovog aneksa imenovat će Vijeće ministara u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa.
- (3) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine pruža tehničku podršku u radu Stručnog radnog tijela.
- (4) Sastanke Stručnog radnog tijela saziva i predsjedava im rukovodeći državni službenik, koordinator postupka procjene učinaka iz Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine.
- (5) Stručno radno tijelo sastaje se periodično, a najmanje jednom godišnje, s tim da će se prva sjednica sazvati i održati u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog aneksa.
- (6) Stručno radno tijelo će na svojoj prvoj sjednici, na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, utvrditi poslovnik o radu, kojim će biti definirani mandat, pitanja kvoruma za održavanje sastanaka, način donošenja odluka, kao i druga pitanja od značaja za rad Stručnog radnog tijela.
- (7) Na prvoj sjednici, Stručno radno tijelo utvrdit će format izvješća o praćenju primjene ovog aneksa sa standardiziranim obrascima za prikupljanje podataka za potrebe praćenja i izvješćivanja.

- (8) S ciljem unaprjeđenja sustava procjene učinaka u institucijama BiH, Stručno radno tijelo će vršiti periodično prikupljanje podataka naspram utvrđenih pokazatelja, vršiti njihovu analizu i po potrebi predlagati odgovarajuće mjere i aktivnosti u okviru izvješća o praćenju primjene ovog aneksa, koji se najmanje jednom godišnje podnose Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i odlučivanje i objavljuju se na internet platformi Vijeća ministara.
- (9) U roku od 60 dana od usvajanja Strategije i Akcijskog plana iz članka 38. ovog aneksa, Stručno radno tijelo utvrdit će format izvješća o praćenju provedbe Strategije i Akcijskog plana sa standardiziranim obrascima za prikupljanje podataka za potrebe praćenja i izvješćivanja.

Članak 50. (Upravni nadzor)

Upravni nadzor nad provedbom ovog aneksa obavlja Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine.

Članak 51. (Srednjoročna i ex post ocjena)

- (1) Srednjoročna ocjena učinaka sustava procjene učinaka uspostavljenog u skladu sa ovim aneksom provest će se nakon tri godine od dana stupanja na snagu ovog aneksa.
- (2) Izvješće o srednjoročnoj ocjeni učinaka dostavlja se Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i usvajanje, u okviru kojeg će, između ostalog, biti utvrđen rok i druga tehnička pitanja od značaja za provedbu *ex post* (završne) ocjene učinaka sustava procjene učinaka uspostavljenog u skladu sa ovim aneksom.
- (3) Postupci srednjoročne i *ex post* ocjene iz st. (1) i (2) ovog članka provode se u skladu sa odredbama čl. od 27. do 29. ovog aneksa.

Članak 52. (Utvrđivanje propisa za koje će se provesti sveobuhvatna procjena učinaka)

Vijeće ministara će najkasnije do 30.6.2017. godine posebnim zaključkom, na prijedlog institucija BiH, utvrditi propise iz Programa rada za 2017. godinu za koje će se provesti sveobuhvatna procjena učinaka u skladu sa odredbama ovog aneksa.

OBRAZAC broj 1 – PRETHODNA PROCJENA UČINAKA PROPISA

(Naziv nositelja izrade normativnog akta)

Broj: _____
Sarajevo, _____ godine

Ovaj obrazac se koristi radi utvrđivanja materije koju treba obuhvatiti propisom i potrebe za provedbom postupka sveobuhvatne procjene učinaka propisa. Tekst označen italikom, uključujući i ovu napomenu potrebno je brisati tijekom popune obrasca.

PRETHODNA PROCJENA UČINAKA PROPISA		
NOSITELJ NORMATIVNOG POSLA		
VRSTA PROPISA	a) ustav, b) sporazum, c) zakon, d) poslovnik, e) odluka, f) naputak, g) pravilnik, h) drugi opći pravni akt.	
NAZIV PROPISA		
1. Navedite pravni osnov za donošenje propisa.		
2. Da li je prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa u skladu sa strateškim dokumentima, politikama i prioritetima Vijeća ministara i Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, i ako da, navedite s kojim?		
3. U skladu sa člankom 9. Aneksa I. ukratko opišite stanje i problem koji se namjerava riješiti.		
4. Ukoliko imate saznanja da je isti problem postojao u zemljama Europske unije, odnosno susjednim zemljama ukratko navedite na koji način je riješen. Navedite najmanje dvije zemlje Europske unije i dvije susjedne zemlje.		
5. Utvrdite opći cilj u skladu sa člankom 10. Aneksa I. <i>U pravilu opći cilj propisa bi trebao već biti sadržan u srednjoročnom planu institucije BiH, na razini posebnog cilja, te ga je moguće preuzeti za potrebe utvrđivanja općeg cilja propisa.</i>		
6. Navedite u nekoliko točaka ključna pitanja/mjere koje će biti obuhvaćene propisom ili provedene putem nenormativnih aktivnosti i mjera. <i>Ključna pitanja/mjere se trebaju osmisliti s ciljem prevladavanja uzroka problema iz točke 3. ovog obrasca.</i>		
7. Ukratko opišite postupak i rezultate prethodnih konzultacija u skladu sa člankom 6. stavak (5) i po potrebi člankom 20. Aneksa I.		
8. Procjena učinaka ključnih pitanja/mjera iz točke 6. ovog obrasca u fiskalnom, ekonomskom, socijalnom i okolišnom smislu: (DA – značajan ili vrlo značajan učinak ili NE – vjerojatno mali učinak)		
a) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz točke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan učinak na proračun Bosne i Hercegovine, proračune entiteta, kantona, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i jedinica lokalne samouprave? <i>Ukratko navedite kakvi se fiskalni učinci očekuju.</i>		
b) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz točke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan ekonomski učinak iz članka 13. Aneksa I.? <i>Ukratko navedite kakvi se ekonomski učinci očekuju.</i>		
c) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz točke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan socijalni učinak iz članka 14. Aneksa I.? <i>Ukratko navedite kakvi se socijalni učinci očekuju.</i>		
d) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz točke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan okolišni učinak iz članka 15. ovog Aneksa I? <i>Ukratko navedite kakvi se okolišni učinci očekuju.</i>		

e) Da li će jedno ili više ključnih pitanja/mjera zahtijevati provedbu administrativnih postupaka vezano za interesne strane i sa kojim ciljem i hoće li navedena rješenja dodatno povećati upravne prepreke za poslovanje? <i>Ukratko navedite kakvi se učinci očekuju(npr.: dodjela ovlasti, utvrđivanje prava i/ili obveza posebnim upravnim aktom, provedbu upravnog/inspekcijskog nadzora, pribavljanje posebnih dozvola, rješenja, suglasnosti, povećanje ili uvođenje nove upravne naknade, izmjene upravnog postupka i sl.).</i>		
f) Da li će za provedbu jednog ili više ključnih pitanja/mjera iz točke 6. ovog obrasca biti potrebno osnivanje novih ili reorganiziranje postojećih tijela Bosne i Hercegovine ili će biti potrebna suradnja više tijela uprave Bosne i Hercegovine, entiteta, kantona, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i jedinica lokalne samouprave? <i>Ukratko navedite tijela uprave od kojih se očekuje suradnja i po mogućnosti njihove kapacitete za provedbu takve suradnje.</i>		
Na temelju prethodne procjene učinaka propisa utvrđeno je da POSTOJI – NE POSTOJI potreba provedbe postupka sveobuhvatne procjene učinaka propisa. <i>Potreba za provedbom sveobuhvatne procjene učinaka propisa postoji kada je barem na jedno od pitanja iz točke 8. ovog obrasca odgovoreno da može imati vrlo značajan učinak ili kada je barem na dva pitanja iz točke 8. ovog obrasca odgovoreno da može imati značajan učinak.</i>		

POTPIS RUKOVODITELJA INSTITUCIJE BiH

OBRAZAC broj 2 – IZVJEŠĆE O SVEOBUHVAATNOJ PROCJENI UČINAKA PROPISA

(Naziv nositelja izrade normativnog akta)

Broj: _____

Sarajevo, _____ godine

Ovaj obrazac se koristi za sveobuhvatnu procjenu učinaka propisa. Tekst označen italikom, uključujući i ovu napomenu potrebno je brisati tijekom popune obrasca.

IZVJEŠĆE O SVEOBUHVAATNOJ PROCJENI UČINAKA PROPISA	
NOSITELJ NORMATIVNOG POSLA	
VRSTA PROPISA	a) ustav, b) sporazum, c) zakon, d) poslovnik, e) odluka, f) naputak, g) pravilnik, h) drugi opći pravni akt.
NAZIV PROPISA	
1. PRAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE PROPISA	
Navesti ustavni ili zakonski osnov za donošenje propisa.	
2. ANALIZA STANJA I UTVRĐIVANJE PROBLEMA	
U skladu sa člankom 9. Aneksa I. izvršite analizu stanja i utvrdite problem.	
3. UTVRĐIVANJE CILJEVA	
U skladu sa člankom 10. Aneksa I. izvršite analizu stanja i utvrdite cilj.	
4. UTVRĐIVANJE MOGUĆIH RJEŠENJA	
U skladu sa člankom 11. Aneksa I. utvrdite moguća rješenja za postizanje operativnih ciljeva.	
5. PROCJENA UČINAKA MOGUĆIH RJEŠENJA	
U skladu sa čl. od 12. do 19. Aneksa I. izvršite procjenu fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih učinaka mogućih rješenja, kao i procjenu učinaka na održivi razvitak. Prilikom provedbe procjene učinaka mogućih rješenja koristite se obrascima 2a do 2d, kao pomoćnim sredstvom prilikom identifikacije i razmatranja mogućih učinaka.	
6. KONZULTACIJE	
U skladu sa člankom 20. Aneksa I. opišite provedene konzultacije i rezultate istih.	
7. UPOREDNA ANALIZA PREDLOŽENIH RJEŠENJA	
U skladu sa člankom 21. Aneksa I. izvršite uporednu analizu predloženih rješenja.	
8. REZULTATI PROCJENE UČINAKA I PREDLAGANJE NAJPOVOLJNIJIH RJEŠENJA	
U skladu sa člankom 22. Aneksa I. opišite rezultate procjene učinaka i navedite prijedloge najpovoljnijih rješenja za ostvarivanje ciljeva propisa. Popunite i priložite obrasce 2a do 2d Aneksa I.	

9. OKVIR ZA PRAĆENJE, IZVJEŠĆIVANJE I OCJENU								
Opći/Posebni/Operativni cilj:								
Pokazatelji na razini općeg, posebnih, i operativnih ciljeva, te odabranih najpovoljnijih rješenja	Definicija	Jedinica mjere ¹	Disagregacija ²	Izvor i način prikupljanja	Kvaliteta podataka	Polazna vrijednost 2017. (t)	Ciljana vrijednost 2018. (t+1)	Ciljana ³ vrijednost 2019. (t+2)
U skladu sa čl. od 23. do 29. Aneksa I. utvrdite okvir za praćenje, izvješćivanje i ocjenu. Pokazatelji se utvrđuju i predstavljaju u okviru gornje tabele. U ovisnosti od broja ciljeva, po potrebi proširite tabelu..								
10. ZAKLJUČAK								
U zaključku je potrebno sažeto predstaviti ukupne rezultate provedene procjene učinaka propisa, osvrnuti se na analizu koristi i troškova, te rezultate konzultacija. S tim u vezi, navode se odabrana najpovoljnija rješenja i upućuje u daljnju proceduru razmatranja i donošenja/usvajanja.								

POTPIS RUKOVODITELJA INSTITUCIJE BiH

¹ Kako bi pokazatelj bio mjerljiv, potrebno je utvrditi odgovarajuću jedinicu mjere koja može npr. biti broj, postotak i sl.

² Disagregacija pokazatelja je postupak koji se koristi kako bi se bolje razumjeli učinci propisa na različite skupine. Pokazatelji koji se odnose na ljude bi trebali biti razvrstani po spolu. To ne mora istovremeno značiti da su i rodno osjetljivi i obratno, npr. broj porođilja se ne može razvrstati po spolu, ali je rodno osjetljiv pokazatelj. Za institucije BiH ključna je disagregacija po razinama vlasti (entiteti, Brčko distrikt Bosne i Hercegovine), a za same entitete disagregacija po kantonima i općinama u Federaciji Bosne i Hercegovine, odnosno po općinama u Republici Srpskoj. Potrebno je razmotriti mogućnost prikupljanja dodatnih podataka za podkategorije muškaraca i žena koje su u višestruko ranjivom položaju. Npr. za broj nezaposlenih porođilja koje su ostvarile pravo na porođiljnu naknadu, disagregacija može biti na Romkinje, samohrane majke, žene s invaliditetom i sl. Također, npr. za pokazatelj postotak samohranih roditelja koji su kroz socijalne transfere prešli socijalni minimum u Bosni i Hercegovini, disagregacija bi trebala biti po spolu. Ključno je da se i za svaku razinu disagregacije trebaju postaviti ciljne vrijednosti pokazatelja.

³ Ciljne vrijednosti pokazatelja trebaju biti dovoljno ambiciozne da bi se uopće opravdalo ulaganje sredstava, ali s druge strane ne preambiciozne. U određenim slučajevima, ciljne vrijednosti su već utvrđene određenom strategijom Vijeća ministara ili npr. od strane Europske unije.

OBRAZAC broj 2a O FISKALNOJ PROCJENI UČINAKA

Obrazac OFP-DA

ODJELJAK A. Nositelj normativnog posla

Razdjel

KOD

NAZIV

ODJELJAK B. Osnovni podaci o propisu

Vrsta propisa

Ustav

Sporazum

Zakon

Poslovnik

Odluka

Naputak

Pravilnik

Drugi opći pravni akt

Naziv propisa

ODJELJAK C. Fiskalni učinak

1. Prihodi i primici proračuna

KOD	NAZIV	OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI					OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n+1					OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Proračun	Nanjenjski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu	Ukupni dodatni prihodi i primici nakon provedbe	Proračun	Nanjenjski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu n+1	Ukupni dodatni prihodi i primici nakon provedbe	Proračun	Nanjenjski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici
1	2	3	4	5	6-4+5	7	8	9	10-7+8+9	11	12-10+11	13	14	15	16-13+14+15	17	18-16+17
711000	Porezi na dobit pojedinaca i poduzeća																
712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu																
713000	Porezi na plaću i radnu snagu																
714000	Porez na imovinu																
715000	Domaći porezi na dobit i usluge (zaostale dbeze na domaćim porezima na dobit i dobitna i usluga)																
716000	Porez na dohodak																
717000	Prihodi od neizravnih poreza																
719000	Ostali porezi																

[illegible]

2. Rashodi i izdaci proračuna																				
KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVEDBE U TEKUĆOJ GODINI n						TROŠKOVI PROVEDBE U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVEDBE U TEKUĆOJ GODINI n+2						
		Proračun	Nanijenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini	Ukupna potrebna sredstva za provedbu	Preraspodjela	Proračun	Nanijenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+1	Ukupna potrebna sredstva za provedbu	Proračun	Nanijenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini n+2	Ukupna potrebna sredstva za provedbu
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
	Plaće i naknade troškova zaposlenih																			
611000	Doprinosi poslodavaca i ostali doprinosi																			
612000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge																			
613000	Tekućih transferi i drugi tekući transferi																			
614000	Kapitalni transferi																			
615000	Izdaci za kamate																			
616000	Rashodi od internih transakcija																			
689000	Izdaci za nabavu stalnih sredstava																			
821000	Izdaci za finansijske imovinu																			
822000	Izdaci za opreme i materijal																			
823000	Izdaci za opreme i materijal																			
UKUPNO RASHODI I IZDACI																				
3. Obrazloženoje promjena u prihodima i primicima te rashodima i izdacima																				

3. Obrazloženje promjena u prihodima i primicima te rashodima i izdacima

ODJELJAK D. Stanje u oblasti ljudskih potencijala i potencijalne obveze										
1. Promjena broja uposlenih										
PERIOD	SISTEMATIZOVANO			PLANIRANO PRORAČUNOM		TRENUTAČNO STANJE			POTREBNO	
	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	
Rukovodeći službenici i savjetnici										
Službenici i uposlenici										
Vještbenici										
Volonteri										
UKUPNO										
Obrazloženje										
2. Potencijalne obveze za proračun										
NAZIV										
Garancije										
Ostalo										
ODJELJAK E. Fiskalne posljedice na druge proračune i razine vlasti										
NAZIV										
Proračun Federacije Bosne i Hercegovine, federalni izvanproračunski fondovi i korisnici										
Proračun Republike Srpske, izvanproračunski fondovi i korisnici										
Proračun Brčko distrikta Bosne i Hercegovine										
Proračuni kantona, kantonalni izvanproračunski fondovi i korisnici										
Proračuni jedinica lokalne samouprave (općine i gradovi)										
ODJELJAK F. Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH										
Mjesto i datum				Pečat	Potpis rukovoditelja nositelja normativnog posla					
ODJELJAK G. Misljenje Ministarstva financija i trezora										
Mjesto i datum				Pečat	Potpis ministra financija i trezora					

OBRAZAC broj 2a O FISKALNOJ PROCJENI UČINAKA						Obrazac OFF - NE	
ODJELJAK A. Nositelj normativnog posla		KOD		NAZIV			
Razdjel							
ODJELJAK B. Osnovni podaci o propisu		Ustav		Poslovnik		Pravilnik	
		Sporazum		Odluka		Drugi opći pravni akt	
Vrsta propisa		Zakon		Naputak			
Naziv propisa							
ODJELJAK C. Izjava o nepostojanju dodatnih fiskalnih učinaka na proračun							
ODJELJAK D. Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH							
Mjesto i datum		Pečat		Potpis rukovoditelja nositelja normativnog posla			
ODJELJAK E. Mišljenje Ministarstva financija i trezora							
Mjesto i datum		Pečat		Potpis ministra financija i trezora			

NAPUCI ZA POPUNU OBRAZACA O FISKALNOJ PROCJENI UČINAKA PROPISA

DIO PRVI – UVODNI DIO

- (1) Ovim napucima utvrđuje se način popune obrazaca o fiskalnoj procjeni na obrascima OFP-DA i OFP-NE.
- (2) Napuci za popunu obrazaca o fiskalnoj procjeni su sastavni dio Aneksa I. ovih pravila.
- (3) U skladu sa člankom 12. Aneksa I. ovih pravila, svaki prednacrt, nacrt, odnosno prijedlog propisa iz članka 2. ovih pravila sadrži fiskalnu procjenu iz koje se vidi povećavaju li se ili smanjuju prihodi ili rashodi na proračun.
- (4) U skladu sa člankom 12. stavak (3) Aneksa I. ovih pravila fiskalna procjena daje se na Obrascu 2a: OFP-DA ako propis ima posljedice na proračun institucija BiH, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kantona ili jedinica lokalne samouprave na način da je potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva.
- (5) U skladu sa člankom 12. stavak (3) Aneksa I. ovih pravila fiskalna procjena daje se na Obrascu 2a: OFP-NE ako propis nema posljedice na proračun institucija BiH, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kantona ili jedinica lokalne samouprave na način da nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva.
- (6) Obrasci o fiskalnoj procjeni dostupni su u elektroničkom obliku na internet stranici Ministarstva financija i trezora u MS Excel formatu.

DIO DRUGI – NAČIN POPUNE OBRAZACA POGLAVLJE I. - POPUNA OBRASCA OFP-DA

Odjeljak A. Nositelj normativnog posla

U pododjeljku **Razdjel**, unosi se brojčani kod i naziv nositelja normativnog posla u skladu s ustrojstvenom klasifikacijom proračuna. Odjeljak B. Osnovni podaci o propisu

Pod **Vrstom propisa** potrebno je, upisom riječi "DA" odabrati o kojem se propisu radi. Na raspolaganju su slijedeći propisi: ustav, sporazum, zakon, poslovnik, odluka, naputak, pravilnik i drugi opći pravni akt. U pododjeljku **Naziv propisa** unosi se naziv koji će propis imati nakon stupanja na snagu. Pored naziva stavlja se crtica i oznaka statusa propisa koji se dostavlja na mišljenje (na primjer: prednacrt, nacrt ili prijedlog).

Odjeljak C. Fiskalni učinci

Ovaj odjeljak sadrži fiskalnu procjenu posljedica provedbe predloženog propisa na proračun. Prilikom izrade propisa nositelj normativnog posla uzima u obzir sredstva koja su osigurana proračunom koji je donijela Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, a koja su raspoređena po proračunskim klasifikacijama.

1. Prihodi i primici

- (1) Navode se prihodi i primici na koje utječe provedba propisa, slijedeći ekonomsku klasifikaciju i

- izvore financiranja.
- (2) Povećanje ili smanjenje se u svim stupcima iskazuje brojačano, s tim da se za očekivano smanjenje upisuje predznak "-" (minus).
 - (3) **Prvi, drugi i treći stupac - Očekivane prihode i primitke u tekućoj godini "n"** potrebno je razraditi na izvore financiranja: **Proračun, Namjenski izvori i Ostali izvori**. U ove stupce unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti u tekućoj godini provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno prihode i primitke koji su već predviđeni u proračunu.
 - (4) Ukoliko se radi o potpuno novom propisu kojim se uvodi novi prihod ili primitak, u prvi, drugi i treći stupac upisuje se ukupna procjena očekivanih prihoda ili primitaka u tekućoj godini. Ukoliko se radi o izmjenama i dopunama postojećeg propisa čijom su dosadašnjom provedbom u proračunu već planirani i ostvareni određeni prihodi i primici, a izmjenama i dopunama se povećava ili smanjuje osnovica i/ili broj obveznika plaćanja, u ove stupce se upisuje procjena povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka kao rezultat predloženih izmjena i dopuna (bez prihoda i primitaka koji se planiraju ostvariti na temelju postojećeg propisa).
 - (5) Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka potrebno je iskazati po ekonomskoj klasifikaciji i po izvorima financiranja.
 - (6) Vrste izvora financiranja su: *proračun, namjenski izvori i ostali izvori* koji uključuju vlastite prihode i proračunske pričuve.
 - (7) Prihodi koji ulaze u namjenske i ostale izvore raspoloživi su ministarstvima i proračunskim korisnicima u visini njihove uplate, odnosno naplate na račun.
 - (8) **Četvrti stupac - Ukupni dodatni prihodi i primici** predstavlja zbroj očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na temelju provedbe propisa u tekućoj godini iz tri izvora financiranja 1. *proračun*, 2. *namjenski izvori* i 3. *ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u prva tri stupca.
 - (9) **Peti stupac - Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu** daje prikaz već planiranih prihoda i primitaka iskazanih u proračunu tekuće godine za provedbu propisa.
 - (10) **U šesti stupac - Ukupni prihodi i primici nakon provedbe** unosi se zbroj planiranih povećanja/smanjenja na temelju provedbe propisa, iskazanih u proračunu u tekućoj godini (označenih u petom stupcu), te prihoda i primitaka planiranih u proračunu tekuće godine na temelju provedbe propisa (iskazanih u četvrtom stupcu).
 - (11) **U sedmi, osmi i deveti stupac - Očekivani prihodi i primici u tekućoj godini "n+1" (Proračun, Namjenski izvori i Ostali izvori)** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će nastati u godini "n+1" provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno prihode i primitke koji su već predviđeni u proračunu tekuće godine "n". Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka je i ovdje potrebno razraditi na izvore 1. *proračun*, 2. *namjenski izvori* i 3. *ostali izvori*. Ako provedbu propisa neće rezultirati povećanjem/smanjenjem prihoda i primitaka u godini "n+1" u odnosu na plan prihoda i primitaka u proračunu tekuće godine "n", u ovim stupcima iskazuje se "0". Ako je očekivano povećanje/smanjenje prihoda i primitaka u godini "n+1" identično procjeni očekivanog povećanja/smanjenja prihoda u godini "n", u ovim stupcima iskazuju se isti iznosi kao u prvom, drugom i trećem stupcu.

- (12) **Deseti stupac - Ukupni dodatni prihodi i primici** predstavlja zbroj očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na temelju provedbe propisa u godini "n+1" iz tri izvora financiranja 1. *proračun*, 2. *namjenski izvori* i 3. *ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u sedmi, osmi i deveti stupac.
- (13) **Jedanaesti stupac - Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu "n+1"** daje prikaz prihoda i primitaka već planiranih u proračunu godine "n+1" za provedbu propisa.
- (14) **U dvanaest stupac - Ukupni prihodi i primici nakon provedbe** unosi se zbroj procjene očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na temelju provedbe propisa u godini "n+1" (iskazanih u jedanaestom stupcu) te prihoda i primitaka već projiciranih u proračunu godine "n+1" na temelju provedbe propisa (iskazanih u desetom stupcu).
- (15) **U trinaesti, četrnaesti i petnaesti stupac - Očekivani prihodi i primici u tekućoj godini "n+2"** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će nastati u godini "n+2" provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno prihode i primitke koji su već predviđeni u proračunu tekuće godine "n". Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka je i ovdje potrebno razraditi na izvore 1. *proračun*, 2. *namjenski izvori* i 3. *ostali izvori*. Ako provedba propisa neće rezultirati povećanjem/smanjenjem prihoda i primitaka u godini "n+2" u odnosu na plan prihoda i primitaka u proračunu tekuće godine "n", u ovim stupcima iskazuje se "0".
- (16) **Šesnaesti stupac - Ukupni dodatni prihodi i primici** predstavlja zbroj očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na temelju provedbe propisa u godini "n+2" iz tri izvora financiranja 1. *proračun*, 2. *namjenski izvori* i 3. *ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u trinaesti, četrnaesti i petnaesti stupac.
- (17) **Sedamnaesti stupac - Plan prihoda i primitaka u tekućem proračunu "n+2"** daje prikaz prihoda i primitaka već projiciranih u proračunu godine "n+2" za provedbu propisa.
- (18) **U Osamnaesti stupac - Ukupni prihodi i primici nakon provedbe** unosi se zbroj procjene očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na temelju provedbe propisa u godini "n+2" (iskazanih u sedamnaestom stupcu) te prihoda i primitaka projiciranih u proračunu godine "n+2" na temelju provedbe propisa (iskazanih u šesnaestom stupcu).

2. Rashodi i izdaci

- (1) Navode se rashodi i izdaci potrebni za provedbu propisa, slijedeći ekonomsku klasifikaciju i izvore financiranja. Očekivano povećanje/smanjenje se u svim stupcima iskazuje brožčano s tim da se za očekivano smanjenje upisuje predznak "-" (minus).
- (2) **U prvi, drugi i treći stupac - Troškovi provedbe u tekućoj godini n (Proračun, Namjenski izvori i Ostali izvori)** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati u tekućoj godini provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno rashode i izdatke koji su već predviđeni u proračunu. Ukoliko se radi o izmjenama i dopunama postojećeg propisa kada su za provedbu tog postojećeg propisa u proračunu već planirani i izvršeni određeni rashodi i izdaci, u ove se stupce upisuje procjena povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka kao rezultat predloženih izmjena i dopuna (bez rashoda i izdataka koji su posljedica provedbe postojećeg propisa).

- (3) Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka potrebno je iskazati po ekonomskoj klasifikaciji i klasifikaciji po izvorima financiranja. Procijenjene rashode i izdatke je potrebno u Obrascu 2a OFP-DA povezati s izvorima iz kojih će se financirati, a na raspolaganju su: 1. *proračun*, 2. *namjenski izvori* i 3. *ostali izvori*.
- (4) **Četvrti stupac - Ukupno dodatna sredstva** predstavlja zbroj očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u tekućoj godini, a financirat će se iz tri izvora 1. *proračun*, 2. *namjenski izvori* i 3. *ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u prva tri stupca.
- (5) **Peti stupac - Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini "n"** daje prikaz već planiranih rashoda i izdataka iskazanih u proračunu tekuće godine za potrebe provedbe propisa.
- (6) **U šesti stupac - Ukupna potrebna sredstva za provedbu** unosi se zbroj rashoda i izdataka planiranih u proračunu tekuće godine za provedbu propisa (iskazanih u petom stupcu), te očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u tekućoj godini, a financirat će se iz tri izvora 1. *proračun*, 2. *namjenski izvori* i 3. *ostali izvori* (iskazanog u četvrtom stupcu).
- (7) **U sedmi stupac - Preraspodjela** unosi se iznos nedostajućih sredstava i to kao prijedlog za preraspodjelu s drugih stavaka proračuna nositelja normativnog posla, ako sredstva odobrena unutar proračuna za tekuću godinu nisu dostatna za provedbu propisa. Iznos sredstava koji se predlaže da se preraspodijeli unosi se na skupinu računa ekonomske klasifikacije s koje će se preraspodijeliti na novu. Dakle, ako su odobrena sredstva (stupac pet) manja od ukupnog troška provedbe (stupac četiri) u ovom stupcu je potrebno prikazati može li se i kako osigurati ta ukupna razlika.
- (8) **U osmi, deveti i deseti stupac - Troškovi provedbe u tekućoj godini "n+1" (Proračun, Namjenski izvori i Ostali izvori)** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati u godini "n+1" provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno rashode i izdatke koji su već predviđeni u proračunu tekuće godine "n". Ukoliko se radi o potpuno novom propisu koji po prvi put iziskuje određene troškove provedbe, u ove stupce se upisuju ukupni rashodi i izdaci provedbe tog propisa u godini "n+1". Ukoliko se radi o izmjenama i dopunama postojećeg propisa čijom dosadašnjom provedbom su u proračunu već planirani i izvršeni određeni rashodi i izdaci, u ove stupce se upisuje procjena povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka kao rezultat predloženih izmjena i dopuna koji će nastati u godini "n+1" provedbom propisa (bez rashoda i izdataka koji su posljedica provedbe postojećeg propisa). Isti je pristup i u slučaju kada se donosi novi propis.
- (9) Ako provedba propisa neće rezultirati povećanjem/smanjenjem rashoda i izdataka u godini "n+1" u odnosu na plan rashoda i izdataka u proračunu tekuće godine "n", u ovim stupcima iskazuje se "0". Ako je očekivano povećanje/smanjenje rashoda i izdataka u godini "n+1" identično procjeni očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka u godini "n", u ovim stupcima iskazuju se isti iznosi kao što su iskazani u prvom, drugom i trećem stupcu.
- (10) Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka u godini "n+1" potrebno je iskazati po ekonomskoj klasifikaciji i klasifikaciji po izvorima financiranja.
- (11) **Jedanaesti stupac - Ukupno dodatna sredstva** predstavlja zbroj očekivanog povećanja/

smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u godini "n+1", a financirat će se iz tri izvora 1. *proračun*, 2. *namjenski izvori* i 3. *ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u osmi, deveti i deseti stupac.

- (12) **Dvanaesti stupac - Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini "n+1"** daje prikaz rashoda i izdataka već unaprijed planiranih u proračunu godine "n+1" za provedbu propisa.
- (13) **U trinaesti stupac - Ukupna potrebna sredstva za provedbu** unosi se zbroj rashoda i izdataka projiciranih u proračunu za godinu "n+1" na temelju provedbe propisa (iskazanih u dvanaestom stupcu) te očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u godini "n+1", a financirat će se iz tri izvora 1. *proračun*, 2. *namjenski izvori* i 3. *ostali izvori* (iskazanog u jedanaestoj stupcu).
- (14) **U četrnaesti, petnaesti i šesnaesti stupac - Troškovi provedbe u tekućoj godini n+2 (Proračun, Namjenski izvori i Ostali izvori)** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati u godini "n+2" provedbom propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno rashode i izdatke koji su već predviđeni u proračunu tekuće godine "n". Primjenjuje se isti pristup kao i za popunu dijela obrasca koji se odnosi na godinu "n+1", s tim da se procjenjuju rashodi i izdaci za godinu "n+2".
- (15) **Sedamnaesti stupac - Ukupno dodatna sredstva** predstavlja zbroj očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u godini "n+2", a financirat će se iz tri izvora 1. *proračun*, 2. *namjenski izvori* i 3. *ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u stupce četrnaest, petnaest i šesnaest.
- (16) **Osamnaesti stupac - Planirana sredstva unutar proračuna u tekućoj godini "n+2"** daje prikaz rashoda i izdataka već planiranih u proračunu za godinu "n+2" za provedbu propisa. Primjenjuje se isti pristup kao i za popunu dijela obrasca koji se odnosi na godinu "n+1", s tim da se procjenjuju rashodi i izdaci za godinu "n+2".
- (17) **U devetnaesti stupac - Ukupna potrebna sredstva za provedbu** unosi se zbroj rashoda i izdataka projiciranih u proračunu za godinu "n+2" na temelju provedbe propisa (iskazanih u osamnaestom stupcu) te očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provedbom propisa u godini "n+2", a financirat će se iz tri izvora 1. *proračun*, 2. *namjenski izvori* i 3. *ostali izvori* (iskazanog u sedamnaestoj stupcu).

3. Obrazloženje promjena u prihodima i primicima i rashodima i izdacima

- (1) Navodi se obrazloženje prethodno kvantificiranih promjena. Za iznose sredstava po pojedinim skupinama računa ekonomske klasifikacije potrebno je objasniti u koju će se svrhu utrošiti (za rashode i izdatke), odnosno uslijed čega će nastati (za prihode i primitke).
- (2) U ovom dijelu daje se i prikaz pretpostavki i ulaznih podataka korištenih za ukupnu procjenu prihoda i primitaka, a osobito rashoda i izdataka provedbe propisa. To su elementi poput promjene broja uposlenih, broja korisnika novčane naknade/subvencije/transfera ili iznosa iste, IT usluga, zakupa poslovnog prostora, prijevoznih sredstava, naknada za rad članovima povjerenstava, vijeća, posljedice na ravnopravnost spolova i postizanje ciljeva u toj oblasti i slično.

Odjeljak D. Stanje u oblasti ljudskih potencijala i potencijalne obveze

1. Promjene u broju uposlenih

- (1) U ovom dijelu Obrasca 2a OFP-DA daje se detaljan prikaz promjene broja slijedećih kategorija uposlenih: rukovodeći i ostali državni službenici, savjetnici, uposlenici, vježbenici i volonteri, kao rezultata provedbe propisa.
- (2) Navedene kategorije uposlenih brojčano su prikazane po slijedećim razdobljima planiranja i to za:
 - a) sistematizirana radna mjesta,
 - b) radna mjesta planirana proračunom,
 - c) trenutačno popunjena radna mjesta i
 - d) potrebna radna mjesta.
- (3) U **stupcima** koje označavaju postojeće stanje upisuje se postojeći broj sistematiziranih, planiranih proračunom, trenutačno uposlenih i potrebnih uposlenih.
- (4) U **stupce** koje označavaju "n+1" i "n+2" upisuje se očekivano povećanje/smanjenje broja sistematiziranih, planiranih proračunom, trenutačno uposlenih i potrebnih uposlenih.
- (5) U dijelu **Obrazloženja promjena u broju uposlenih** objašnjavaju se razlozi povećanja ili smanjenja broja uposlenih, a osobito ako u odnosu na postojeće stanje dolazi do povećanja ili smanjenja broja uposlenih u godini "n+1" ili "n+2".

2. Potencijalne obveze za proračun

Ispunjava se ukoliko zbog provedbe propisa postoji mogućnost nastanka obveze za proračun. Potencijalne obveze podijeljene su na Garancije i Ostalo (akreditivi, kreditne linije, dugovanja na temelju odštetnih zahtjeva i neriješenih sporova po sklopljenim ugovorima).

Odjeljak E. Fiskalne posljedice na druge proračune i razine vlasti

Ako provedba propisa ima fiskalne posljedice na druge proračunske i izvanproračunske korisnike i izvanproračunske fondove na istoj ili drugoj razini vlasti, nositelj normativnog posla ih je dužan procijeniti i opisati.

Odjeljak F. Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH

Izjavu potpisuje rukovoditelj institucije BiH, koji svojim potpisom jamči vjerodostojnost procjene. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja. Odjeljak G. Mišljenje Ministarstva financija i trezora

Mišljenje Ministarstva financija i trezora na Obrazac 2a OFP-DA potpisuje ministar financija i trezora. Mišljenje se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja.

POGLAVLJE II - POPUNA OBRASCA 2a OFP-NE

Odjeljak A. Nositelj normativnog posla

U polje **Razdjel/glava** unosi se brojčani kod i naziv nositelja normativnog posla u skladu sa ustrojstvenom klasifikacijom proračuna.

Odjeljak B. Osnovni podaci o propisu

- (1) Pod **Vrstom propisa** potrebno je, upisom riječi "DA" odabrati o kojem se propisu radi. Na raspolaganju su slijedeći propisi: ustav, sporazum, zakon, poslovnik, odluka, naputak, pravilnik i drugi opći pravni akt.
- (2) U pododjeljku **Naziv propisa** unosi se naziv koji će propis imati nakon stupanja na snagu. Pored naziva stavlja se crtica i oznaka statusa propisa koji se dostavlja na mišljenje (na primjer: prednacrt, nacrt ili prijedlog).

Odjeljak C. Izjava o nepostojanju dodatnih fiskalnih učinaka na proračun

Ako propis nema nikakvu fiskalnu posljedicu na proračun, kao niti na druge proračune i razine vlasti, izvanproračunske korisnike i fondove, nositelj normativnog posla u ovom dijelu Obrasca 2a OFP-NE jasno i nedvosmisleno navodi da prihvatanje, odnosno provedba propisa nema i neće rezultirati fiskalnim učincima. *Isključivo nomotehničke izmjene i dopune postojećeg propisa primjer su propisa koji ne stvara fiskalne posljedice na proračun(e).*

Odjeljak D. Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH

Obrazac 2a OFP-NE potpisuje rukovoditelj institucije BiH koji svojim potpisom jamči vjerodostojnost procjene. Obrazac se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja.

Odjeljak E. Mišljenje Ministarstva financija i trezora

Mišljenje Ministarstva financija i trezora na Obrazac 2a OFP-NE potpisuje ministar financija i trezora. Mišljenje se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja.

OBRAZAC broj 2b O PROCJENI EKONOMSKIH UČINAKA						Obrazac 2b
Nositelj normativnog posla						
Osnovni podaci o propisu						
Vrsta propisa		Ustav		Poslovnik		Pravilnik
		Sporazum		Odluka		Drugi opći pravni akt
		Zakon		Naputak		
Naziv propisa						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrio značajni (3)	Da li je učinak prečesto pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Učinak propisa na pojedinu gospodarsku oblast ili sektor	Da li će propis imati učinak na povećanje ili smanjenje uposlenih u gospodarskim subjektima, osobito malim i srednjim poduzećima?						
	Da li će propis imati učinak u pogledu zahtjeva za investicije, dodatnih troškova prilagodavanja, poštivanja propisa ili transakcijskih poslovnih troškova?						
	Da li će propis imati učinak na operativne troškove i poslovanje gospodarskih subjekata?						
	Da li će propis imati učinak u pogledu nametanja novih administrativnih zahtjeva i/ili novih administrativnih troškova za gospodarske subjekte?						
	Da li će se propisom uvesti strožija pravila u vođenju određenih vrsta poslova? Da li će izravno uzrokovati zatvaranje određenih poslovnih subjekata?						
	Da li će propis imati učinak na stvaranje novih javnih ovlasti?						
	Da li će propis imati učinak na imovinska prava (npr. zemljište, pokretna imovina, materijalna i nematerijalna imovina)?						
	Da li će imati učinak na pristup financiranju (npr. na pristup gospodarskih subjekata kreditima, osobito malih i srednjih poduzeća i sl.)?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0);	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Učinak propisa na gospodarstvo u cjelini	Da li će propis imati učinak na konkurentnost gospodarstva i priljev investicija?						
	Da li propis stimulira protok investicija (uključujući preraspodjelu ekonomskih investicija)?						
	Da li će propis imati učinak na gospodarski rast?						
	Da li će propis imati učinak na održivost okoliša?						
	Da li će propis doprinijeti postizanju ciljeva društvenog razvika?						
	Da li će propis imati regionalni učinak u smislu stvaranja ili zatvaranja radnih mjesta i učinak na posebne sektore?						
	Da li će propis imati učinak na makroekonomsko okruženje?						
	Da li će propis imati učinak na tržišnu konkurentnost i pravilno funkcioniranje tržišta?						
	Da li propis stimulira ili negativno utječe na istraživanje i razvika?						
	Da li propis utječe na uvođenje i primjenu novih proizvodnih metoda, tehnologija ili proizvoda?						
	Da li propis utječe na intelektualna imovinska vlasništva (patenti, trademarks, copyrights, ostala know-how prava)?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0)	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Učinak propisa na gospodarstvo u cjelini	Da li se propisom promovira ili ograničava akademsko ili industrijsko istraživanje?						
	Da li će propis utjecati na potrošačke cijene?						
	Da li propis utječe na kvalitet i raspoloživost dobara/usluga i mogućnost njihovog izbora od strane potrošača?						
	Da li propis utječe na informiranost i zaštitu potrošača?						
	Da li će propis imati značajnih učinaka na finansijsku poziciju pojedinaca/domaćinstava, kako u kratkoročnom, tako i u dugoročnom razdoblju?						
	Da li propis ima učinak na ekonomsku zaštitu obitelji i djece?						
	Navedite i druge ekonomske učinke koje smatrate značajnim						
Izjava o nepostojanju značajnih ekonomskih učinaka							
(Ukoliko nositelj normativnog posla kroz provedenu sveobuhvatnu procjenu ekonomskih učinaka utvrdi da odabrano najpovoljnije rješenje nema značajnih ekonomskih učinaka, u nastavku daje takvu izjavu, koju potpisuje rukovoditelj institucije BiH, te svojim potpisom jamči vjerodostojnost dane izjave. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja)							
Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH							
Mjesto i datum			Pečat			Potpis rukovoditelja nositelja normativnog posla	
Mišljenje Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa							
Mjesto i datum			Pečat			Potpis ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa	

OBRAZAC broj 2c O PROCJENI SOCIJALNIH UČINAKA					
					Obrzac 2c
Nositelj normativnog posla					
Osnovni podaci o propisu					
Vrsta propisa	Ustav		Poslovnik		Pravilnik
	Sporazum		Odluka		Drugi opći pravni akt
	Zakon		Naputak		
Naziv propisa					

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje – zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Uposlenost i tržište rada	Da li propis utječe na stvaranje novih radnih mjesta?						
	Da li propis izravno utječe na gubitak radnih mjesta?						
	Da li propis ima posebnih negativnih učinaka na određene profesije, skupine radnika ili na samozaposlene osobe?						
	Da li propis utječe na potražnju za radnom snagom?						
	Da li propis utječe na funkcioniranje tržišta rada?						
Norme i prava vezana uz kvalitetu radnog mjesta	Da li propis utječe na kvalitet rada?						
	Da li propis utječe na pristup radnika ili onih koji traže posao programima stručnog ili kontinuiranog obrazovanja?						
	Da li propis izravno ili neizravno utječe na postojeća prava i obveze radnika, osobito u odnosu na informacije i konzultacije koje su im na raspolaganju i u pogledu zaštite protiv otpuštanja?						
	Da li propis utječe na zdravlje, sigurnost i dignitet radnika?						
	Da li propis utječe na zaštitu mladih ljudi i žena na poslu?						
	Da li propis izravno ili neizravno utječe na postojeća prava i obveze radnika?						
	Da li propis potpomaže ili ograničava restrukturiranje, adaptaciju na promjene i uporabu tehnoloških inovacija na radnom mjestu?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0);	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Socijalna uključenost i zaštita osobito ranjivih društvenih skupina ili pojedinaca	Da li propis utječe na pristup tržištu rada ili na tranziciju u ili iz tržišta rada?						
	Da li propis izravno ili neizravno vodi do veće nejednakosti ili jednakosti?						
	Da li propis utječe na jednak pristup uslugama ili dobrima?						
	Da li propis omogućuje bolju informiranost javnosti o određenom pitanju?						
	Da li propis utječe više na posebne skupine ljudi, poduzeća, lokalitete, najranjivije kategorije, najizloženije riziku siromaštva u odnosu na ostale skupine?						
Jednakost u tretmanu i mogućnostima, zabrana diskriminacije	Da li propis osobito utječe na strance, djecu, žene, osobe sa invaliditetom, neposlene, starije osobe, političke organizacije, crkve, religijske i građanske organizacije ili na etničke, jezičke i vjerske manjine, tražitelje azila?						
	Da li propis utječe na jednak tretman i na jednake mogućnosti za sve?						
	Da li propis utječe na jednakost spolova?						
	Da li propis utječe na stvaranje različitog tretmana skupine ljudi ili pojedinaca izravno na temelju pola, rase, boje kože, etničkog ili društvenog podrijetla, genetskih karakteristika, jezika, religije ili vjerovanja, političkog ili bilo kojeg drugog stajališta, pripadnosti nacionalnoj manjini, godina starosti ili seksualne orijentacije? Da li predložena mjera dovodi do neizravne diskriminacije?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Privatnost i obiteljski život	Da li propis utječe na privatnost pojedinaca (uključujući i privatnost njihovih domova i komunikacije) ili na njihovo pravo na slobodu kretanja?						
	Da li propis utječe na obiteljski život ili na zakonsku, ekonomsku i društvenu zaštitu obitelji?						
Zaštita ili izloženost osobnih podataka pojedinca	Da li propis iziskuje da se obrade osobni podaci ili da li utječe na prava određenog pojedinca da ima pristup osobnim podacima?						
Upravljanje, participacija, dobra administracija, pristup pravdi, mediji i etika	Da li propis utječe na samostalnost društvenih partnera u područjima u kojima su kompetentni? Da li, na primjer, utječe na pravo kolektivnog pregovaranja na bilo kom razini ili na pravo da se poduzmu kolektivne mjere?						
	Da li provedba propisa utječe na tijela uprave ili javne institucije, na primjer, u odnosu na njihove nadležnosti?						
	Da li će propis utjecati na prava i odnose pojedinaca u odnosu na javnu upravu?						
	Da li propis utječe na pristup pravdi pojedinca?						
	Da li propis omogućuje bolju informiranost javnosti o određenom pitanju? Da li utječe na pristup javnosti informacijama?						
	Da li propis utječe na medije, na medijski pluralizam i na slobodu izražavanja?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Javno zdravlje i sigurnost	Da li propis pokreće pitanja bioetike (kloniranje, uporaba dijelova tijela ili tijela za financijsku dobit, genetičko istraživanje ili testiranje i sl.)?						
	Da li propis utječe na zdravlje i sigurnost pojedinaca ili stanovništva, uključujući pitanja trajanja životnog vijeka, mortaliteta, morbiteta kroz učinak na socio-ekonomsko okruženje (npr. radno okruženje, dohodak, obrazovanje, zanimanje, ishrana i sl.)?						
	Da li propis povećava ili smanjuje mogućnost bioterorizma?						
	Da li propis povećava ili smanjuje mogućnost pojave zdravstvenih rizika uslijed supstanci koje su štetne za prirodni okoliš?						
	Da li propis utječe na zdravlje zbog promjene u količini buke ili kvaliteta zraka, vode ili tla u naseljenim područjima?						
	Da li propis ima učinaka na zdravlje zbog promjene u uporabi energije i/ili uklanjanju otpada?						
	Da li propis utječe na čimbenike kvaliteta življenja, poput uporabe duhana, alkohola ili fizičke aktivnosti?						
	Da li propis ima poseban zdravstveni učinak na određene rizične skupine (određene starošću, spolom, invalidnosti, pripadnosti određenoj društvenoj skupini, mobilnosti, regiji i sl.)?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Pristup i učinak na socijalnu zaštitu, zdravstvene i obrazovne sisteme	Da li propis ima učinaka na ove usluge u smislu njihovog kvaliteta i pristupa?						
	Da li propis ima učinaka na obrazovanje i mobilnost radnika (zdravlje, obrazovanje i sl.)?						
	Da li propis ima učinak na pristup pojednaca privatnom ili javnom obrazovanju ili stručnom i kontinuiranom obrazovanju?						
	Da li propis ima učinaka na financiranje ili organizaciju ili pristup socijalnim, zdravstvenim i obrazovnim sustavima (uključujući stručno obrazovanje)?						
	Da li propis utječe na slobodu sveučilišta, akademsku slobodu?						
	Da li propis utječe na sigurnost, kriminal ili terorizam?						
Javna sigurnost i kriminal	Da li propis utječe na mogućnost otkrivanja ili dobivanja koristi od kriminalnog djelovanja?						
	Da li će propis uzrokovati povećanje kaznenih djela?						
	Da li propis utječe na kapacitete tijela za provedbu zakona (policijskih, tužiteljskih i sl.)?						
	Da li propis ima učinak na balans između sigurnosnih interesa i prava osumnjičenika?						
	Da li propis utječe na prava žrtava ili svjedoka?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/isti s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Korupcija i sukob interesa	Da li propis omogućuje zlouporabu moći povjerene javnom službeniku ili osobi na političkom položaju na državnoj, entitetskoj, kantonalnoj razini, razini Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, gradskoj ili općinskoj razini, koja može dovesti do privatne koristi?						
	Da li propis sprječava izravno ili neizravno zahtijevanje, nudičenje, davanje ili prihvatanje mita ili neke druge nedopuštene prednosti ili njezinu mogućnost, kojima se narušava odgovarajuće obavljanje bilo kakve dužnosti ili ponašanja očekivanih od primatelja mita?						
	Da li propis sprječava situacije u kojima izabrani dužnosnici, nositelji izvršnih dužnosti i savjetnici mogu imati privatni interes koji utječe ili može utjecati na zakonitost, otvorenost, objektivnost i nepristrasnost u obavljanju javne dužnosti?						
	Da li propis omogućuje izabranim dužnosnicima, nositeljima izvršnih dužnosti i savjetnicima u obavljanju javnih dužnosti, kao i državnim službenicima i uposlenicima u obavljanju njihovih poslova zakonito, efikasno, nepristrasno i časno postupanje, uz pridržavanje načela odgovornosti, poštenja, savjesnosti, otvorenosti i vjerodostojnosti?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/isti s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1). Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Obrana	Da li propis utječe na obrambeni sustav Bosne i Hercegovine, zaštitu suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke neovisnosti i međunarodnog subjektiviteta Bosne i Hercegovine, kao i na pružanje pomoći civilnim vlastima?						
Kultura	Da li propis doprinosi očuvanju kulturnog naslijeđa i očuvanju i unaprijeđenju kulturne raznolikosti?						
	Da li propis doprinosi očuvanju i unaprijeđenju kulturne produkcije (npr. izdavaštvo i knjižarstvo, glazba i diskografija, filmska industrija, likovna umjetnost, tisak i audiovizuelni medijski sustav, kazalište, itd.)?						
	Da li propis utječe na položaj umjetnika?						
Drugi socijalni učinci	Da li propis utječe na podizanje opće razine kulturne kreativnosti (inteligibilnosti) u zajednici?						
	Navedite i druge socijalne učinke koje smatrate značajnim						
Izjava o nepostojanju značajnih socijalnih učinaka							
<i>(Ukoliko nositelj normativnog posla kroz provedenu sveobuhvatnu procjenu socijalnih učinaka utvrdi da odabrano najpovoljnije rješenje nema značajnih socijalnih učinaka, u nastavku daje takvu izjavu, koju potpisuje rukovoditelj institucije BiH, te svojim potpisom jamči vjerodostojnost dane izjave. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja)</i>							
Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH							
Mjesto i datum			Pečat	Potpis rukovoditelja nositelja normativnog posla			
Mišljenje nadležnog kontrolnog tijela							
Mjesto i datum			Pečat	Potpis rukovoditelja nadležnog kontrolnog tijela			

OBRAZAC broj 2d O PROCJENI OKOLIŠNIH UČINAKA						
Obrazac 2d						
Nositelj normativnog posla						
Osnovni podaci o propisu						
Vrsta propisa	Ustav		Poslovnik		Pravilnik	
	Sporazum		Odluka		Drugi opći pravni akt	
	Zakon		Naputak			
Naziv propisa						
Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativni/ ili kvantitativni)
Klima	Da li propis doprinosi stabilizaciji koncentracije stakleničkih plinova u atmosferi do razine koja bi spriječila opasne antropogene učinke na klimatski sustav?					Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
	Da li propis utječe na emisiju supstanci koje utječu na ozon (CFC, HCFC i sl.) i na stakleničke plinove (karbon-dioksid, metan i sl.) u atmosferu?					

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak isog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Kvalitet zraka	Da li propis ima učinaka na emisiju štetnih zagađivača zraka (acidifirajućih, eutrofirajućih i/ili fotokemijskih) koji mogu utjecati na zdravlje ljudi, oštetiti usjeve ili zgrade ili dovesti do negativnih učinaka na okoliš (zagađeno zemljište ili rijeke i sl.)?						
	Da li propis utječe na povećanje ili smanjenje potražnje za prijevozom (putničkim ili teretnim)?						
	Da li propis utječe na povećanje ili smanjenje emisije plinova od vozila?						
	Da li propis povećava ili smanjuje kvalitet ili količinu svježeg ili podzemnih voda?						
	Da li propis povećava ili smanjuje kvalitet voda u obalnim i morskim predjelima (npr. puštanjem kanalizacije, nafte, teških metala i drugih zagađivača)?						
Kvalitet vode, mora i vodnih potencijala	Da li propis utječe na resurse pitke vode?						
	Da li propis doprinosi smanjenju onečišćenja ili opterećenja u riječnom, morskom i obalnom okolišu radi osiguranja od negativnih učinaka ili rizika za ljudsko zdravlje i/ili zdravlje ekoloških sustava i/ili korištenje rijeka, mora i obale?						
	Da li propis doprinosi očuvanju, unaprijeđenju i ponovnoj uspostavi ravnoteže između ljudskih aktivnosti i prirodnih potencijala u rijekama, moru i na obalama?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Kvalitet zemljišta i potencijala	Da li propis utječe na acidifikaciju, zagađenje ili slanost zemljišta i stopu erozije zemljišta?						
	Da li propis utječe na gubitak raspoloživog zemljišta (npr. izgradnjom objekata) ili povećava količinu upotrebljivog zemljišta (npr. dekontaminacijom zemljišta)?						
Obnovljivi ili neobnovljivi izvori energije	Da li propis utječe na korištenje obnovljivih izvora (svježe vode, ribe) brže nego što se oni mogu regenerirati?						
	Da li propis smanjuje ili povećava korištenje neobnovljivih izvora (podzemne vode, minerali i sl.)?						
Bioraznolikost (zaštita biljnog i životinjskog svijeta) i pejzažna raznolikost	Da li propis povećava ili smanjuje utrošak energije i proizvodnju topline?						
	Da li propis utječe na smanjenje broja vrsta u biljnom i životinjskom svijetu?						
	Da li propis utječe na zaštićene ili ugrožene vrste ili na njihova staništa u ekološki osjetljivim područjima?						
	Da li propis dijeli prirodna staništa na mala područja ili utječe na migracijske puteve, ekološke koridore ili međuzone?						
	Da li propis utječe na promjenu izgleda prirodnog staništa?						
	Da li propis utječe na to da se prvi put počnu uporabljavati staništa koja prethodno nisu bila u uporabi?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Uporaba zemljišta	Da li propis utječe na zemljište koje je identificirano kao osjetljivo iz ekoloških razloga?						
	Da li propis dovodi do promjena u načinu korištenja zemljišta (na primjer, u promjeni podjele između ruralnog i urbanog zemljišta ili promjene u vrsti poljoprivrednog zemljišta)?						
Upravljanje otpadom	Da li propis utječe na stvaranje otpada (čvrstog, urbanog, poljoprivrednog, industrijskog, rudarskog, radioaktivnog ili toksičnog) ili kako se otpad tretira, otklanja ili reciklira?						
	Da li propis utječe na vjerojatnoću nastanka ili na sprječavanje slučajeva požara, eksplozija, kvarova, nesreća ili slučajnih emisija?						
Omjer ili vjerojatnoća rizika za okoliš	Da li propis utječe na rizik neovlaštene ili nenamjerne diseminacije stranih ili genetički modificiranih organizama?						
	Da li propis povećava ili smanjuje vjerojatnoću nastanka prirodnih katastrofa?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je učinak istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerojatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je učinak pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Što nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o opsegu i prirodi ovog učinka
Učinak aktivnosti gospodarskih subjekata na okoliš	Da li propis utječe na input prirodnih potencijala po količini izlaznog proizvoda? Da li će utjecati na to da proizvodnja zahtijeva više ili manje utroška energije?						
	Da li propis utječe na pojeftinjenje ili poskupljenje ekološki povoljnih ili nepovoljnih proizvoda ili usluga kroz promjene u propisima koji se tiču poreza, certifikacije, proizvodnje, dizajna, nabave i sl.?						
	Da li propis promovira ili ograničava ekološki povoljne ili nepovoljne proizvode i usluge kroz izmjene propisa koji se tiču kapitalnih investicija, zajmova, osiguranja i sl.?						
	Da li će primjenom propisa poduzeća postati veći ili manji zagadivači promjenom načina na koji će funkcionirati?						
	Da li propis ima učinak na zdravlje životinja i biljaka?						
Zdravlje životinja i biljaka i sigurnost hrane	Da li propis utječe na dobrobit životinja (npr. human tretman životinja)?						
	Da li propis ima učinak na sigurnost hrane (ljudi i životinja)?						
Drugi okolišni učinci	Navedite i druge okolišne učinke koje smatrate značajnim						

Izjava o nepostojanju značajnih ekoloških učinaka <i>(Ukoliko nositelj normativnog posla kroz provedenu sveobuhvatnu procjenu ekoloških učinaka utvrdi da odabrano najpovoljnije rješenje nema značajnih ekoloških učinaka, u nastavku daje takvu izjavu, koju potpisuje rukovoditelj institucije BiH, te svojim potpisom jamči vjerodostojnost dane izjave. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja)</i>		
Pečat i potpis odgovorne osobe institucije BiH		
Mjesto i datum	Pečat	Potpis rukovoditelja nositelja normativnog posla
Mišljenje Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa		
Mjesto i datum	Pečat	Potpis ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa

OBRAZAC broj 3 – MIŠLJENJE O PROCEDURALNIM ASPEKTIMA SVEOBUHvatNE PROCJENE UČINAKA PROPISA

Bosna i Hercegovina
VIJEĆE MINISTARA
Generalno tajništvo

Broj: _____
 Sarajevo, _____ godine

KONTROLNA LISTA ZA IZVRŠENU SVEOBUHvatNU PROCJENU UČINAKA PROPISA (pravni i proceduralni aspekti)			
Nositelj normativnog posla:			
Naziv propisa:			
Ime i prezime, kontakt podaci osobe koja je vršila izradu propisa:			
Datum:			
Broj	Elementi provjere	DA	NE
Osnovni elementi			
1.	Izrađena sveobuhvatna procjena učinaka propisa i uključuje sve potrebne dijelove		
2.	Naziv propisa je naveden i razumljiv		
3.	Naziv nositelja normativnog posla, datum i kontakti su navedeni		
4.	Izvršena je analiza stanja i utvrđen je problem		
5.	Utvrđeni su ciljevi (opći, posebni i operativni)		
Utvrdjivanje, procjena učinaka, poređenje i odabir najpovoljnijeg rješenja			
8.	Utvrđena su moguća rješenja		
9.	Postoje tri moguća rješenja za svaki operativni cilj		
10.	Izvršena je procjena učinaka mogućih rješenja u:		
	a) fiskalnom pogledu		
	b) ekonomskom pogledu		
	c) socijalnom pogledu		
	d) okolišnom pogledu		
	e) pogledu održivog razvitka		
11.	Izvršena je procjena rizika, neizvjesnosti i prepreka mogućih rješenja		
12.	Izvršeno je međusobno poređenje mogućih rješenja		
13.	Izvršen je odabir najpovoljnijeg rješenja		
14.	Utvrđen je okvir za praćenje, izvješćivanje i ocjenu		
15.	Utvrđeni su pokazatelji uspješnosti provedbe ciljeva		
16.	Postoje dokazi i činjenice koji podržavaju provedenu sveobuhvatnu procjenu učinaka		
Konzultacije			
17.	Zahtjevi za provedbu konzultacija su ispoštovani u potpunosti		
18.	Uključen je sažetak o načinu i vremenu održavanja konzultacija		
19.	Predstavljen jasan pregled konzultacija i postupka nakon konzultacija		
20.	Predstavljen jasan i sažet pregled primjedbi i prijedloga iz konzultacija		
21.	Predstavljeno koje primjedbe i prijedlozi su uvaženi, a koji nisu		
U slučaju odgovora NE, navedite broj pitanja i sažeto objasnite			
	(Dodati potreban broj redova u skladu sa brojem odgovora NE)		

GENERALNI TAJNIK

Vijeća ministara

